

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҰЛТТЫҚ БАНКІ**

**2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА
АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН**

**ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛГАН
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК**

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

МАЗМҰНЫ

**БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН
ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ
ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРІШЛІК ТУРАЛЫ
МӘЛІМДЕМЕСІ**

3-4

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ

5-16

**2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК:**

Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есеп	17-18
Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	19
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп	20-21
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	22-25
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	26-28
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер	29-211

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

БАСШЫЛЫҚТЫҢ 2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҰШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУҒА ЖӘНЕ БЕКІТУГЕ ЖАУАПКЕРШІЛК ТУРАЛЫ МӘЛІМДЕМЕСІ

Басшылық Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі, «ҚҰБ») және оның еншілес үйымдарының (бұдан әрі ҚҰБ мен оның еншілес үйымдары бірге, «Ұлттық Банк») 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күні аяқталған жыл ұшін оның қызметінің нәтижелерін, әкша қаржатының қозғалысын және меншікті капиталдағы өзгерістерді шынайы көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілікті шоғырландырылған қаржылық есептілікке 2-ескертпеде сипатталған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына (бұдан әрі, «қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттары») сәйкес дайындауға жауп береді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде Басшылық:

- есеп саясатының қағидаттарын дұрыс тандауды және қолдануды қамтамасыз ету;
- ақпараттың, оның ішінде есеп саясаты туралы деректердің осындай ақпараттың орындылығын, шынайылығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда ұсынылуы;
- шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттары талаптарының сақталуы;
- Ұлттық Банк өз қызметін таяу болашақта жалғастыратын болады дей отырып шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау ұшін жауапкершілік атқарады.

Басшылық сонымен қатар:

- Ұлттық Банктегі ішкі бақылаудың тиімді әрі сенімді жүйесін әзірлеу, енгізу және қолдау көрсете;
- Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық жағдайы туралы ақпаратты кез келген уақытта жеткілікті деңгейдегі дәлдікпен дайындауга және Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің қаржылық есептілікті дайындау қағидаттарының талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесіне қолдау көрсете;
- бухгалтерлік есептің Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүргізілуі;
- Ұлттық Банк активтерінің сақталуын қамтамасыз ету жөніндегі барлық ақылға сыйымды ықтимал шаралардың қолданылуы;
- қаржылық және өзге де теріс пайдалану фактілерін анықтау және болдырмау ұшін жауапкершілік атқарады.

Осы 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті Басшылық 2021 жылғы 5 сәуірде бекітті.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Е.А. Досаев
Төраға

2021 жылғы 5 сәуір
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2021 жылғы 5 сәуір
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектеулі серіктестік
Қазақстан, А25D6T5 Алматы,
Достық д-лы 180,
Тел.: +7 (727) 298-08-98

Товарищество с ограниченной
ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, А25D6T5 Алматы,
пр. Достык 180,
E-mail: company@kpmg.kz

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасына

Ескертпесі бар пікір

Біз 2020 жылғы 31 желтоқсандағы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептен, көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша пайда немесе зиян, жиынтық кіріс туралы, меншікті капиталдағы өзгерістер және ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептерден, сондай-ақ есеп саясатының маңызды ережелері мен басқа түсіндірмелі ақпараттан тұратын Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі, «Ұлттық Банк») шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше, біздің есепте «Ескертпесі бар пікір білдіруге негізdemе» бөлімінде көрсетілген мән-жайдың ықпалын есептемегендеге, қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік барлық елеулі аспектілерде Ұлттық Банктің 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоғырландырылған қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның көрсетілген күні аяқталған жылдағы шоғырландырылған қаржылық нәтижелерін және ақша қаражатының шоғырландырылған қозғалысын шоғырландырылған қаржылық есептілікке 2-ескертпеде сипатталған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына (бұдан әрі, «қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттары») сәйкес әділ көрсетеді.

Ескертпесі бар пікір білдіруге негіздеме

Ұлттық Банктің бағасы белгіленбейтін үlestік бағалы қағаздардың әділ құнының сенімді бағасын алу мүмкіндігінің болмауына байланысты Ұлттық Банк 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша оларды 750,000,000 мың теңге сомасында өзіндік құны бойынша бағалаған. Әділ құнның сенімді бағасын алуға болар еді, соның нәтижесінде көрсетілген инвестициялар қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына сәйкес әділ құны бойынша көрсетілуге тиіс еді. Қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарынан мұндай шегінудің 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы және көрсетілген күні аяқталған жылдардағы әділ құнды пайдалану кезінде туындайтын басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың құнына, жиынтық кіріске, бөлінбеген пайдаға және қаржы активтерінің әділ құн өзгерістерінің резервіне ықпалы айқындалған жоқ.

Біз Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің жауапкершілігіміз бұдан әрі есебіміздің «Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары кеңесінің Кәсіби бухгалтерлерге арналған әдеп кодексіне (халықаралық тәуелсіздік стандарттарын қоса) Бухгалтерлерге арналған этиканың халықаралық стандарттары жөніндегі кеңестің (БЭХСК кодексі) және біздің шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудиті үшін Қазақстан Республикасында қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес Ұлттық Банкке қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз басқа да әдептілік міндеттемелерімізді осы талаптарға және БЭХСК кодексіне сәйкес орындаудық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің ескертпесі бар пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Маңызды мән-жайлар

Біз шоғырландырылған қаржылық есептілікке 2(д) ескертпеге назар аударамыз, онда 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін салыстырмалы көрсеткіштер қайта есептелгені жазылған. Бұл жағдайға қатысты біздің пікіріміз өзгерген жоқ.

Басқа мәліметтер

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл үшін біз жүргізген шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті шеңберінде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл үшін салыстырмалы көрсеткіштерді қайта есептеу үшін қолданылған 2(д) ескертпеде сипатталған түзетулерге аудиторлық тексеру жүргіздік. Біздің ойымызша, 2(д) ескертпеде сипатталған түзетулер тиісті болып табылады және тиісті түрде қолданылған. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл үшін 2020 жылғы б сөуірдегі шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз осы мән-жайға қатысты түрлендірілген болатын.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері – біздің кәсіби пайымдауымыз бойынша, ағымдағы кезеңнің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитінде ең маңызды болған мәселелер. Бұл мәселелер толығымен біздің шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитінің мән-мәтіні мен осы есептілік туралы біздің пікіріміздің қалыптасуында қарастырылды және біз осы мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

«Ескертпесі бар пікір білдіруге негізdemе» бөлімінде қаралған мәселеге қосымша біз есебімізде хабарлауымыз қажет аудиттің негізгі мәселесі ретінде төменде сипатталған мәселені айқындадық.

Банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру шығыстарын тану

Аудиттің негізгі мәселесі	Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық рәсімдер
Шоғырландырылған 10-ескертпені қараңыз.	<p>Қаржылық есептілікке</p> <p>Біз жүргізілген операциялардың және оларды шоғырландырылған қаржылық есептілікте танудың және көрсетудің экономикалық маңыздылығына талдау жүргіздік.</p> <p>Біз квазимемлекеттік сектордың қаржы ұйымдары мен екінші деңгейдегі банктердің сатып алынған облигацияларын бастапқы тану кезінде әділ құнды есептеу негіз болатын дисконттау мөлшерлемелері сияқты негізгі болжамдарды тексердік. Біз болжамды ақша ағындарының негізділігін бағаладық және дисконттау мөлшерлемелері сияқты негізгі бастапқы деректерді сыртқы көздерден алынған салалық, қаржылық және экономикалық деректермен салыстырдық.</p> <p>Біз банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру бойынша тиісті шығыс сомасын есептеу мақсаты үшін болжамды ақша ағындарын және дисконттау мөлшерлемесін қоса алғанда, шығу күніне ПКҚ облигацияларының әділ құнын есептеу негізделетін негізгі болжамдарды тексердік.</p> <p>Біз шоғырландырылған қаржылық есептілікке ашып көрсетілген ақпарат бастапқы тану кезінде әділ құнды бағалауға қатысты пайымдауларды қоса алғанда, сатып алынған облигацияларды бастапқы</p>
Қаржы жүйесінің және Қазақстан экономикасының тұрақтылығын қамтамасыз ету жөніндегі қызмет шеңберінде Ұлттық Банк екінші деңгейдегі банктерді қаржылық қолдауға бірқатар бағдарламаларды және 2020 жылды коронавирустың өршуінің басталуы нәтижесінде экономиканы қолдауға бағытталған бағдарламаларын жүргізеді.	
Біз осы операциялардың маңыздылығына байланысты, сондай-ақ мұндай операцияларды есепке алу мәселелері кәсіби пайымдауларды қолдануды және бастапқы тану кезінде олардың әділ құнын	

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

айқындау кезінде бағалауды және олардың негізінде жасалатын болжамдарды пайдалануды талап ететіндіктен, осы мәселелерге ерекше назар аударамыз.

Есепті кезеңде мұндай операцияларға, атап айтқанда, квазимемлекеттік сектордың қаржы үйымдары мен екінші деңгейдегі банктер шығарған, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттарда, қарыздарда және депозиттерде берілген қарыздар ретінде танылған борыштық бағалы қағаздарды сатып алу және «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ шығарған борыштық бағалы қағаздарды (бұдан әрі – «ПҚҚ облигациялары») шығынға жазу жатады.

тануға қатысты негізгі пайымдауларды тиісінше көрсететіндігін тексердік. Сонымен қатар, шоғырландырылған қаржылық есептілікте ПҚҚ облигацияларын шығынға жазу бойынша транзакцияның тиісті түрде ашылғанын тексердік, ал ақпаратты жариялау шығынға жазылған күнгі негізгі пайымдаулар мен бағаларды көрсетеді.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік зияндар (ККЗ)

Аудиттің негізгі мәселесі	Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық ресімдер
<p>Шоғырландырылған қаржылық есептілікке 12, 19, 23 және 25-ескертпелерді қараңыз.</p>	
<p>Каржы құралдарын пайдалану Ұлттық Банктің негізгі қызметін білдіреді.</p> <p>Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері барлық активтердің 31%-ын құрайды және тұрақты негізде бағаланатын және пайдаланылатын болжамдарға ұшырағыш ККЗ-ның резервін шегергенде көрсетіледі.</p> <p>ККЗ бағалау моделі басшылықтан мынадай:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кредиттік тәуекелдің елеулі өсуін және дефолт оқиғаларын уақтылы анықтау (ХКЕС (IFRS) 9 сәйкес 1, 2 және 3 сатыларға жатқызу); - дефолт ықтималдығын бағалау (PD), дефолт жағдайында зиян мөлшері (LGD); 	<p>Біз ККЗ-ны ХКЕС (IFRS) 9 талаптарына сәйкестігі тұрғысынан бағалауға қатысты Ұлттық Банктің әдіснамасы мен саясатының негізгі аспектілерін талдадық.</p> <p>ККЗ резервін есептеу кезінде басшылық жасаған кәсіби пайымдау мен болжамдарды талдау үшін біз мынадай ресімдерді өткіздік:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Біз қаржы активтері бойынша ККЗ-ны бағалауға қатысты бақылауды ұйымдастыру мен енгізуді сынақтан өткіздік. — Елеулі қаржы активтеріне қатысты біз қол жетімді сыртқы кредиттік рейтингтер мен қаржылық және қаржылық емес ақпаратты, сондай-ақ Ұлттық Банк қолданған кәсіби пайымдауларды талдау арқылы Сатыларды айқындаудың дұрыстығын тексердік. — Сыртқы кредиттік рейтингтері бар елеулі қаржы активтері үшін біз PD және LGD өлшемдерін сырттан қол жетімді ақпаратпен салыстыру арқылы тексердік. — Біз әр түрлі сценарийлер мен болжамды ақпаратты есепке алу үшін түзетудің жалпы барабарлығын ағымдағы және болашақ экономикалық жағдайды және контрагенттер қызметінің жағдайларын ескеретін өз бағалауымызбен

- әр түрлі сценарийлер мен болжамды ақпаратты есепке алу үшін түзетуді бағалау;

- кредиттік-құнсызданған қаржы активтері бойынша сыныпталған қаржы активтері бойынша күтілетін ақша ағындарын бағалау сияқты негізгі аспектілерге қатысты кәсіби пайымдауды қолдануды және болжамдарды пайдалануды талап етеді.

Ағымдағы жылды COVID-19 нәтижесінде пайымдау мен бағалауға байланысты белгісіздіктің артуына байланысты ККЗ-ның елеулі бұрмалану қаупі жоғары.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің маңыздылығы және оларға байланысты бағалаудың белгісіздігі салдарынан бұл сала аудиттің негізгі мәселесі ретінде қарастырылады.

салыстыру арқылы талдадық. Осы жұмыс аясында біз Ұлттық Банктің COVID-19-ға байланысты экономикалық белгісіздікті бағалауының негізділігін тексердік.

— Кредиттік-құнсызданған қарыздар үшін біз кепілді сатудан түсетін болжамды түсімдерді және олардың мерзімдерін қоса алғанда, күтілетін ақша ағындарын болжау үшін Ұлттық Банк пайдаланатын болжамдарды сыни бағалау арқылы ККЗ резервінің дұрыстығын бағаладық. Біз Ұлттық Банктің осы қарыздар үшін пайдаланған болжамдарын қол жетімді мемлекеттік көздерден алынған салалық, қаржылық және экономикалық деректермен салыстырдық.

Біз шоғырландырылған қаржылық есептілікте Ұлттық Банктің кредиттік тәуекелге ұшырағыштығы тиісті түрде ашып көрсетілген-көрсетілмегенін бағалауды тексердік.

Басқа ақпарат

Басшылық басқа ақпарат үшін жауапты. Басқа ақпарат ішінде Ұлттық Банктің Қазақстан Республикасының Президентіне 2020 жылғы жылдық есебі туралы ақпаратты қамтиды (бұдан әрі, «Жылдық есеп»), бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілік пен ол туралы біздің аудиторлық есепті қамтымайды. Жылдық есеп бізге, шамамен, осы аудиторлық есеп күнінен кейін ұсынылады.

Біздің шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікіріміз басқа ақпаратқа қатысты қолданылмайды және біз үл ақпаратқа қатысты қандай да бір нысандағы сенімділік қорытындысын білдірмейміз.

Біздің шоғырландырылған қаржылық есептілікке аудит жүргізуімізге байланысты міндеттіміз ол қолжетімді болғанда өзге ақпаратпен танысадан және басқа ақпарат пен шоғырландырылған қаржылық есептілік немесе біз аудит барысында алған біліміміз арасында айтарлықтай сәйкесіздіктердің бар-жоғын және өзге ақпаратта басқа да ықтимал айтарлықтай бұрманланған ақпараттың бар-жоғын қараудан тұрады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін Ұлттық Банк басшылығы мен корпоративтік басқаруға жауапты адамдардың жауапкершілігі

Басшылық қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына сәйкес көрсетілген шоғырландырылған қаржылық есептіліктің дайындалуы мен шынайы ұсынылуына және жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрманланбаған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп есептейтін ішкі бақылау жүйесіне жауапкершілік атқарады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Ұлттық Банктің өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалау үшін, қызметтің үздіксіздігіне жататын мәліметтерді тиісті жағдайларда ашқаны үшін және басшылық Ұлттық Банкті таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниетті болатын немесе онда таратудан немесе қызметті тоқтатудан басқа қандай да бір нақты балама болмаған

жағдайларды қоспағанда, есептілікті қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде жасағаны үшін жауапкершілік атқарады.

Корпоративтік басқаруға жауапты адамдар Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауды қадағалау үшін жауапкершілік атқарады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз шоғырландырылған қаржылық есептіліктің жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан және біздің пікіріміз қамтылған аудиторлық есепті шығару елеулі бұрмаланбағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алудан тұрады. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит елеулі бұрмалануларды, ол бар болған кезде әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар жосықсыз әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және, егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде пайдаланушылар қабылдайтын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек, біз мыналарды орындаймыз:

- жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз; біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Жосықсыз әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, себебі жосықсыз әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді өзірлеу мақсатымен, бірақ Ұлттық Банктің ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатының, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсіне аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылық дайындаған ашып көрсетілген ақпаратты бағалаймыз;
- басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды қолдануының заңдылығы туралы қорытынды, ал алынған аудиторлық дәлелдер негізінде – нәтижесінде Ұлттық Банктің өз қызметтің үздіксіз жалғастыра алу мүмкіндігіне қатысты айтартылған күмән туындауы мүмкін оқиғаларға немесе талаптарға байланысты маңызды белгісіздіктің болу-болмауы туралы қорытынды шығарамыз. Егер маңызды белгісіздіктің бар екендігі туралы қорытындыға келсек, біз аудиторлық есебімізде шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі ақпаратты тиісінше ашып көрсетілген ақпаратқа назар аударуымыз немесе, егер мұндай ашып көрсетілген ақпарат тиісінше болмаса, пікірімізді түрлендіруіміз қажет. Біздің қорытындымыз аудиторлық есептің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақтағы оқиғалар немесе талаптар Ұлттық Банктің өз қызметтің үздіксіз жалғастыру мүмкіндігін жоғалтуына әкеп соғуы мүмкін;
- ақпаратты ашып көрсетуді қоса алғанда, тұтастай алғанда шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептілікке негіз болған операциялар мен оқиғалардың әділ ұсынылуын қамтамасыз ететіндей көрсетілуін бағалаймыз;
- шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін ұйымдардың қаржылық ақпаратына немесе Ұлттық Банк ішіндегі іскерлік әрекеттерге қатысты жеткілікті, тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Біз Ұлттық Банктің аудитіне басшылық жасау, бақылау және жүргізу үшін жауап береміз. Біз аудиторлық пікіріміз үшін толығымен жауапты болып қаламыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты адамдармен, олардың назарына басқасымен қатар аудиттің жоспарланған көлемі мен уақыты, сондай-ақ біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері енетін аудиттің нәтижелері бойынша айтартықтай ескертүлөрі туралы ақпаратты жеткізе отырып, ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз.

Сонымен қатар, біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағанымыз және осы адамдарға аудиторлардың тәуелсіздігіне негізді түрде ықпал ететін барлық өзара қатынастар мен өзге де мәселелер туралы, ал қажет болған жағдайларда – қауіптерді жоюға бағытталған іс-әрекеттер немесе сақтық шаралары туралы хабарлағанымыз туралы мәлімдемені ұсынамыз.

Корпоративтік басқаруға жауапты адамдардың назарына жеткізілген мәселелердің ішінен біз ағымдағы кезеңнің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудиті үшін маңыздырақ болған және, сәйкесінше, аудиттің негізгі мәселелері болып табылатын мәселелерді айқындаймыз. Біз бұл мәселелер туралы ашып көрсетілген ақпарат заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған жағдайларды қоспағанда немесе қандай да бір мәселе туралы ақпараттың біздің аудиторлық есебімізде хабарланбауға тиіс деген тұжырымға келетін өте сирек жағдайларда аудиторлық есебімізде сипаттаймыз, себебі мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдарлары оны хабарлаудан болатын қоғамдық маңызы бар пайдадан асады деп негізді түрде болжауға болады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

Нәтижесінде тәуелсіз аудиторлардың осы аудиторлық есебі шығарылған тапсырманың жетекшісі:

Урдабаева А. А.
Қазақстан Республикасының
сертификатталған аудиторы,
2012 жылғы 27 тамызда берілген
№ МФ-0000096 аудитордың біліктілік күелігі

«КПМГ Аудит» ЖШС
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі аудиторлық
қызметпен айналысу үшін 2006 жылғы
6 желтоқсанда берген №0000021 мемлекеттік лицензия

Дементьев С. А.
«КПМГ Аудит» ЖШС-нің Жарғы негізінде
әрекет ететін Бас директоры

2021 жылғы 5 сәуір

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ УШИН ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Ескерт- пе	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге	Қайта есептелді*
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер	5	367,183,664	297,980,885
Пайыздық шығыстар	5	(464,594,508)	(413,937,514)
Таза пайыздық зиян		(97,410,844)	(115,956,629)
Комиссиялық кірістер	6	24,760,756	26,309,041
Комиссиялық шығыстар	7	(6,366,774)	(7,257,061)
Таза комиссиялық кіріс		18,393,982	19,051,980
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан түсетін таза пайда	8	95,283,203	131,701,101
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздармен жүргізілетін операциялардан түсетін таза пайда	9	40,759,957	33,229,717
Қауымдастырылған үйімдардың пайдасындағы (зиянындағы) үлес		3,389,666	(5,032)
Банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру шығыстары	10	(936,370,397)	(652,738,413)
Басқа да операциялық (шығыстар)/ кірістер, нетто	11	(26,117,161)	572,094
Операциялық шығыстар		(902,071,594)	(584,145,182)
Кредиттік зияндарға арналған резервтер	12	(162,794,967)	(244,227,189)
Бағалау міндеттемелері бойынша резерв	33	(37,648,928)	(14,714,034)
Банкноттар мен монеталарды шығару шығыстары	13	(30,558,468)	(5,311,454)
Қызметкерлерге арналған шығыстар	14	(23,780,793)	(29,355,016)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

**2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛғАН ЖЫЛ ҮШІН ПАЙДА
НЕМЕСЕ ЗИЯН ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП**

Ескерт- пе	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге	Қайта есептелді*
			2020 жыл мың теңге
Амортизация және тозу	(4,130,697)	(3,748,942)	
Басқа да жалпы шаруашылық және екімшілік шығыстар	15	(48,913,667)	(17,210,915)
Табыс салығын шегергенге дейінгі зиян		(1,209,899,114)	(898,712,732)
Табыс салығы бойынша үнем	16	89,716,100	120,925,766
Бір жылдағы зиян		(1,120,183,014)	(777,786,966)
Мыналарға тиесілі (зиян) кіріс:			
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне		(1,120,376,050)	(777,963,572)
- бақыламайтын акционерлерге		193,036	176,606
Бір жылдағы зиян		(1,120,183,014)	(777,786,966)

* 2(д) ескертпені қараңыз.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Е.А. Досаев
Төраға

2021 жылғы 5 сәуір
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан

29-211-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас
бөлігі болып табылады.

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2021 жылғы 5 сәуір
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге	Қайта есептелді*
Бір жылдағы зиян	(1,120,183,014)	(777,786,966)	
Табыс салығын шегергендеңі басқа да жиынтық кіріс			
Пайда немесе зиян құрамына қайта жіктелген немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін баптар:			
Әділ құнның өзгеру резерві (борыштық құралдар):	51,464,154	77,909,018	
- әділ құнның таза өзгеруі	(32,933,329)	(29,687,083)	
- пайда немесе зиян құрамына ауыстырылған нетто-шама	<u>18,530,825</u>	<u>48,221,935</u>	
Пайда немесе зиян құрамына қайта жіктелген немесе кейіннен қайта жіктелуі мүмкін барлық баптар			
Пайда немесе зиян құрамына кейіннен қайта жіктелуі мүмкін емес баптар:			
Әділ құнның өзгеру резерві (үлестік құралдар)	2,469,575	3,809,564	
Шетел валютасын қайта бағалау резерві	125,869,458	(15,376,528)	
Бағалы металдарды қайта бағалау резерві	<u>2,652,217,250</u>	<u>1,117,170,963</u>	
Пайда немесе зиян құрамына кейіннен қайта жіктелуі мүмкін емес барлық баптар	<u>2,780,556,283</u>	<u>1,105,603,999</u>	
Табыс салығын шегергендеңі бір жылдағы басқа да жиынтық кіріс	<u>2,799,087,108</u>	<u>1,153,825,934</u>	
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	<u>1,678,904,094</u>	<u>376,038,968</u>	
Мыналарға тиесілі барлық жиынтық кіріс			
- Ұлттық Банктің меншік иелеріне	1,678,711,058	375,862,362	
- бакыламайтын акционерлерге	193,036	176,606	
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	<u>1,678,904,094</u>	<u>376,038,968</u>	

* 2(д) ескертпені қараңыз.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Е.А. Досаев
Төраға

2021 жылғы 5 сәуір
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан

29-211-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас
бөлігі болып табылады.

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2021 жылғы 5 сәуір
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Ескерт- пе	2020 жыл мың теңге	Қайта есептелді*	
		2019 жыл	мың теңге
АКТИВТЕР			
Кассадағы шетел валютасындағы ақша			
қаржаты	17	122,879,854	113,367,726
Алтын	18	9,946,269,671	7,230,140,962
Банктердегі және басқа да қаржы			
институттарындағы шоттар, қарыздар мен			
депозиттер	19	4,630,905,561	2,580,761,092
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны			
бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы			
құралдары	20	633,025,926	367,833,190
«Кері репо» мәмілелері	21	20,012,508	145,868,206
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны			
бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы			
қағаздар			
- «РЕПО» мәмілелері бойынша кепіл			
ауыртпалығы салынған	22	94,346,826	27,284,433
- «РЕПО» мәмілелері бойынша кепіл			
ауыртпалығы салынбаған	22	3,489,090,231	3,249,968,794
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын			
инвестициялық бағалы қағаздар	23	1,121,943,735	985,792,527
Қауымдақсан үйымдарға инвестициялар			
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық			
емес активтер	24	5,683,549	2,291,347
Ағымдағы салықтық актив			
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	16	2,481,329	1,157,892
Басқа да активтер	25	325,613,503	234,344,611
Барлық активтер		999,301,782	327,058,664
		21,461,889,652	15,331,548,287
МИНДЕТТЕМЕЛЕР			
Айналыстағы ақша	26	3,250,868,479	2,688,747,786
Банктердің және басқа да қаржы			
институттарының шоттары мен депозиттері	27	7,328,415,884	4,385,426,201
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны			
бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы			
құралдары	20	968,165	934,215
«Репо» мәмілелері	28	100,597,147	27,941,316
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының			
ағымдағы шоттары	29	441,555,267	724,730,007
Қазақстан Республикасы Қаржы			
министрлігінің ағымдағы шоттары	30	1,432,152,238	397,535,424
Клиенттердің шоттары	31	239,047,013	182,887,423

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Ескерт- пене	2020 жыл мың теңге	Қайта есептелді*	
		2019 жыл	мың теңге
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	32 3,645,971,357	3,618,820,899	
Бағалау міндеттемелері	33 53,056,189	33,162,428	
Ағымдағы салықтық міндеттеме		166	146
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	16 2,406,638	2,483,478	
Басқа да міндеттемелер	34 33,833,600	26,329,501	
Барлық міндеттемелер	16,528,872,143	12,088,998,824	
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ			
Жарғылық капитал	35 20,000,000	20,000,000	
Кепілдік берудің арнайы резерві	35 598,376,004	500,764,758	
Басқа да резервтер		4,032,306	4,032,306
Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау резерві		23,184,009	23,623,561
Қаржы активтерінің әділ құнының өзгеру резерві		41,861,301	22,271,185
Шетел валютасын және бағалы металдарды қайта бағалау резерві		7,633,270,564	4,855,183,856
Жинақталған зиян		(3,389,104,209)	(2,184,530,568)
Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі барлық капитал	4,931,619,975	3,241,345,098	
Бақыламайтын акционерлер үлесі		1,397,534	1,204,365
Барлық меншікті капитал	4,933,017,509	3,242,549,463	
Барлық міндеттемелер мен меншікті капитал	21,461,889,652	15,331,548,287	

* 2(д) ескертпені қараңыз.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Е.А. Досаев
Төраға

2021 жылғы 5 сәуір
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан

29-211-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2021 жылғы 5 сәуір
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

**2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША
ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН
ЕСЕП**

	2020 жыл мың теңге	Қайта есептелді* 2019 жыл мың теңге
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Салық салғанға дейінгі зиян	(1,209,899,114)	(898,712,732)
<i>Түзетулер:</i>		
Амортизация және тозу	6,545,036	7,266,975
Қаржы активтерінің кредиттік зияндарға арналған резервтері	162,717,766	244,188,587
Бағалау міндеттемелері бойынша резерв	37,648,928	14,714,034
Басқа да қаржылық емес активтердің құнсыздандынын болған зиян	77,201	38,602
Қорларды шығынға жазудан болған зиян	7,076	14,953
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша дисконттың амортизациясы	348,204,505	307,960,426
Қаржы активтері бойынша сыйлықақының және дисконттың амортизациясы	(3,516,723)	(3,192,811)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары бойынша іске асырылмаған пайда	(46,888,758)	(97,124,135)
Қауымдастыран ұйымдардың (пайдасындағы)/зиянындағы үлес	(3,389,666)	5,032
Ұйымға салынған инвестицияларды біріктіруден/шығынға жазудан болған зиян	-	682,614
Операциялық активтердегі және міндеттемелердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен ақша қаражатының пайдаланылуы	(708,493,749)	(424,158,455)
Операциялық активтердің (ұлғауы)/азауы		
Алтын	(61,954,557)	(582,226,591)
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	(854,544,624)	489,309,463

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

**2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША
ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН
ЕСЕП**

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге	Қайта есептелді*
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдары «Кері репо» мәмілелері	(105,559,720)	(115,440,596)	-
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	(72,176,030)	1,741,525,215	11,451,500
Басқа да активтер	(680,306,384)	(253,504,771)	
Операциялық міндеттемелердің үлғаюы/(азауы)			
Айналыстағы ақша	562,120,693	69,418,109	
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	2,628,278,622	(1,437,239,647)	
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдары «Репо» мәмілелері	(14,793) 72,655,831	(564,053) (107,885,727)	
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	(283,174,740)	17,405,883	
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	1,032,140,906	(42,768,848)	
Клиенттердің шоттары	54,272,625	(14,851,237)	
Бағалау міндеттемелері	(17,755,167)	(37,515,134)	
Басқа да міндеттемелер	4,797,891	(32,537,877)	
Табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметтен түскен ақша			
қаражатының таза түсуі/(пайдаланылуы)	1,570,286,804	(719,582,766)	
Төленген табыс салығы	<u>(1,790,137)</u>	<u>(1,158,330)</u>	
Операциялық қызметтен түскен ақша			
қаражатының таза түсуі/(пайдаланылуы)	1,568,496,667	(720,741,096)	

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

	2020 жыл мың теңге	Қайта есептелді* 2019 жыл мың теңге
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТТЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды сатып алу	(187,567,093)	(514,100,657)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды өтеу	64,616,231	211,992,712
Негізгі құрал-жабдықтарды және материалдық емес активтерді иелену	(8,465,639)	(7,851,147)
Негізгі құрал-жабдықтарды және материалдық емес активтерді сатудан түсken түсімдер	73,995	2,670,523
Еншілес ұйымдардың шығуы	-	(2,197,951)
Қауымдастырылған ұйымдарға инвестицияларды шығынға жазудан түсken түсімдер	-	170,078
Инвестициялық қызметтен ақша қаражатының таза пайдаланылуы	(131,342,506)	(309,316,442)
ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТИНЕН ТҮСКЕН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ		
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар шығарылымынан түsken түsіmдер	14,795,265,568	30,600,920,476
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(14,783,505,350)	(31,124,090,128)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша алынатын шоттар (25-ескертпе)	-	884,695,840
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша сыйақы төлеу	(334,704,804)	(279,370,787)
Қаржы қызметінен түsken ақша қаражатының таза (пайдаланылуы)/түsui	(322,944,586)	82,155,401
Ақша қаражатының және оның баламаларының таза ұлғаюы/(азаюы)	1,114,209,575	(947,902,137)
Валюта бағамдары өзгерістерінің ақша қаражатының және оның баламаларының шамасына әсер етуі	71,054,468	(31,591,209)
Жылдың басындағы ақша қаражаты және оның баламалары (күтілетін кредиттік зиянға арналған резерві шегерілгенге дейін)	1,198,362,789	2,177,856,135
Жылдың соңындағы ақша қаражаты және оның баламалары (күтілетін кредиттік зиянға арналған резерві шегерілгенге дейін)	2,383,626,832	1,198,362,789

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде төленген және алынған пайыздар сомасы тиісінше 454,858,457 мың теңгені және 287,442,537 мың теңгені құрады (2019 жылғы 31 желтоқсанда: тиісінше 412,368,001 мың теңге және 186,897,868 мың теңге).

* 2(д) ескертпені қараңыз.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Е.А. Досаев
Төраға

2021 жылғы 5 сәуір
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан

С.К. Рахметова
Бас бухгалтер

2021 жылғы 5 сәуір
Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан

29-211-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛГЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ УШИН МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Мын тенге	Ұлттық Банктің меншік іелеріне тиесілі меншікті капитал										Барлық меншікті капитал	
	Жарғылық капитал	Кепілдік берудің арнаіы резерві	Басқа да резервтер	Негізгі құралжабдықтардың кайта бағалау резерві	Каржы активтерінің әділ күнінің озгеру резерві	Шетел валютасын және бағалы металдардың кайта бағалау резерві		Жинақталған зиян	Барлығы	Бақыламайтын акционерлер үлесі		
						Каржы активтерінің әділ күнінің озгеру резерві	Шетел валютасын және бағалы металдардың кайта бағалау резерві					
2020 жылғы 1 қантардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	500,764,758	4,032,306	23,623,561	22,271,185	4,855,183,856	(2,184,530,568)	3,241,345,098	1,204,365	3,242,549,463		
Накты активтердің әділ күнін кайта бағалау итогінде откен жылдың кайта есептегендегі бөлінбекен пайда *	-	-	-	-	-	-	11,296,364	11,296,364	-	11,296,364		
2020 жылғы 1 қантардағы жағдай бойынша кайта есептегендегі қалдық	20,000,000	500,764,758	4,032,306	23,623,561	22,271,185	4,855,183,856	(2,173,234,204)	3,252,641,462	1,204,365	3,253,845,827		
Барлық жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	(1,120,376,050)	(1,120,376,050)	193,036	(1,120,183,014)		
Басқа да жиынтық кіріс												
Әділ күнін таза озгеруі	-	-	-	-	51,464,154	-	-	51,464,154	-	51,464,154		
Пайде немесе зиян құрамында ауыстырылған нетто-шама	-	-	-	-	(32,933,329)	-	-	(32,933,329)	-	(32,933,329)		
Әділ күнін таза озгеруі	-	-	-	-	1,059,291	-	1,410,284	2,469,575	-	2,469,575		
Шетел валютасын кайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	125,869,458	-	125,869,458	-	125,869,458		
Бағалы металдардың кайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	2,652,217,250	-	2,652,217,250	-	2,652,217,250		
Барлық басқа да жиынтық кіріс	-	-	-	-	19,590,116	2,778,086,708	1,410,284	2,799,087,108	-	2,799,087,108		
Бір жылданың барлық жиынтық кіріс					19,590,116	2,778,086,708	(1,118,965,766)	1,678,711,058	193,036	1,678,904,094		
Амортизациялау және шығынға жазу кезінде кайта бағалау резервін ауыстыру	-	-	-	(439,552)	-	-	443,128	3,576	133	3,709		
Меншік іелерімен жүргізілген, тікелей меншікті капиталданы құрамында көрсетілген операциялар:												
Кепілдік берудің арнаіы резервін тоқыттыру	-	97,611,246	-	-	-	-	(97,611,246)	-	-	-		
Еншілес үйымдардың әмиссиялық кірісі	-	-	-	-	-	-	2,041	2,041	-	2,041		
Еншілес үйымның шығуы	-	-	-	-	-	-	261,838	261,838	-	261,838		
Меншік іелерімен жүргізілген барлық операциялар		97,611,246	-	-	-	-	(97,347,367)	263,879	-	263,879		
2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	598,376,004	4,032,306	23,184,009	41,861,301	7,633,270,564	(3,389,104,209)	4,931,619,975	1,397,534	4,933,017,509		

* Түзету тек меншікті капиталданы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте көрсетілді, ойткени кайта есептеудің әсері шоғырландырылған каржылық есептілік ушін айтарлықтай емес.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

мын тенге	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі меншікті капитал										Барлық меншікті капитал	
	Жарғылышқа капитал	Кепілдік берудің арнаны резерві	Басқа да резервертер	Негізгі құралжабдықтардың кайта бағалау резерві	Каржы активтерінің әділ құнының өзгеру резерві	Шетел валютасын және бағалы металдардың кайта бағалау резерві			Жинақталған зиян	Барлығы		
						Каржы активтерінің әділ құнының өзгеру резерві	металдардың кайта бағалау резерві	Жинақталған зиян				
2019 жылғы 1 қантардағы жағдай бойынша қалдық	20,000,000	495,014,899	4,823,888	24,820,960	(29,757,356)	3,753,931,172	(1,403,996,916)	2,864,836,647	5,653,505	2,870,490,152		
Накты активтердің әділ құнының кайта бағалау итогінде откен жылғы кайта есептелген болінбеген пайда *	-	-	-	-	-	-	2,197,527	2,197,527	-	2,197,527		
2019 жылғы 1 қантардағы жағдай бойынша кайта есептелген қалдық	20,000,000	495,014,899	4,823,888	24,820,960	(29,757,356)	3,753,931,172	(1,401,799,389)	2,867,034,174	5,653,505	2,872,687,679		
Барлық жиынтық кіріс	-	-	-	-	-	-	(777,963,572)	(777,963,572)	176,606	(777,786,966)		
Басқа да жиынтық кіріс												
Әділ құны өзгерістерінің резерві (борыштық құралдар):												
Әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	-	77,909,018	-	-	77,909,018	-	77,909,018		
Пайды немесе зиян құрамына ауыстырылған нетто-шама	-	-	-	-	(29,687,083)	-	-	(29,687,083)	-	(29,687,083)		
Әділ құны өзгерістерінің резерві (улестік құралдар):												
Әділ құнының таза өзгеруі	-	-	-	-	3,809,564	-	-	3,809,564	-	3,809,564		
Шетел валютасын кайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	(15,376,528)	-	(15,376,528)	-	(15,376,528)		
Бағалы металдардың кайта бағалау резерві	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Барлық басқа да жиынтық кіріс	-	-	-	-	52,031,499	1,117,170,963	-	1,117,170,963	-	1,117,170,963		
Бір жылданың барлық жиынтық кіріс, кайта есептелді*	-	-	-	-	52,031,499	1,101,794,435	-	1,153,825,934	-	1,153,825,934		
Амортизациялау және шығынға жазу кезінде кайта бағалау резервін аудару	-	-	-	(1,107,272)	-	-	1,114,517	7,245	(460)	6,785		

*Түзету тек меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте көрсетілді, ойткени қайта есептеудің әсері шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін айтарлықтай емес.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРИСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

Мын тенге	Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі меншікті капитал										Барлық меншікті капитал	
	Жарғылық капитал	Кепілдік берудің арнағы резерві	Басқа да резервертер	Негізгі құралжабдықтардың кайта бағалау резерві	Қаржы активтерінің әділ құнының өзгеру резерві	Шетел валютасын және багалы металдардың кайта бағалау резерві		Жинақталған зиян	Барлығы	Бакыламайтын акционерлер үлесі		
						Каржы активтерінің әділ құнының өзгеру резерві	Шетел валютасын және багалы металдардың кайта бағалау резерві					
Меншік иелерімен жүргізілген, тіселеі меншікті капиталдың құрамында корсетілген операциялар:												
Кепілдік берудің арнағы резервін тоғыктыву	-	5,749,859	-	-	-	-	-	(5,749,859)	-	-	-	
Мұлікті коммуналдық меншікке өтеусіз беру	-	-	-	-	-	-	-	(6,108)	(6,108)	-	(6,108)	
Еншілес үйымдардың кайта үйымдастыру	-	-	-	-	-	-	-	660,665	660,665	(142,263)	518,402	
Еншілес үйымның шығуы	-	-	(791,582)	(90,127)	(2,958)	(541,751)	(786,822)	(2,213,240)	(4,483,023)	(6,696,263)		
Меншік иелерімен жүргізілген барлық операциялар	-	5,749,859	(791,582)	(90,127)	(2,958)	(541,751)	(5,882,124)	(1,558,683)	(4,625,286)	(6,183,969)		
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық, кайта есептелді*	20,000,000	500,764,758	4,032,306	23,623,561	22,271,185	4,855,183,856	(2,184,530,568)	3,241,345,098	1,204,365	3,242,549,463		

* 2(д) ескертпені қараңыз.

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басшылығының атынан:

Е.А. Досаев

Төраға

2021 жылғы 5 сәуір

Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан

С.К. Рахметова

Бас бухгалтер

2021 жылғы 5 сәуір

Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан

29-211-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

1. КІРІСПЕ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет

Ұсынылып отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің (бұдан әрі, «ҚҰБ») және оның еншілес ұйымдарының (бұдан әрі, «Ұлттық Банк») қаржылық есептілігінен тұрады.

ҚҰБ Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің 1993 жылғы 13 сәуірдегі № 2134-XII қаулысына сәйкес құрылған болатын. Осы Қаулыға сәйкес Қазақ КСР-дың Мемлекеттік Банкі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі болып қайта аталды.

ҚҰБ-ның негізгі мақсаты Қазақстан Республикасында баға тұрақтылығын қамтамасыз ету болып табылады. ҚҰБ-ға мынадай міндеттер жүктеледі: мемлекеттің ақша-кредит саясатын өзірлеу және жүргізу; төлем жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету; валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асыру; қаржылық қызметтерді тұтынушылардың құқықтарын және занды мүдделерін қорғаудың тиісті деңгейін қамтамасыз ету; ақша-кредит статистикасы және сыртқы сектор статистикасы саласындағы статистикалық қызметті жүзеге асыру; Қазақстан Республикасының зандарына және Қазақстан Республикасы Президентінің актілеріне сәйкес өзге де міндеттер.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

---

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

Ұлттық Банк өзіне жүктелген міндеттерге сәйкес мынадай негізгі функцияларды орындайды: Қазақстан Республикасының мемлекеттік ақшадан кредит саясатын әзірлейді және жүргізеді; Қазақстан Республикасы ұлттық валютасы банкноттары мен монеталарының жалғызы эмитенті болып табылады және Қазақстан Республикасының аумағында қолма-қол ақша айналысын ұйымдастырады; Қазақстан Республикасында валюталық реттеуді және валюталық бақылауды жүзеге асырады; шетел валютасындағы және бағалы металдардағы активтерді басқаруды қамтамасыз етеді; ҚҰБ мен Қазақстан Республикасының Үкіметі арасында жасалатын сенімгерлік басқару туралы шарттың негізінде Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын сенімгерлік басқаруды жүзеге асырады; ҚҰБ мен бірыңғай жинақтаушы зейнетакы қоры арасында жасалған сенімгерлік басқару туралы шарттың негізінде «Бірыңғай жинақтаушы зейнетакы қоры» («БЖЗҚ» АҚ) зейнетакы активтерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асырады; «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Занда, Қазақстан Республикасының өзге зандарында және Қазақстан Республикасы Президентінің актілерінде көзделген өзге де функциялар мен өкілеттіктерді жүзеге асырады.

ҚҰБ-ның бас офисі мынадай мекенжай бойынша тіркелген: Нұр-Сұлтан қаласы, Z05T8F6, Мәңгілік Ел даңғылы, 57А ғимараты. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ-ның Қазақстан Республикасында 18 филиалы және 11 еншілес ұйымы бар.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛГАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

Қазақстан Республикасында тіркелген ҚҰБ-ның барлық еншілес ұйымдары төменде көрсетілген::

Атауы	Құрыл- ған жылы	Негізгі қызметі	Иелену үлесі, %	
			2020 жыл	2019 жыл
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан теңге сарайы» РМК	1994	Монеталар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» РМК»	1996	Электрондық ақша аударымдары Бағдарламалық қамтамасыз етуге қызмет көрсету және әзірлеу	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банктік сервис бюросы» АҚ	1996	Жеке тұлғалардың депозиттеріне кепілдік беру	100.00	100.00
«Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры» АҚ (бұдан әрі, «ҚДҚҚ» АҚ)	1999		100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Банкнот фабрикасы» РМК	2004	Банкноттар шығару	100.00	100.00
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің оқу орталығы» АҚ	2007	Жоғары оқу орнынан кейінгі кәсіби оқу бағдарламаларын іске асыру	100.00	100.00

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

<u>Атауы</u>	<u>Құрыл- ған жылы</u>	<u>Негізгі қызметі</u>	<u>Иелену үлесі, %</u>	
			<u>2020 жыл</u>	<u>2019 жыл</u>
«Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қызметін қамтамасыз ету орталығы» АҚ	2011	Көлік қызметі, мұлікті басқару жөніндегі шаруашылық қызметті жүзеге асыру	100.00	100.00
«Қазақстан Ұлттық Банкінің Ұлттық инвестициялық корпорациясы» АҚ (бұдан әрі, «ҚҰБ ҮИК» АҚ)	2012	Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының активтерін, ҚҰБ алтынвалюта активтерін, зейнетақы активтерін басқару	100.00	100.00
«Мемлекеттік кредиттік бюро» АҚ	2012	Кредиттік тарихты қалыптастыру және кредиттік есептерді беру	100.00	100.00
«Қазақстанның орнықтылық қоры» АҚ (бұдан әрі, «ҚОҚ» АҚ)	2017	Екінші деңгейдегі банктерді қаржылық қолдау арқылы банк секторының және экономиканың қаржылық тұрақтылығына жәрдем беру	100.00	100.00
«Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ	1996	Депозитарлық қызмет	63.24	63.24
Баспана» ипотекалық ұйымы» АҚ	2018	Халықтың ауқымды тобы үшін ипотекалық түрғын үй қарыздарының қолжетімділігін қамтамасыз ету	-	100.00

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

1. КІРІСПЕ, ЖАЛГАСЫ

(а) Ұйымдық құрылым және қызмет, жалғасы

2018 жылғы желтоқсанда «Қазақстан қор биржасы» АҚ (бұдан әрі, «ҚҚБ» АҚ) «Московская биржа ММВБ-РТС» ЖАҚ жай акцияларды орналастыру туралы шешім қабылдаған болатын, осыған байланысты 2019 жылы ҚҰБ-ның «ҚҚБ» АҚ капиталындағы үлесі дауыс беретін акцияларының 50%-ынан аз деңгейге дейін төмендеуі болды. Бұл «ҚҚБ» АҚ-ның қаржылық көрсеткіштерін Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігінен шығаруға алып келді де, 2019 жылдан бастап «ҚҚБ» АҚ-ның салымдары қауымдастырылған ұйымға инвестициялар ретінде жіктелді.

2019 жылғы 23 желтоқсанда Басқарма қаулысына сәйкес ҚҰБ 2020 жылғы бірінші тоқсанда «Баспана» ИҰ» АҚ-ны ҚҰБ-ның басқа еншілес кәсіпорны «ҚОҚ» АҚ қосу жолымен оны қайта ұйымдастыру туралы шешім қабылдады. Біріктіру 2020 жылдың ақпан айында болды.

ҚҰБ-ның Нұр-Сұлтан қаласына көшуіне байланысты 2020 жылғы маусымда Ұлттық Банктің Алматы қаласында тұрақты өкілдігін (бұдан әрі – Өкілдік) ашу туралы шешім қабылданып, Өкілдіктің құрылымы мен өкілдік туралы ереже бекітілді.

(б) Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметтің жүзеге асыру талаптары

Ұлттық Банк өз қызметін негізінен Қазақстан аумағында жүзеге асырады. Осының салдарынан Ұлттық Банк дамушы нарықтарға тән өзіндік ерекшеліктерді көрсететін Қазақстан нарықтарында экономикалық және қаржылық тәуекелдерге ұшырайды. Нормативтік құқықтық база мен салық заңнамасы пысықталуын жалғастыруда, бірақ әртүрлі түсіндірүлері болуы ықтимал және жиі енгізілетін өзгерістерге ұшырайды, олар құқықтық және фискалдық жүйелердің басқа да кемшіліктерімен жиынтығында Қазақстанда өз қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындар үшін қосымша қындықтар туғызады.

2020 жылдың алғашқы айларында коронавирустың өршуіне байланысты әлемдік нарықта айтарлықтай байқалды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(б) Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметтің жүзеге асыру талаптары, жалғасы

2020 жылғы 11 наурызда Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы жаңа коронавирустық инфекцияның таралуы пандемия сипатына ие болды деп жариялады. Халықтың денсаулығы үшін COVID-19 вирусының ықтимал елеулі қатеріне жауап ретінде азаматтардың өмірі мен денсаулығын қорғау мақсатында Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес Қазақстан Республикасының бүкіл аумағында 2020 жылғы 16 наурыздан бастап 2020 жылғы 12 мамырға дейінгі кезеңге төтенше жағдай енгізу туралы шешім қабылданды. Төтенше жағдай кезеңінде жергілікті билік органдары біртіндеп әлеуметтік қашықтықты қамтамасыз ету үшін мектептер, жоғары оқу орындары, мейрамханалар, кинотеатрлар, театрлар, музейлер, сондай-ақ спорт нысандарының жұмысын тоқтатуды қоса алғанда қосымша шаралар енгізді.

Көптеген елдерде енгізілген іскерлік белсенделіктің және өзін-өзі оқшаулау режимінің бұзылуына байланысты мұнайға әлемдік сұраныс күрт төмендеді, бұл шамадан тыс ұсыныс пен мұнай бағасының күрт төмендеуіне әкелді. 2020 жылғы 12 сәуірде ірі әлемдік мұнай өндірушілер, оның ішінде Қазақстан да мұнай нарығын тұрақтандыру үшін шикі мұнай өндіруді рекордтық қысқарту туралы уағдаласты, бұл соған қарамастан мұнай бағасына қысымның төмендеуіне әкеп соқты. Мұнай өндіру бағасының және көлемінің күрт төмендеуі мұнай компанияларының кірістерінің тиісті төмендеуіне және мемлекеттік бюджетке аударымдардың төмендеуіне әкеледі, бұл, шамасы, елеулі экономикалық және әлеуметтік салдарға әкелуі мүмкін және мемлекеттік сектор шығыстарының төмендеуіне әкелуі мүмкін.

Қызметтің ұздіксіздігін қолдау үшін Ұлттық Банк қашықтықтан қол жеткізуді пайдалана отырып операцияларды жүзеге асыруды жалғастырады және жергілікті жерлерде жұмыс істейтін қызметкерлердің денсаулығын қорғау үшін шаралар қабылдайды, оның ішінде жеке қорғану құралдарымен, қашықтық режимінің сақталуын, Ұлттық Банктің үй-жайларын дезинфекциялауды қамтамасыз етеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

1. КІРІСПЕ, ЖАЛҒАСЫ

(б) Қазақстан Республикасында шаруашылық қызметті жүзеге асыру талаптары, жалғасы

Басшылық оқшаулаудың ұзак кезеңдерінің, осындай шаралардың қатаандығының өршүі немесе осындай шаралардың экономикалық ортаға кейіннен қолайсыз әсерінің орта мерзімді және ұзак мерзімді келешекте Ұлттық Банкке қолайсыз әсер ету мүмкіндігін жоққа шығара алмайды. Ұлттық Банк жағдайды мүқият қадағалауды жалғастырады және осындай оқиғалар мен мәнжайлардың туындау шамасына қарай олардың салдарын жеңілдетуге деңқоятын болады.

Ұсынылған шоғырландырылған қаржылық есептілік басшылықтың қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асырудың қазіргі жағдайларының Ұлттық Банк қызметінің нәтижелері мен қаржылық жағдайына ықтимал әсерін бағалауын көрсетеді. Болашақ экономикалық жағдайлардың нақты әсері олардың басшылығының бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ҚАҒИДАТТАРЫ

(а) Қолданылатын стандарттар

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» 1995 жылғы 30 наурыздағы № 2155 Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ҚҰБ өзінің есеп саясатын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары (бұдан әрі, «ХҚЕС») негізінде айқындалды.

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық жағдайын және қызметінің нәтижелерін дәйекті көрсету мақсатында, Ұлттық Банктің Директорлар кеңесі 2013 жылғы 27 маусымда макұлдаған, Ұлттық Банк орталық банк қызметінің сипатына сәйкес келеді деп қарастыратын ҚҰБ-ның есеп саясатына сәйкес дайындалды. ҚҰБ есеп саясаты Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі комитет (ХҚЕСК) шыгарған ХҚЕС-ке және төменде сипатталған маңызды түрлендірулерін қоса алғанда, Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын түсіндіру жөніндегі комитет (ХҚЕСТК) шыгарған түсіндірулерге негізделген:

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Қолданылатын стандарттар, жалғасы

- алтын және депозиттегі алтын алтынның нарықтық құны бойынша қайта бағаланады; алтынды, сондай-ақ шетел валютасымен көрсетілген активтер мен міндеттемелерді қайта бағалаудан алынған пайда капитал құрамындағы басқа да жиынтық кіріс ретінде көрсетіледі. Тікелей капиталда басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетілген, құнды қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаюы есептен шығарылатын жағдайларды қоспағанда, қайта бағалау нәтижесінде туындайтын зиян пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Бұл жағдайда олар басқа да жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі;

- қаржылық есептілікте ақша-кредит саясатын іске асыру және қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу шенберінде жүзеге асырылатын жекелеген операцияларды есепке алу, ұсыну және ашып жазу олардың экономикалық мәніне және/немесе Ұлттық Банктің мақсаттары мен міндеттеріне қарай амортизацияланған құны, өзіндік құны не номиналдық құны бойынша жүзеге асырылады. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте мұндай операцияларға туынды құралдар болып табылатын, бірақ «банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар. қарыздар мен депозиттер» және «банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері» ретінде ұсынылған екінші деңгейдегі банктермен және басқа да қаржылық институттармен своп мәмілелері (19 және 27-ескертпелер) номиналды құны бойынша жатқызылады;

- орталық банктің рөлі мен функцияларын орындау мақсатында, сондай-ақ инвестициялық бағалы қағаздарды басқару нәтижелеріне шартта көзделген ақшалай ағындарын алуға және сол сияқты оларды сатуға байланысты қол жеткізілетін фактісін ескере отырып, ҚҰБ портфеліндегі сыртқы басқарудағы осы борыштық қаржы активтер 2018 жылға дейін ҚҰБ портфелінде сыртқы басқарудағы осы борыштық қаржы активтер 39 ХКЕС (IAS) сәйкес «өзгеруі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын» ретінде сыйыпталуына қарамастан, «басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатындар» санатына сыйыпталады.

Есеп саясатының негізгі ережелерінің өзгерістері 2(д) ескертпеде сипатталған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

(б) Қаржылық көрсеткіштерді бағалау қағидаттары

Шоғырландырылған қаржылық есептілік нақты шығындар бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды, оған алтын, пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдар, басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар, және қайта бағаланған құны бойынша көрсетілген үйлер, ғимараттар, жер участкелері және автокөлік құралдары жатпайды.

(в) Функционалдық валюта және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсететін валюта

Қазақстан теңгесі ҚҰБ-ның және оның еншілес ұйымдарының функционалдық валютасы болып табылады, ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бол тұра ҚҰБ жүргізетін операциялардың және олармен байланысты, оның қызметіне әсер ететін жағдайлардың көшілігінің экономикалық мәнін барынша жақсы көрсетеді. Қазақстан теңгесі осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін көрсету валютасы да болып табылады.

Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің барлық деректері бүтін мың теңгеге дейінгі дәлдікпен дөңгелектенген.

(г) Бағалау мен пайымдауды пайдалану

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ХКЕС-қа сәйкес дайындау басшылықтан есеп саясатының қолданылатын қағидаттарына және активтердің, міндеттемелердің, кірістер мен шығыстардың көрсетілетін сомаларына әсер ететін кәсіби пайымдауларды, есептік бағалаулар мен жол берулерді пайдалануды талап етеді. Нақты нәтижелер көрсетілген бағалардан өзгеше болуы мүмкін.

Бағалаулар және олардың негізінде жатқан жорамалдар тұрақты негізде қайта қаралады. Бағалаудағы түзетулер тиісті бағалаулар қайта қаралған есепті кезеңде және олар қозғайтын кез келген кейінгі кезеңдерде танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛГАСЫ

(г) Бағалау мен пайымдауды пайдалану, жалғасы

Пайымдаулар

Есеп саясатын қолдану кезінде пайдаланылған, қаржылық есептілікте танылған шамаларға негұрлым айтарлықтай әсер еткен пайымдаулар туралы ақпарат келесі ескертпелерде ашып көрсетілді:

- қаржы активтерін жіктеу: шеңберінде қаржы активтері ұсталатын бизнес-модельді бағалау және қаржы активінің шарттық талаптарында негізі соманы және негізгі соманың өтелмеген қалдығына пайыздарды ғана төлеу көзделетінін бағалау – 3 (з) (и) ескертпе;
- қаржы активі бастапқы танылған кезден бастап ол бойынша кредит тәуекелі айтарлықтай өскенін бағалаудың өлшемшарттарын белгілеу, болжамдық ақпаратты күтілетін кредиттік зиянды («ККЗ») бағалауға енгізу бойынша әдіснаманы айқындау, ККЗ-ны бағалау үшін пайдаланылатын модельдерді таңдау және бекіту – 4-ескертпе;
- қолданылатын стандарттар – 2 ескертпе;
- банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру шығыстарын есепке алу – 10-ескертпе.

Бағалаулардың жорамалдары және белгісіздігі

Белгісіздікке байланысты, 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі деректерді айтарлықтай түзетудің себебі болып табылуы мүмкін деген біршама тәуекел болатын жорамалдар мен бағалаулар туралы ақпарат мына ескертпелерде ашып көрсетілген:

- қаржы құралдарының құнсыздануы: ККЗ-ны бағалау моделі үшін бастапқы деректерді айқындау, оның ішінде болжамдық ақпаратты енгізу – 4-ескертпе;
- бастапқы тану кезінде реттелген және купондық облигациялардың әділ құны – 10-ескертпе;
- банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттардың, қарыздар мен депозиттердің құнсыздануы – 19-ескертпе;
- қаржы активтері және міндеттемелер: әділ құн және есептік сыйынтаулар – 42-ескертпе.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛГАСЫ

(д) Алдыңғы кезеңді түзету

2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде «Проблемалық кредиттер қоры» АҚ шығарған және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің «Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер» бабында көрсетілген облигациялар (бұдан әрі – «ПКҚ облигациялары») 2019 жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікте тиісті түрде бағаланбағаны анықталды. 2020 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде «ҚОҚ» АҚ ПКҚ облигацияларының сатып алу күніне әділ құнына және есепті күнгі жағдай бойынш кредиттік зияндарға арналған резервтерге сенімді бағалау жүргізді. Облигациялардың әділ құнын түзетуден басқа, «ПКҚ» АҚ 2018 жылды сатып алған ПКҚ облигацияларының құнсыздандыруын есептеп, оларды 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде 3-сатыдағы қаржы құралдары ретінде сыйыптасты. Бұл сыйыптау 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға кредиттік залалдарға резервтер құруға арналған шығыстарды тануға және банк секторын және экономиканы қалпына келтіру бойынша шығыстарды түзетуге, сондай-ақ 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық активтеріндегі түзетулерді туындаатты.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілікке өзгерістердің әсері төменде келтірілген:

	Бұрын берілген деректер	Қайта есептеудің өзгеруінің әсері	Қайта есептелген деректер
мың теңге			
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп АКТИВТЕР			
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	2,625,632,201	(44,871,109)	2,580,761,092
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	248,828,889	(14,484,278)	234,344,611
Барлық активтер	15,390,903,674	(59,355,387)	15,331,548,287
Меншікті капитал			
Жинақталған зиян	(2,125,175,181)	(59,355,387)	(2,184,530,568)
Ұлттық Банктың меншік иелеріне тиесілі барлық капитал	3,300,700,485	(59,355,387)	3,241,345,098
Барлық меншікті капитал	3,301,904,850	(59,355,387)	3,242,549,463

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ ҚАҒИДАТТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

(д) Алдыңғы кезеңді түзету, жалғасы

мың теңге	Бұрын берілген деректер	Қайта есептеудің өзгеруінің әсері	Қайта есептелген деректер
2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есеп			
Банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру шығыстары	(723,769,952)	71,031,539	(652,738,413)
Операциялық шығыстар	(655,176,721)	71,031,539	(584,145,182)
Кредиттік зиянға арналған резервтер	(128,324,541)	(115,902,648)	(244,227,189)
Табыс салығын шегергенге дейінгі зиян	(853,841,623)	(44,871,109)	(898,712,732)
Табыс салығы бойынша үнем	135,410,044	(14,484,278)	120,925,766
Бір жылдағы зиян	(718,431,579)	(59,355,387)	(777,786,966)
Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі зиян	(718,608,185)	(59,355,387)	(777,963,572)
2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп			
Бір жылдағы зиян	(718,431,579)	(59,355,387)	(777,786,966)
Бір жылдағы барлық жиынтық кіріс	435,394,355	(59,355,387)	376,038,968
Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі барлық жиынтық кіріс	435,217,749	(59,355,387)	375,862,362
2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп			
Салық салынғанға дейінгі зиян	(853,841,623)	(44,871,109)	(898,712,732)
<i>Түзетулер:</i>			
Каржы активтерінің кредиттік зиянға арналған резервтері	128,285,939	115,902,648	244,188,587
Операциялық активтердегі және міндеттемелердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен ақша қаражатының пайдаланылуы	(495,189,994)	71,031,539	(424,158,455)
Операциялық активтердің (ұлғаюы)/азауы			
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	560,341,002	(71,031,539)	489,309,463

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ

Ұлттық Банк осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі берілген барлық есепті кезеңдерге есеп саясатының мынадай ережелерін жүйелі түрде қолданды.

(а) Шоғырландыру қағидаттары

(i) Еншілес ұйымдар

Ұлттық Банктің бақылауындағы инвестициялар объектілері еншілес ұйымдар болып табылады. Егер Ұлттық Банк инвестициялар объектісінде қатысадан ауыспалы кіріске байланысты тәуекелге ұшыраса, немесе мұндай кірісті алуға құқылы болса, сондай-ақ инвестициялар объектісіне қатысты өзінің өкілеттіктерін пайдалану арқылы көрсетілген кірістің шамасына әсер ету қабілеті болса, Ұлттық Банк инвестициялар объектісін бақылайды. Атап айтқанда, Ұлттық Банк өзі шын мәнінде бақылайтын инвестициялар объектілерінің қаржылық есептілігін шоғырландырады. Еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігі шоғырландырылған қаржылық есептілікке көрсетілген бақылауды нақты белгілеген күннен бастап бақылауды нақты тоқтату күніне дейін енгізіледі.

(ii) Қорларды басқару

Ұлттық Банк инвесторлардың мұddeлері үшін инвестициялық компаниялардың активтерін басқарады. Ұлттық Банк мұндай компанияны бақылайтын жағдайларды қоспағанда, осы компаниялардың қаржылық есептілігі Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне енгізілмейді.

(iii) Бақыланбайтын акционерлердің үлестерін сатып алу және сату

Ұлттық Банк шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі бақыланбайтын акционерлердің үлестерін сатып алуды және шығынға жазуды акционерлермен операциялар ретінде көрсетеді.

Бақыланбайтын акционерлердің үлестері түзетілген құн мен төленген немесе алынған өтемнің әділ құны арасындағы кез келген айырма тікелей меншікті капиталдың құрамында көрсетіледі және Ұлттық Банктің меншік иелеріне тиесілі болады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(а) Шоғырландыру қағидаттары, жалғасы

(iv) Қауымдастырылған үйымдар

Қаржылық және шаруашылық саясатына Ұлттық Банк айтарлықтай ықпал ететін, бірақ Ұлттық Банк бақыламайтын үйымдар қауымдастырылған үйымдар болып табылады. Шоғырландырылған қаржылық есептілікке көрсетілген айтарлықтай ықпал ету нақты белгіленген күннен бастап айтарлықтай ықпал нақты тоқтатылған күнге дейін үлестік қатысу әдісі бойынша есептелген Ұлттық Банктің қауымдастырылған үйымдардың пайдасындағы және зиянындағы үлесі туралы деректер кіреді. Қауымдастырылған үйымның зиянындағы Ұлттық Банктің үлесі Ұлттық Банктің қауымдастырылған үйымға қатысу үлесінен (ұзак мерзімді кредиттерді қоса алғанда) асып кеткен жағдайларда, көрсетілген қатысу үлесі нөлге дейін төмендетіледі және Ұлттық Банктің осы қауымдастырылған үйымға қатысты міндеттемелері болған жағдайларды қоспағанда, кейінгі зияндарды көрсету тоқтатылады.

(v) Шоғырландыру барысында алып тасталатын операциялар

Ұлттық Банктің қатысушылары арасындағы операциялар, осындай операциялар бойынша берешек қалдықтары, сондай-ақ көрсетілген операцияларды жасау барысында туындастын іске асырылмаған пайда шоғырландырылған қаржылық есептілікті жасау барысында алып тасталады.

(vi) Бақыламайтын акционерлердің үлестері

Бақыламайтын акционерлердің үлестері ҚҰБ-ға тікелей немесе жанама тиесілі емес еншілес үйымдардағы капиталды білдіреді.

Бақыламайтын акционерлердің үлестері қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте капиталдың құрамында ҚҰБ меншік иелеріне тиесілі капиталдан бөлек көрсетіледі. Пайданың немесе зиянның және жалпы жиынтық кірістің құрамындағы бақыламайтын акционерлердің үлестері пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте және жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте бөлек баппен көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(б) Тоқтатылған қызмет

Ұлттық Банк бизнесінің құрауышы тоқтатылған қызмет болып табылады, оның қызметі мен ақша қаражатының ағыны Ұлттық Банктің қалған бөлігінен нақты ерекшеленуі мүмкін және мыналарды:

- қызметтің жекелеген маңызды түрін немесе операцияларды жүргізуіндеге географиялық ауданын білдіреді;
- қызметтің жекелеген маңызды түрін немесе операцияларды жүргізуіндеге географиялық ауданын шығарудың бірыңғай үйлестірілген жоспарының бөлігі болып табылады; немесе
- кейіннен қайта сату мақсатында ғана сатып алынған еншілес кәсіпорын болып табылады.

Қызмет оны шығару кезінде немесе бұл қызмет сатуға арналған ретінде жіктеу елшемшарттарына жауап беретін кезде, егер соңғысы бұрынырақ болса тоқтатылған ретінде жіктеледі. Қызмет тоқтатылған ретінде сыныпталған кезде, пайда немесе зиян туралы есептің салыстырмалы деректері бұл қызмет тиісті салыстырмалы кезеңнің басында тоқтатылған сияқты ретінде ұсынылады.

(в) Алтын

Алтын шетелдік банктердегі депозиттердегі алтыннан және сақтау орындарындағы құйма алтыннан тұрады. Алтын шоғырландырылған қаржылық есептілікте есепті күнгі нарықтық құны бойынша есепке алынады. Нарықтық құны Лондон бағалы металдар нарығы қауымдастығы белгілеген таңертенгі фиксинг негізінде белгіленеді. Алтынның нарықтық құны бойынша қайта бағалаудан түскен кіріс басқа да жиынтық кіріс құрамында тікелей көрсетіледі. Қайта бағалаудан болған зиян пайда немесе зиян құрамында олар өткен кезеңдердің іске асырылмаған таза пайдасынан асатын бөліктегі көрсетіледі, олай болмаған жағдайда, олар тікелей капиталдағы басқа да жиынтық кірісті азайтады. Алтынды қайта бағалау пайда немесе зиянның құрамына аударылмайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛГАСЫ

(г) Шетел валютасы

Шетел валютасындағы операциялар Ұлттық Банктің құрамына кіретін ұйымдардың тиісті функционалдық валюталарына операцияларды жүргізу күні қолданылған валюта бағамдары бойынша аударылады. Есепті күнгі жағдай бойынша шетел валютасымен көрсетілген ақшалай активтер мен міндеттемелер есепті күні қолданылған валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасымен көрсетілген ақша активтерімен және міндеттемелерімен жүргізілген операциялардан түскен пайда немесе зиян кезең ішінде тиімді мөлшерлеме бойынша есептелген пайыздар мен төлемдер шамасына түзетілген, кезең басындағы жағдай бойынша функционалдық валютадағы амортизациялық құн мен есепті кезеңнің сонындағы жағдай бойынша валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылған шетел валютасындағы амортизациялық құн арасындағы айырманы білдіреді. Шетел валютасымен көрсетілген, әділ құны бойынша бағаланатын ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнды айқындау күні қолданылған валюта бағамдары бойынша функционалдық валютаға аударылады.

Шетел валютасында көрсетілген және нақты шығындар бойынша көрсетілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер операция жасалған күні қолданыста болған валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға аударылады. Шетел валютасына аудару нәтижесінде туындайтын оң бағамдық айырмалар өзге жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Қайта бағалау нәтижесінде туындайтын шығындар өзге жиынтық кірістің құрамында тікелей меншікті капиталда көрсетілген құнды қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаю есептен шығарылған жағдайларды қоспағанда, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Бұл жағдайда олар өзге жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Шетел валютасын қайта бағалау пайда немесе зиян құрамына аударылмайды.

(д) Ақшалай қаражат және оның баламалары

Ақшалай қаражатқа және оның баламаларына басқа банктердегі қолма-қол банкноттар мен монеталар, бос қалдықтар («ностро» түріндегі шоттар), сондай-ақ әділ құнның өзгеруінің айтарлықтай тәуекеліне ұшырамайтын және Ұлттық Банк қысқа мерзімді міндеттемелерді реттеу үшін пайдаланатын, бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем өтімділігі жоғары қаржы активтері кіреді. Ақшалай қаражат және оның баламалары қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(e) Пайыздық кірістер мен шығыстар

Тиімді пайыздық мөлшерлеме

Пайыздық кірістер мен шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. «Тиімді пайыздық мөлшерлеме» – бұл мыналарды:

- қаржы активінің жалпы баланстық құнына; немесе
- қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнына дейін қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзімі ішінде есептік болашақ ақша төлемдері мен түсімдерін дисконттайтын мөлшерлеме.

Сатып алған немесе кредиттік-құнсызданған активтермен құрылған болып табылмайтын қаржы құралдары бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу кезінде Ұлттық Банк осы қаржы құралының барлық шарттық талаптарын назарға ала отырып, бірақ күтілетін кредиттік шығындарды ескермей ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын бағалайды. Сатып алған немесе құрылған кредиттік-құнсызданған қаржы активтері үшін кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлеме күтілетін кредиттік шығындарды қоса алғанда, ақшалай қаражаттың күтілетін болашақ ағындарының шамасын пайдалана отырып есептеледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу мәміле бойынша шығындарды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын төленген немесе алған сыйақыны және сомаларды қамтиды. Мәміле бойынша шығындар қаржы активін немесе қаржылық міндеттемені сатып алуға немесе шығаруға тікелей қатысты қосымша шығындарды қамтиды.

Амортизацияланған құн және жалпы баланстық құн

Қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің «амортизацияланған құны» - бұл бастапқы тану кезінде қаржы активі немесе қаржылық міндеттеме бағаланатын, борыштың негізгі сомасының есебіне төлемдерді шегергенде, көрсетілген бастапқы сома мен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген өтеге мерзімі басталған кезде төленетін сома арасындағы жинақталған амортизация шамасын қосқанда немесе алғандағы және бағалау резервін ескере отырып түзетілген қаржы активтеріне қатысты сома.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын «қаржы активінің жалпы баланстық құны» - бұл зияндар үшін бағалау резервінің шамасына түзетілгенге дейінгі қаржы активінің амортизацияланған құны.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(e) Пайыздық кірістер мен шығыстар, жалғасы

Пайыздық кіріс пен шығысты есептей

Қаржы активі немесе қаржылық міндеттеме бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеме қаржы активін немесе қаржылық міндеттемені бастапқы тану кезінде есептеледі. Пайыздық кіріс пен шығысты есептеген кезде тиімді пайыздық мөлшерлеме активтің жалпы баланстық құнының (актив кредиттік-құнсызданған болып табылмаған кезде) немесе міндеттеменің амортизацияланған құнының шамасына қолданылады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісін көрсету мақсатында өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар құралдар бойынша ақшалай қаражат ағындарын кезең-кезеңімен қайта бағалау нәтижесінде қайта қаралады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме де тиісті түзету амортизациясы басталу күні әділ құнды хеджирлеуге байланысты түзетулерді көрсету үшін қайта қаралады.

Алайда, бастапқы танылғаннан кейін кредиттік-құнсызданған қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс қаржы активінің амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы есептеледі. Егер қаржы активі кредиттік-құнсызданған болып табылмаса, онда пайыздық кірісті есептеу жалпы баланстық құн негізінде қайтадан жүргізіледі.

Бастапқы тану кезінде кредиттік-құнсызданған қаржы активтері бойынша пайыздық кіріс кредиттік тәуекелді ескере отырып түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені қаржы активінің амортизацияланған құнының шамасына қолдану арқылы есептеледі. Мұндай активтер бойынша пайыздық кірісті есептеу, тіпті егер олар бойынша кредиттік тәуекел кейіннен азайтылса да, жалпы баланстық құн негізінде жүзеге асырылмайды.

Қандай жағдайларда қаржы активтері кредиттік-құнсызданған болып табылатыны туралы ақпарат 3(3)(iv) ескертпеде берілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(е) Пайыздық кірістер мен шығыстар, жалғасы

Ақпарат ұсыну

Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістерде:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер;
- өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кірістер қамтылады.

Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте берілген пайыздық шығыстар амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер бойынша пайыздық шығыстарды қамтиды.

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес борыштық қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте «Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан түскен таза пайда» бабына енгізілді.

(ж) Комиссиялық кірістер мен шығыстар

Қаржы активі немесе қаржылық міндеттеме бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялық кірістер мен шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеменің есебіне енгізіледі (3(е) ескертпені қараңыз).

Активтерді басқару жөніндегі қызметтер үшін комиссияны, зейнетақы активтерін басқару үшін комиссияны, депозитарлық қызмет және қаржы нарықтарына қызмет көрсету және аударым операциялары үшін комиссияны қоса алғанда, комиссиялық кірістер тиісті қызметтер көрсетілуіне қарай танылады.

Комиссиялық шығыстар, ең алдымен, тиісті қызметтерді алу шамасына қарай шығыстарға жататын активтерді басқару үшін сыйақы төлеу бойынша шығындарды, брокерлік операциялар мен кастодиандық қызметтер бойынша комиссияны қамтиды.

Дивидендтер нысанындағы кіріс дивидендтер жарияланған күнгі пайданың немесе зиянның құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛГАСЫ

(3) Қаржы құралдары

(i) Қаржы құралдарын сыныптау

Қаржы активтері

Бастапқы тану кезінде қаржы активі бағаланатын ретінде не амортизацияланған құны бойынша, не өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша, не пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша сыныпталады.

Қаржы активі, егер ол төменде аталған екі талапқа жауап беретін және Ұлттық Банктің ұйғарымы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде сыныпталмаған жағдайда ғана амортизацияланған құны бойынша бағаланады:

- актив бизнес-модель шенберінде ұсталады, оның мақсаты шартта көзделген ақшалай қаражаттың ағынын алу үшін активтерді ұстасу болып табылады; және

- қаржы активінің шарттық талаптарында борыштың негізгі сомасын және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген пайыздарды төлеуді білдіретін ақшалай қаражат ағындары белгіленген мерзімде туындауды көзделген.

Борыш құралы 2(а) ескертпеде сипатталған есеп саясатының модификациясын қоспағанда, егер ол төменде аталған екі талапқа жауап беретін және Ұлттық Банктің ұйғарымы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде сыныпталмаған жағдайда ғана өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланады:

- актив мақсатына шартта көзделген ақшалай қаражат ағынын алу арқылы сияқты қаржы активтерін сатумен қол жеткізілетін бизнес-модель шенберінде ұсталады; және

- қаржы активінің шарттық талаптарында борыштың негізгі сомасын және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген пайыздарды ғана төлеуді білдіретін ақшалай қаражат ағындарының белгіленген мерзімде туындауды көзделген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(i) Қаржы құралдарын сыныптау, жалғасы

Қаржы активтері, жалғасы

Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы активтері бойынша пайда және зиян амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша сияқты пайда немесе зиян құрамында танылатын мына балтарды қоспағанда, өзге жиынтық кіріс құрамында танылады:

- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс;
- күтілетін кредиттік зиян және құнсызданудан болған зиян сомасын қалпына келтіру.

Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған борыштық қаржы активін тану тоқтатылған кезде бұрын өзге жиынтық кіріс құрамында танылған жинақталған пайда немесе зиян меншікті капитал құрамынан пайда немесе зиян құрамына қайта сыныпталады.

Саудаға арналмаған инвестицияларды үлестік құралдарға бастапқыда тану кезінде Ұлттық Банк өзінің ұйғарымы бойынша оны кейіннен күшін жою құқығынсыз, өзге жиынтық кіріс құрамында инвестициялардың әділ құнының кейінгі өзгерістерін беру туралы шешім қабылдай алады. Бұл таңдау әрбір инвестициялар үшін жеке жүргізіледі.

Осындай үлестік құралдар бойынша пайда және зиян пайда мен зиянның құрамына ешқашан қайта жіктелмейді және пайда мен зиянның құрамындағы құнсыздану танылмайды.

Дивидендтер инвестициялардың бастапқы құнының бір бөлігін қайтарған жағдайлардан басқа, пайда немесе зиян құрамында танылады және бұл жағдайда дивидендтер өзге жиынтық кіріс құрамында танылады. Инвестицияларды шығару кезінде өзге жиынтық кіріс құрамында танылған жинақталған пайда мен зиян бөлінбеген пайданың (жинақталған зиянның) құрамына көшіріледі.

Барлық өзге қаржы активтері әділ құны бойынша бағаланатын пайда немесе зиян арқылы жіктеледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(i) Қаржы құралдарын жіктеу, жалғасы

Қаржы активтері, жалғасы

Сонымен қатар, егер бұл туындауы мүмкін есептік сәйкес келмеуді жоюға немесе айтарлықтай дәрежеде азайтуға мүмкіндік берсе, бастапқы тану кезінде Ұлттық Банк өзінің үйғарымы бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы амортизацияланған құны немесе әділ құны бойынша бағалау өлшемшарттарына сәйкес келетін қаржы құралын пайда немесе зиян арқылы әділ құнды бағалау санатына кейіннен қайта жіктеу құқығынсыз жіктейді.

Бизнес-модельді бағалау

Ұлттық Банк бизнес-модельдің мақсатын бағалайды, оның шеңберінде актив қаржы құралдары портфелінің деңгейінде ұсталады, сол себепті ол бизнесті басқару және ақпаратты басшылыққа ұсыну тәсілін барынша жақсы етіп көрсетеді. Ұлттық Банк мынадай ақпаратты талдайды:

- портфелді басқару үшін белгіленген саясат және мақсат, сондай-ақ практикада көрсетілген саясатты іске асыру. Атап айтқанда, басқару стратегиясы шартта көзделген пайыздық кірісті алуға, пайыздық мөлшерлемелердің белгілі бір құрылымын қолдауға, қаржы активтерінің өтеу мерзімін осы активтерді пайдалану немесе активтерді сату арқылы ақша қаражатының ағынын іске асыру үшін пайдаланатын қаржылық міндеттемелерді өтеу мерзіміне сәйкестігін қамтамасыз етуге бағдарланған ба;

- портфельдің нәтижелілігі қалай бағаланады және осы ақпарат ҚҰБ-ның басшылығына қалай хабарланады;

- бизнес-модельдің (және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталынатын қаржы активтерінің) нәтижелілігіне әсер ететін тәуекелдер және осы тәуекелдерді басқару қалай жүзеге асырылады;

- портфельді басқаруға жауапты менеджерлер қандай сыйақы алады (мысалы, осы сыйақы олар басқаратын активтердің әділ құнына немесе олар шартта көзделген активтерден алатын ақша ағындарына байланысты ма);

- өткен кезеңдердегі сатудың жиілігі, көлемі және мерзімі, сондай-ақ сатудың болашақтағы деңгейіне қатысты күтулер. Алайда сату деңгейі туралы ақпарат бөлек қаралмайды, бірыңғай тұтас талдау шеңберінде қаралады, ҚҰБ мәлімдеген қаржы активтерін басқаруға қалай қол жеткізіледі және ақша ағыны қалай іске асырылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(i) Қаржы құралдарын жіктеу, жалғасы

Қаржы активтері, жалғасы

Бизнес-модельді бағалау, жалғасы

Сауда үшін ұсталатын және олар басқаруды жүзеге асыратын және олардың нәтижелілігі әділ құн негізінде бағаланатын қаржы активтері пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағаланатын болады, сол себепті олар шартта көзделген ақша ағындарын алу мақсатында, шартта көзделген ақша ағындарын қалай алу, сол сияқты қаржы активтерін сату мақсатында ұсталмайды.

Шартта көзделген ақша ағындарының тек қана негізгі сома мен пайыздарды төлеу болып табылатынын бағалау

Аталған бағалаудың мақсаты үшін «негізгі сома» қаржы активінің оны бастапқы тану кезіндегі әділ құны ретінде есептеледі. «Пайыздар» белгілі бір кезең ішінде өтелмей қалған негізгі сомаға қатысты ақшаның уақытша құны үшін, кредиттік тәуекел үшін және басқа да негізгі тәуекелдер үшін және кредиттеуге байланысты шығындарды (мысалы, өтімділік тәуекелі мен әкімшілік шығындар) өтеу ретінде анықталады, сондай-ақ пайда маржасын қамтиды.

Шартта көзделген ақша ағындарының негізгі соманы және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне («SPPI өлшемшартты») пайыздарды төлеу болып табылатынын бағалау кезінде Ұлттық Банк қаржы құралының шарттық талаптарына талдау жүргізеді. Бұған қаржы активі шартта көзделген ақша ағындарының мерзімдері мен сомаларын қаржы активі талданатын талаптарды қанағаттандыра алмайтындей етіп өзгерте алатын қандай да бір шарттық талаптарды көздеуін бағалау да кіреді. Бұл ретте Ұлттық Банк бағалау жүргізу кезінде мыналарды ескереді:

- ақша ағындарының мерзімін немесе сомасын өзгерте алатын шартты оқиғалар;
- ықпал ету әсері бар талаптар (левередж);
- мерзімінен бұрын өтеу және қолданыс мерзімін ұзарту туралы талаптар;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(i) Қаржы құралдарын сыныптау, жалғасы

Қаржы активтері, жалғасы

Шартта көзделген ақша ағындарының тек қана негізгі сома мен пайыздарды төлеу болып табылатынын бағалау, жалғасы

- Ұлттық Банктің талаптарын алдын ала келісілген активтерден болған ақша ағындарынан шектейтін талаптар (мысалы, регресс құқығынсыз қаржы активтері); және

- ақшаның уақытша құнын өтеуді өзгертуге әкелетін талаптар, мысалы, пайыздық мөлшерлемелерді кезеңдік негізде қайта қараша.

Қайта сыныптау

Қаржы активтерін сыныптау бастапқы танылғаннан кейін Ұлттық Банк қаржы активтерін басқару бойынша өзінің бизнес-моделін өзгерткеннен кейінгі кезеңнен басқа кезеңде өзгертпейді.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттемелерді сыныптау олар бастапқыда танылғаннан кейін өзгертулуге жатпайды.

(ii) Тануды тоқтату

Қаржы активтері

Ұлттық Банк қаржы активін тануды шартта көзделген осы активтен ақшалай қаражат ағындарына құқықтардың қолданыс мерзімі аяқталған не осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты барлық тәуекелдер мен пайда іс жүзінде басқа тарапқа берілетін немесе Ұлттық Банк осы қаржы активіне меншік құқығына байланысты іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайданы бермейтін, сақтамайтын және осы қаржы активіне бақылауды сақтамайтын мәміле нәтижесінде ол осы активтен ақшалай қаражат ағындарын алуға құқықты берген кезде тоқтатады.

Қаржы активін тануды тоқтаткан кезде активтің баланстық құны (немесе тануы тоқтатылған активтің бір бөлігіне бөлінген баланстық құн) және (i) алынған өтемақы сомасы (өзіне қабылдаған жаңа міндеттеменің шамасын шегергенде алынған жаңа активтің шамасын қоса алғанда) және (ii) өзге жиынтық кіріс құрамында танылған кез келген жинақталған пайда немесе зиян арасындағы айырма пайда немесе зиян құрамында танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(ii) Тануды тоқтату, жалғасы

Қаржы активтері, жалғасы

Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына сыныпталған үлестік инвестициялық бағалы қағаздар бойынша өзге жиынтық кіріс құрамында танылған пайданың/зиянның кез келген жинақталған сомасы осындай бағалы қағаздарды тануды тоқтату кезінде пайда немесе зиян құрамында қайта жіктеуге жатпайды. Ұлттық Банк құрган немесе өзінде сақталған тануды тоқтату үшін оларға қатысты талаптар сақталатын берілген қаржы активтеріндегі кез келген қатысу үлесі жекелеген актив немесе міндеттеме ретінде танылады.

Ұлттық Банк талаптары бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылған активтерді беру көзделетін мәмілелер жасайды, бірақ бұл ретте берілген активтерге меншік құқығына байланысты барлық немесе іс жүзінде тәуекелдердің және пайданың барлығы немесе бір белігі өзінде қалады. Мұндай жағдайда берілген активтер есебінде тану тоқтатылмайды. Қарызға бағалы қағаздарды беру және «РЕПО» мәмілелері осындай мәмілелердің мысалы болып табылады.

Ұлттық Банк қаржы активіне меншік құқығына байланысты іс жүзінде барлық тәуекелдердің және пайданы өзінде сақтамайтын, бермейтін және берілген активтерге бақылауды сақтайтын мәмілелерде, ол Ұлттық Банктің берілген активтер құнының өзгеру тәуекеліне ұшырайтын дәреже ретінде айқындалатын активте өзінің қатысуын сақтайтын дәрежеде активті тануды жалғастырады.

Қаржылық міндеттемелер

Ұлттық Банк қаржылық міндеттеме бойынша шарттық міндеттемелер орындалған, жойылған немесе тоқтатылған болса, оны тануды тоқтатады.

Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына сыныпталған қаржылық міндеттемелер бойынша өзге жиынтық кіріс құрамында танылған пайданың/зиянның кез келген жинақталған сомалары осындай қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтату кезінде пайда немесе зиян құрамында қайта жіктеуге жатпайды (3(м) ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру

Қаржы активтері

Егер қаржы активінің талаптары өзгеретін болса, Ұлттық Банк осындай түрлендірілген актив бойынша ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болатындығын бағалайды. Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болса («талаптарды айтарлықтай түрлендіру»), шартта көзделген бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындарына деген құқық тоқтатылды деп саналады. Бұл жағдайда бастапқы қаржы активін тану тоқтатылады және жаңа қаржы активі есепте мәміле бойынша тиісті шығындарды қоса алғанда әділ құны бойынша танылады. Түрлендіру шенберінде туындаған алынған комиссиялық сыйақы сомасы есепте төмендегідей танылады:

- жаңа активтің әділ құнын айқындау кезінде есепке алынатын комиссиялық сыйақы сомасы, сол сияқты мәміле бойынша тиісті шығындарды өтеуді білдіретін комиссиялық сыйақы сомалары осы активтің бастапқы бағасына енгізіледі; және

- комиссиялық сыйақының басқа да сомалары тануды тоқтатудан пайданың немесе зиянның бір бөлігі ретінде пайда немесе зиян құрамында танылады.

Қолда бар қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағындары шамасының өзгеруі егер олар шарттың ағымдағы талаптарының салдары болса, талаптардың түрленуі деп саналмайды.

Ұлттық Банк талаптардың түрленуі айтарлықтай болып табылатындығына қатысты сандық және сапалық бағалауды жүргізеді, яғни бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындары және түрлендірілген немесе оны алмастырған қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болатындығын бағалайды. Ұлттық Банк сапалық факторларды, сандық факторларды және сандық және сапалық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, талаптарды түрлендірудің елеулі болуы мәніне қатысты сандық және сапалық бағалауды жүргізеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру, жалгасы

Қаржы активтері, жалғасы

Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болса, онда шартта көзделген бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындарына құқық тоқтатылды деп саналады. Бұл бағалауды жүргізу кезінде Ұлттық Банк осындай қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтатуға қатысты нұсқауларды басшылыққа алады.

Ұлттық Банк талаптарды түрлендіру төмендегі сапалық факторлар негізінде айтарлықтай болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржы активі валютасын өзгерту;
- қамтамасыз ету түрін және активтің сапасын арттырудың басқару құралдарын өзгерту;
- SPPI өлшемшарттарына сәйкес келмеуге әкелетін қаржы активінің талаптарын өзгерту (мысалы, конвертация талаптарын қосу).

Егер түрлендіру контрагенттің/эмитенттің қаржылай қыындықтарына байланысты болса, осындай түрлендірудің мақсаты, әдетте, бастапқыдан айтарлықтай өзгеше болатын талаптармен жаңа активті құру (беру) емес, шарттың бастапқы талаптарына сәйкес активтің құнын барынша ықтимал сомада өтеу болып табылады.

Егер Ұлттық Банк қаржы активін қолданыстағы шартта көзделген ақшалай қаражат ағындарының бір бөлігін кешіруге әкелетіндей түрлендіруді жоспарласа, онда ол осы активтің бір бөлігін түрлендіруді жүргізгенге дейін есептен шығару қажеттілігін талдауға тиіс (төмендегі есептен шығаруға қатысты саясатты қараңыз). Бұл тәсіл сандық бағалау нәтижесіне ықпал етеді және тиісті қаржы активін тануды тоқтату үшін өлшемшарттардың мұндай жағдайда әдетте сақталмауына әкеледі. Ұлттық Банк сол сияқты талаптарды түрлендірудің айтарлықтай болуын сапалық бағалауды жүргізеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру, жалғасы

Қаржы активтері, жалғасы

Егер амортизациялық құны немесе өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активінің талаптарын түрлендіру осы қаржы активін тануды тоқтатуға әкелмese, онда Ұлттық Банк осы актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып осы активтің жалпы баланстық құнын қайта есептейді және туындаған айырманы пайда немесе зиян құрамында түрлендіруден пайда немесе зиян ретінде таниды. Өзгермелі пайыздық мөлшерлемемен қаржы активтеріне қатысты түрлендіруден болатын пайда немесе зиянды есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме түрлендіруді жүргізу сөтіне ағымдағы нарықтық талаптарды көрсету үшін түзетіледі.

Осындай түрлендіру шенберінде туындаған келтірілген шығындар немесе төленген комиссиялар және алынған комиссиялық сыйақылар түрлендірілген қаржы активінің жалпы баланстық құнын түзетеді және түрлендірілген қаржы активінің қалған қолданыс мерзімі бойы амортизацияланады.

Егер осындай түрлендіру контрагенттің/эмитенттің қаржылай қындықтарына байланысты болса, тиісті пайда немесе зиян құнсызданудан болған зиян құрамында ұсынылады. Қалған жағдайларда тиісті пайда немесе зиян тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер құрамында ұсынылады (3(е) ескерпесін қараңыз).

Қаржылық міндеттемелер

Ұлттық Банк қаржылық міндеттемелерді тануды оның талаптары түрлендірілген міндеттеме бойынша ақшалай қаражат ағындарының шамасы айтарлықтай өзгерген кезде тоқтатады. Бұл жағдайда түрлендірілген талаптары бар жаңа қаржылық міндеттеме әділ құны бойынша танылады.

Алдыңғы қаржылық міндеттеменің баланстық құны мен түрлендірілген талаптары бар жаңа қаржылық міндеттеменің құны арасындағы айырма пайда немесе зиян құрамында танылады. Егер ондайлар болса, төленген өтемақы берілген қаржылық емес активтерді және жаңа түрлендірілген қаржылық міндеттемені қоса алғанда, қабылданған міндеттемелерді қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iii) Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің талаптарын түрлендіру, жалғасы

Қаржылық міндеттемелер, жалғасы

Ұлттық Банк сапалық факторларды, сандық факторларды және сандық және сапалық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, талаптарды түрлендірудің елеулілігін сандық және сапалық бағалауды жүргізеді.

Ұлттық Банк талаптарды түрлендіру төмендегі сапалық факторлардың негізінде айтарлықтай болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржылық міндеттеменің валютасын өзгерту;
- конвертация талаптарын қосу.

Сандық бағалауды жүргізу мақсаты үшін талаптар, егер бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған, алынған комиссиялық сыйқақыны шегергендегі комиссиялық сыйқақыны төлеуді қоса алғанда, жаңа талаптарға сәйкес ақшалай қаражат ағындарының келтірілген құны бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша қалған ақшалай қаражат ағындарының дисконтталған келтірілген құнынан кем дегенде 10%-ға ерекше болатын болса, айтарлықтай өзгеше деп саналады.

Егер қаржылық міндеттеменің талаптарын түрлендіру оны тануды тоқтатуға әкелмесе, онда міндеттеменің амортизацияланған құны бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша ақшалай қаражаттың түрлендірілген ағындарын дисконттау арқылы қайта есептеледі және нәтижесінде туындаған айырма пайда немесе зиян құрамында түрлендіруден болған пайда немесе зиян ретінде танылады. Өзгермелі пайыздық мөлшерлемесімен қаржылық міндеттемелерге қатысты түрлендіруден болатын пайда немесе зиянды есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме түрлендіруді жүргізу кезінде ағымдағы нарықтық талаптарды көрсету үшін түзетіледі.

Түрлендіру шенберінде туындаған келтірілген шығын немесе төленген комиссиялар міндеттеменің баланстық құнын түзету ретінде танылады және құралдар бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу арқылы түрлендірілген қаржылық міндеттеменің қалған қолданыс мерзімі бойына амортизацияланады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану

Сонымен қатар 4-ескертпені қараңыз.

Ұлттық Банк күтілетін кредиттік зиянға арналған бағаланатын резервті пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын төмендегі қаржы құралдары бойынша таниды:

- борыштық құралдар болып табылатын қаржы активтері;
- қаржылық кепілдіктің шығарылған шарттары;
- қарыз беру бойынша шығарылған міндеттемелер.

Үлестік құралдарға инвестициялар бойынша құнсызданудан болатын зиян танылмайды.

Ұлттық Банк зиянға арналған резервтерді танылатын резерв сомасы 12 айлық күтілетін кредиттік зиянға тең төмендегі құралдарды қоспағанда, бүкіл кезең ішіндегі ККЗ-ға тең сомада бағалайды:

- есептің күнгі жағдай бойынша төмен кредит тәуекелі бар борыштық инвестициялық бағалы қағаздар; және
- кредиттік тәуекелі оларды бастапқы танудан бері айтарлықтай көтерілмеген өзге қаржы құралдары (4-ескертпені қараңыз).

Ұлттық Банк борыштық инвестиациялық бағалы қағаздардың, егер оның кредиттік рейтингі әлемде жалпы қабылданған «инвестициялық сапа» рейтингі анықтамасына сәйкес келсе, төмен кредит тәуекелі бар деп санайды.

12 айлық күтілетін кредиттік зиян – есептің күннен кейін 12 ай ішінде болуы ықтимал қаржы құралдары бойынша дефолт оқиғасы салдарынан болатын күтілетін кредиттік зиянның бір бөлігі. 12 айлық күтілетін кредиттік зиян танылатын қаржы құралдары «1-сатыдағы» қаржы құралдарына жатады.

Бүкіл кезең ішінде күтілетін кредиттік зиян («бүкіл кезең ішінде ККЗ») оның қолданысының бүкіл күтілетін мерзімі бойы қаржы құралдары бойынша дефолттың барлық ықтимал оқиғалары нәтижесінде ККЗ ретінде айқындалады.

Бүкіл мерзім ішінде ККЗ танылатын қаржы құралдары «2-саты» (егер қаржы құралдары бойынша кредит тәуекелі оны бастапқы таныған сәттен бастап айтарлықтай көтерілсе, бірақ қаржы құралы кредиттік құнсызданған болып табылмайды) және «3-саты» (егер қаржы құралы кредиттік құнсызданған болып табылған жағдайда) қаржы құралдарына жатады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Күтілетін кредиттік зиянды бағалау

Күтілетін кредиттік зиян дефолттың туындау ықтималдығы деңгейі бойынша сарапланған кредиттік зиянды есептік бағалауды білдіреді. Олар былайша бағаланады:

- есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік құнсызданған болып табылмайтын қаржы активтеріне қатысты: барлық күтілетін толық алынбаған ақшалай қаражаттың келтірілген құны ретінде (яғни шартқа сәйкес Ұлттық Банкке тиесілі ақша ағындары мен Ұлттық Банк алуды күтетін ақша ағындары арасындағы айырма);
- есепті күнгі жағдай бойынша кредиттік құнсызданған болып табылатын қаржы активтеріне қатысты: активтердің жалпы баланстық құны мен есептік болашақтағы ақша ағындарының келтірілген құны арасындағы айырма; және
- қаржы кепілінің шарттарына қатысты: Ұлттық Банк өтеу үшін күтіп отырған сомаларды шегере отырып оларға келтірілген кредиттік зиянды өтеу үшін шарт ұстаушысына күтілетін төлемдердің келтірілген құны ретінде.

Сонымен бірге 4-ескертпені қараңыз.

Қайта құрылымдалған қаржы активтері

Тараптардың келісімі бойынша қаржы активінің талаптарын немесе қаржы активі талаптарын түрлендіруді қайта қараған немесе контрагенттің/эмитенттің қаржы қындықтары себепті қолданыстағы қаржы активін жаңасына ауыстырған жағдайда осы қаржы активін тануды тоқтату қажеттілігі мәніне қатысты бағалау жүргізіледі және күтілетін кредиттік зиян былайша бағаланады:

- егер күтілетін қайта құрылымдау қолда бар активті тануды тоқтатуға әкелмесе, түрлендірілген қаржы активі бойынша ақшалай қаражаттың күтілетін ағындары қолда бар актив бойынша ақшалай қаражаттың толық алынбаған сомасының есебіне енгізіледі (4-ескертпені қараңыз);

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Қайта құрылымдалған қаржы активтері, жалғасы

- егер күтілетін қайта құрылымдау қолданыстағы активті тануды тоқтатуға алып келсе, онда жаңа активтің күтілетін әділ құны оның пайда болуын тоқтату сәтінде қолданыстағы актив бойынша ақшалай қаражаттың түпкілікті ағыны ретінде қаралады. Бұл сома қолданыстағы қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, тануды тоқтатудың күтілетін күнінен есепті күнге дейінгі кезең үшін дисконтталатын қолда бар қаржы активі бойынша ақша қаражатын толық алмау сомасының есебіне енгізіледі.

Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері

Әрбір есепті күнге Ұлттық Банк амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржы активтерін және өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша есепке алынатын борыштық қаржы активтерін олардың кредиттік құнсыздануы түрғысынан бағалауды жүргізеді. Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша ақшалай қаражаттың болашақ есептік ағындарына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиға болған кезде «кредиттік-құнсызданған» болып табылады.

Қаржы активінің кредиттік құнсыздануын растау, атап айтқанда, мынадай байқалатын деректер болып табылады:

- контрагенттің немесе эмитенттің елеулі қаржылық қындықтары;
- дефолт немесе төлем мерзімін өткізіп алу сияқты шарт талаптарын бұзу;
- Ұлттық Банктің қарызды немесе аванстық төлемді өзге жағдайларда ол қарамайтын жақдайларда қайта құрылымдауы;
- контрагенттің банкроттығы немесе өзге де қаржылық қайта ұйымдастырылуы ықтималдығының туындауы; немесе
- қаржылық қындықтар нәтижесінде бағалы қағаз үшін белсенді нарықтың жоғалуы.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері, жалғасы

Қарыз алушының қаржылық жай-қүйінің нашарлауы салдарынан талаптары қайта қаралған кредит, егер шартта көзделген ақшалай қаражаттың ағындарын алмау тәуекелі айтарлықтай төмендегені және құнсызданудың басқа белгілері жоқ екендігі туралы куәландырылмаса ғана кредиттік-құнсызданған болып есептеледі. Бұдан басқа 90 күн немесе одан көп мерзімге мерзімі өткен кредиттер кредиттік-құнсызданған болып есептеледі.

Кредиттік құнсыздану түрғысынан бағалау кезінде мемлекет борышкеге болып табылатын мемлекеттік облигацияларға (өзге қаржы активтеріне) инвестициялар Ұлттық Банк мынадай факторларды қарайды:

- облигациялардың кірістігінде көрсетілген кредиттікке қабілеттілікті нарықтық бағалау;
- рейтингтік агенттіктер орындаған кредиттікке қабілеттілікті бағалау;
- елдің жаңа борышты шығару үшін капитал нарығына қол жеткізу қабілеті;
- ұстаушылар борышты ерікті немесе мәжбүрлі кешіру нәтижесінде зиян шегетін борышты қайта құрылымдау ықтималдығы;
- осындай елге «соңғы сатыдағы кредитор» ретінде қажетті қолдауды қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін халықаралық қолдау көрсету тетіктерінің болуы, сондай-ақ мемлекеттік органдар мен ведомстволардың осы тетіктерді пайдалануға жария мәлімдемелерде айтылған ниеттері. Бұл аталған тетіктер әрекетінің тиімділігін және саяси ниетке қарамастан талап етілетін өлшемшарттарды сәйкестік қабілетінің болуын бағалауды қамтиды.

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте күтілетін кредиттік зияндарға бағалау резервін ұсыну

Күтілетін кредиттік зияндарға арналған бағалау резервінің сомасы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте мынадай түрде берілген:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері: осы активтердің жалпы баланстық құнының азауы ретінде;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

- өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық құралдар: зияндарға арналған бағалау резерві қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, өйткені осы активтердің баланстық құны олардың әділ құны болып табылады. Алайда зияндарға арналған бағалау резервінің шамасы әділ құнның өзгерістері резервінің құрамында ашылады және танылады.

Есептен шыгару

Қарыздар мен борыштық бағалы қағаздар қаржы активін толық сомада немесе оның бір бөлігін өтеудің негізделген күтулері болмаған кезде есептен шығарылуға (ішінара немесе толық сомада) жатады. Әдетте, бұл Ұлттық Банк контрагентте есептен шығаруға жататын берешек сомасын өтеу үшін жеткілікті көлемде ақша қаржатының ағындарын жинақтайтын активтер немесе кіріс көздері жоқ деп анықтаған жағдай. Бұл бағалау әрбір актив үшін жеке орындалады.

Бұрын есептен шығарылған сомаларды өтеу пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есепте «борыштық қаржы активтерінің құнсыздануынан болған залалдар» деген бапта көрсетіледі.

Есептен шығарылған қаржы активтеріне қатысты Ұлттық Банк тиесілі сомаларды өтеу жөніндегі саясатқа сәйкес берешекті өндіріп алу жөніндегі қызметті жүзеге асыруды жалғастыра алады.

Қаржылық активтің ажырамас бөлігі болып табылмайтын қаржылық кепілдік шарттары

Ұлттық Банк алынған қаржы кепілдігінің шарты осындай құралдың құрамдас бөлігі ретінде ескерілетін қаржы активінің ажырамас құрамдас бөлігі болып табыла ма немесе ол жеке ескерілетін шарт болып табылатындығын бағалайды. Осы бағалауды жүргізу кезінде Ұлттық Банк қарайтын факторлар мыналарды қамтиды:

- кепілдіктің болуы борыштық құрал бойынша шарт талаптарында көзделген;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(з) Қаржы құралдары, жалғасы

(iv) Құнсыздану, жалғасы

Қаржылық активтің ажырамас бөлігі болып табылмайтын қаржылық кепілдік шарттары, жалғасы

- кепілдіктің болуы осы борыштық құрал бойынша шарттың орындалуын реттейтін заңнама мен нормативтік құқықтық актілермен негізделген;

- кепілдік шарты бір мезгілде және борыштық құрал бойынша шарт талаптарын ескере отырып жасалған; және

- кепілдікті қарыз алушының бас компаниясы немесе қарыз алушы тобының құрамындағы басқа компания береді.

Егер Ұлттық Банк кепілдік борыштық қаржы активінің ажырамас құрамдас бөлігі болып табылатынын анықтаса, онда қаржы активінің бастапқы танылуына байланысты төленуге жататын кез келген сыйлықақы осы активті сатып алуға байланысты мәміле бойынша шығындар ретінде қарапады. Ұлттық Банк борыштық құралдың әділ құнын бағалау кезінде және ККЗ-ны бағалау кезінде берілетін қорғау кепілдігінің әсерін назарға алады.

Егер Ұлттық Банк кепілдік борыштық құралдың ажырамас құрамдас бөлігі болып табылатынын анықтаса, онда ол кепілдік үшін сыйлықақы бойынша алдын ала төлем жасауды және кредиттік зияндарға өтемақы алу құқығын білдіретін активті таниды. Алдын ала төленген сыйақы бойынша актив, егер оған қатысты кепілдік сатып алғанған қаржы активі кредиттік-құнсызданған болып табылмаса және ол бойынша кепілдікті сатып алу кезінде кредиттік тәуекелдің біршама артуы болмаған жағдайдаған танылады.

Бұл активтер «өзге активтер» ретінде танылады. Ұлттық Банк «кредиттік зияндарға арналған резерв құру» бабы бойынша пайда немесе зиян құрамында өтемақы алу құқығына қатысты пайда немесе зиянды ұсынады.

(v) Ұлттық Банктың үйгаруы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағалау санатына сыныптау

Қаржылық активтер

Бастапқы тану кезінде Ұлттық Банк өз қалауы бойынша кейбір қаржы активтерін пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде сыныптады, өйткені мұндай сыныптау туындауы мүмкін есептік сәйкесіздікті жояды немесе айтарлықтай дәрежеде азайтады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(v) Ұлттық Банктың ұйгаруы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағалау санатына сыныптау, жалғасы

Қаржылық міндеттемелер

Бастапқы тану кезінде Ұлттық Банк өз қалауы бойынша мынадай жағдайларда кейбір қаржылық міндеттемелерді пайда немесе зиян арқылы әділ құнды бойынша бағаланатын ретінде сыныптады:

- міндеттемелерді басқару және басқару нәтижелілігін бағалау әділ құнды негізінде жүзеге асырылады, сондай-ақ басшылыққа ішкі есептерде ұсынылатын ақпарат сол негізде қалыптастырылады; немесе
- мұндай сыныптау туындауы мүмкін есептік сәйкесіздікті жояды немесе айтартықтай дәрежеде азайтады.

(vi) «Репо» және «кері репо» мәмілелері

Кері сатып алу міндеттемесімен сату туралы келісімдер шенберінде сатылған бағалы қағаздар (бұдан әрі «репо «мәмілелері») бағалы қағаздар кепілімен қамтамасыз етілген қаржыландыруды тарту бойынша операциялар ретінде көрсетіледі, бұл ретте бағалы қағаздар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрініс табады, ал контрагенттер алдындағы міндеттемелер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте жеке жолмен «репо» мәмілесі ретінде көрсетіледі. Сату бағасы мен кері сатып алу бағасы арасындағы айырмашылық пайыздық шығыс болып табылады және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, «репо» мәмілесінің қолданылу кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Кері сату міндеттемесімен сатып алу туралы келісімдер шенберінде сатып алынған бағалы қағаздар (бұдан әрі - «кері репо» мәмілелері) қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте жеке жолмен «кері репо» мәмілелері ретінде көрсетіледі. Сатып алу бағасы мен кері сату бағасы арасындағы айырма пайыздық кірісті білдіреді және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, «кері репо» мәмілесінің қолданылу кезеңіндегі пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(vii) Туынды құралдар

Туынды құралдар «своп» мәмілелерін, форвардтық келісімшарттар мен фьючерстік мәмілелерді және пайыздық мөлшерлемелерге, шетел валютасына, бағалы металдар мен бағалы қағаздарға опциян мәмілелерін, сондай-ақ бұрын аталған құралдардың кез келген үйлесімін қамтиды.

Туынды құралдар бастапқыда мәміле жасалған күнгі әділ құны бойынша көрсетіледі және кейіннен әділ құны бойынша қайта бағаланады. Барлық туынды құралдар, егер олардың әділ құны оң болса, активтер ретінде және олардың әділ құны теріс болса, міндеттемелер ретінде көрсетіледі.

Туынды құралдардың әділ құнының өзгеруі дереу пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

Ұлттық Банк тәуекелдерді хеджирлеу мақсатында туынды құралдармен сауда операцияларын жүзеге асыратынына қарамастан, көрсетілген операциялар хеджирлеу операцияларын есепке алу қағидаларын қолдану үшін өлшемшарттарға жауап бермейді.

Ақша-кредит саясатын жүзеге асыру шеңберінде жасалған форвард, фьючерс, опцион және своп мәмілелері амортизацияланған құны, өзіндік құны не олардың мазмұны мен экономикалық мәніне қарай номиналды құны бойынша есепте көрсетіледі.

Енгізілген туынды құралдар

Туынды құралдар басқа шарттық қатынастарға (бұдан әрі – «негізгі шарт») енгізілуі мүмкін. Ұлттық Банк есепке алуда енгізілген туынды құралды негізгі шарттан бөлек көрсетеді:

- негізгі шарт ХКЕС (IFRS) 9-ды қолдану саласына жататын актив болып табылмайды;
- негізгі шарт өздігінен пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына жатпайды;
- енгізілген туынды құралдың талаптары, егер олар жеке шартта болса, туынды құралдың анықтамасына жауап берер еді; және
- енгізілген туынды құралдың экономикалық сипаттамалары мен тәуекелдері негізгі шарттың экономикалық сипаттамаларымен және тәуекелдерімен тығыз байланысты емес.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(3) Қаржы құралдары, жалғасы

(vii) Туынды құралдар, жалғасы

Енгізілген туынды құралдар, жалғасы

Белінетін енгізілген туынды құралдар ақша қаражаты ағындарын немесе таза инвестицияларды хеджирлеу кезінде хеджирлеудің сыныпталатын қатынастарының бөлігі болып табылатын жағдайларды қоспағанда, барлық өзгерістері пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланады.

(viii) Активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу

Ұлттық Банктің қаржылық активтері мен міндеттемелері, егер бұл үшін зандық негіздер болса және тараптардың өзара есеп айрысу арқылы берешекті реттеу немесе активті сату және міндеттемені бір мезгілде орындау ниеттері болған жағдайда, өзара есепке алынады және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте салыстырылған түрде көрсетіледі.

(и) Айналыстағы ақша

Айналыстағы ақша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте олардың номиналды құны бойынша көрсетіледі.

Айналыстағы ақша Ұлттық Банктің коммерциялық банктерге берген міндеттемелері ретінде есепке алынады. Сақтау орындары мен кассадағы ұлттық валютадағы банкноттар мен монеталар айналыстағы ақша құрамына енгізілмеген.

Банкноттар мен монеталарды шығару шығыстары күзет, тасымалдау, сақтандыру шығыстарын және басқа да шығыстарды қамтиды. Банкноттар мен монеталарды шығару шығыстары олардың резервтік қорларға есептелуіне қарай танылады және пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есепте жеке баппен көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛГАСЫ

(к) Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер

Каржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің «Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер» бабы:

- банктерге берілген қарыздар, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын банктердегі шоттар мен депозиттер (3(3)(i)) ескертпені қараңыз); олар бастапқыда әділ құны бойынша плюс мәміле бойынша қосымша тікелей шығын және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, олардың амортизацияланған құны бойынша бағаланады;

- SPPI өлшемшартына сәйкес келмеу себебі бойынша пайда немесе зиян арқылы міндетті түрде әділ құн бойынша бағаланатын банктерге берілген қарыздар (3(3)(i)) ескертпені қараңыз) немесе ұйымның өз қалауы бойынша пайда немесе зиян арқылы әділ құн бойынша бағалау санатына сыныпталатын қарыздар (3(3)(v)) ескертпені қараңыз); олар өзгерістері пайда немесе зиян құрамында дереу танылатын әділ құн бойынша бағаланады;

- туынды құралдар болып табылатын, бірақ номиналды құны бойынша ұсынылған ақша-кредит саясатын іске асыру және қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу шенберінде екінші деңгейдегі банктермен және басқа да қаржы институттарымен жасалған своп мәмілелері (2-ескертпе).

(л) Инвестициялық бағалы қағаздар

«Әділ құны бойынша пайда немесе зиян арқылы бағаланатын басқарудағы қаржы құралдары», «Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар», «Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар» баптарында ұсынылған инвестициялық бағалы қағаздар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте мыналарды:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздар (3(3)(i)) ескертпені қараңыз); олар бастапқыда әділ құны бойынша плюс мәміле бойынша қосымша тікелей шығындар және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, олардың амортизацияланған құны бойынша бағаланады;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛГАСЫ

(л) Инвестициялық бағалы қағаздар, жалгасы

- пайда немесе зиян арқылы міндettі түрде әділ құн бойынша бағаланатын немесе Ұлттық Банктің қалауы бойынша осы санатқа сыныпталатын борыштық және үлестік инвестициялық бағалы қағаздар (3(3)(i)) және (3)(v)) ескертпелерді қараңыз); олар өзгерістері пайда немесе зиян құрамында дереу танылатын әділ құн бойынша бағаланады;
- өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар (3(3)(i)) ескертпені қараңыз); және
- Ұлттық Банктің ұйғаруы бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағалау санатына сыныпталатын үлестік инвестициялық бағалы қағаздар (3(3)(i)) ескертпені қараңыз) білдіреді.

(м) Банктердің және басқа да қаржы институттарының депозиттері, шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Банктердің және өзге де қаржы институттарының депозиттері, шығарылған борыштық бағалы қағаздар бастапқыда мәміле бойынша тиісті шығындар шегеріле отырып әділ құны бойынша және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, олардың амортизацияланған құны бойынша бағаланады.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар мәміле жасалған күнгі бухгалтерлік есепте танылады.

(н) Кепілдік берудің арнайы резерві

2015 жылғы 24 қарашадағы жағдай бойынша түзетулерімен «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндettі кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ҚҰБ еншілес ұйымы «ҚДКК» АҚ қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда қатысушы банктердің салымшыларына соманы белгілі бір деңгейге дейін өтеуге міндettі. Ұлттық Банк депозиттерге кепілдік беру жоспарына қатысушы банктердің жарналарын жинақтау мақсатында арнайы кепілдік беру резервін құрады. Ұлттық Банктің есеп саясатына сәйкес кепілдік берудің арнайы резерві негізінен қатысушы банктердің жарналары есебінен қалыптастырылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(о) Басқарудағы активтер

Ұлттық Банк кастодиандық қызметтерді ұсынады, соның нәтижесінде үшінші тараптардың атынан активтерді иеленеді. Аталған активтер мен олар бойынша кіріс шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізілмеген, өйткені бұл активтер Ұлттық Банкке тиесілі емес. Қызметтің осы түрінен алынатын комиссиялық сыйақылар пайда немесе зиян құрамындағы комиссиялық кірістер құрамында берілген.

(п) Негізгі құрал-жабдықтар

(i) Менишікті активтер

Негізгі құрал-жабдықтар объектілері бұдан әрі сипатталғандай қайта бағаланған құны бойынша көрсетілетін ғимараттарды, құрылыштарды, жер телімдерін және автокөлік құралдарын қоспағанда, жинақталған амортизациясын және құнсызданудан болған зиянды шегере отырып, нақты шығын бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Егер негізгі құрал-жабдықтар объектісі пайдаланудың әртүрлі мерзімі бар бірнеше құрамдастардан тұратын болса, мұндай құрамдастар негізгі құрал-жабдықтардың жекелеген объектілері ретінде көрсетіледі.

(ii) Қайта бағалау

Ғимараттар, құрылыштар, жер телімдері және автокөлік құралдары бес жылда бір рет және баланстық құнының әділ құнынан айтарлықтау айырмашылықтары болса қайта бағалануы тиіс. Ғимараттардың, құрылыштардың, жер телімдерінің және автокөлік құралдарының құнын қайта бағалау нәтижесінде ұлғаю пайда немесе зиян құрамында көрсетілген объектілердің құнын қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы төмендетуді өтеу орын алған жағдайларын қоспағанда, өзге де жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі. Бұл жағдайда қайта бағалау нәтижесі пайда мен зиян құрамында көрсетіледі.

Ғимараттардың, құрылыштардың, жер телімдерінің және автокөлік құралдарының құнын қайта бағалау нәтижесінде төмендеу өзге жиынтық кіріс құрамында көрсетілген объектілердің құнын қайта бағалау нәтижесінде алдыңғы ұлғаю есептен шығарылған жағдайларды қоспағанда, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Бұл жағдайда қайта бағалау нәтижесі өзге жиынтық кіріс құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(п) Негізгі құрал-жабдықтар, жалғасы

(iii) Амортизация

Негізгі құрал-жабдықтар бойынша амортизация оларды пайдалы қолданудың болжамды мерзімі ішінде біркелкі есептеу әдісі бойынша есептеледі және пайданың немесе зиянның құрамында көрсетіледі. Банкноттар мен монеталарды өндіру үшін «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің банкнот фабрикасы» РМК және «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан теңге сарайы» РМК пайдаланатын жабдықтардың амортизациясы жекелеген активтердің күтілетін өнімділігі негізінде өнімнің өлшем бірлігі әдісі бойынша есептеледі және пайданың немесе зиянның құрамында көрсетіледі.

Амортизация объектіні сатып алған күннен бастап, ал шаруашылық тәсілмен жүргізілген негізгі құрал-жабдықтар объектілері үшін – объектінің құрылышы аяқталған және оны пайдалануға дайын болған сәттен бастап есептеледі. Жер телімдері бойынша амортизация есептелмейді. Негізгі құрал-жабдықтардың әртүрлі объектілерін пайдалы қолдану мерзімі былайша ұсынылуы мүмкін:

Фимараттар мен құрылыштар	7 жылдан 50 жылға дейін;
Жиһаз және жабдықтар	5 жылдан 10 жылға дейін;
Компьютерлік жабдық	3 жылдан 8 жылға дейін;
Көлік құралдары	6 жылдан 25 жылға дейін.

(р) Материалдық емес активтер

Сатып алған материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданданудан болған зияндарды шегере отырып, нақты шығындар бойынша шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуге лицензиялар сатып алуға және оны енгізуге арналған шығындар тиісті материалдық емес активтің құнына капиталдандырылады.

Материалдық емес активтер бойынша амортизация оларды пайдалы қолданудың болжамды мерзімі ішінде біркелкі есептеу әдісі бойынша есептеледі және пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі. Материалдық емес активтерді пайдалы қолдану мерзімі 1 жылдан 10 жылға дейін өзгереді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(с) Активтердің құнсыздануы

Қаржылық емес активтер

Кейінге қалдырылған салық активтерінен өзгеше қаржылық емес активтер құнсыздану белгілерінің болуы мәніне әрбір есепті құнгі жағдай бойынша бағаланады. Гудвилдің өтелетін құны әрбір есепті құнгі жағдай бойынша бағаланады. Қаржылық емес активтердің өтелетін құны сату шығыстарын және пайдаланудан түскен құндылықтарды шегергендеңі әділ құнның ең үлкен шамасы болып табылады. Пайдаланудан түскен құндылықтарды айқындау кезінде ақшалай қаражаттың болжамды болашақ ағындары ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын және осы активке тән тәуекелдерді көрсететін салық салуға дейінгі дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып, олардың ағымдағы сәтіне келтірілген құнына дисконтталады. Ақшалай қаражаттың ағынын жинақтайдын актив үшін басқа активтермен жинақталатын ақшалай қаражаттың ағындарына айтарлықтай тәуелсіз өтелетін құн актив тиесілі ақшалай қаражатты жинақтайдын активтер тобы бойынша айқындалады.

Құнсызданудан болған зиян активтің немесе ақшалай қаражатты жинақтайдын активтер тобының баланстық құны оның өтелетін құнынан асып кеткен кезде танылады.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануынан болған барлық зиян пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі және егер өтелетін құнды айқындау кезінде пайдаланылатын бағаларда өзгерістер болған жағдайда ғана қалпына келтіруге жатады. Активтің құнсыздануынан болған кез келген зиян активтің баланстық құны егер құнсызданудан болған зиян шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілмеген болса қалыптасатын осындай баланстық құнынан (амортизацияны шегергенде) аспайтын көлемде қалпына келтірілуға жатады. Гудвиллдің құнсыздануынан болған зиянға есептен шығарылған сомалар қалпына келтірілмейді.

(т) Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер

Ағымдағы шаруашылық қызметті жүзеге асыру барысында Ұлттық Банк пайдаланылмаған кредиттік желілерді, аккредитивтер мен кепілдіктерді қамтитын кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелерді өзіне қабылдайды және кредиттік сақтандырудың басқа да нысандарын береді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(т) Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер, жалғасы

Қаржылық кепілдіктер – бұл Ұлттық Банкті белгілі бір дебитор төлемді борыштық құралдың талаптарымен айқындалған мерзімде жүзеге асыра алмауының нәтижесінде қаржы кепілдігін ұстаушыға келтірілген залалды өтейтін белгілі бір төлемдерді жүзеге асыруға міндеттейтін шарттар.

Шығарылған қаржылық кепілдік шарттары бастапқыда әділ құн бойынша бағаланады. Кейіннен олар екі шаманың ең көбі бойынша: XKEC (IFRS) 9-ға сәйкес айқындалған зиянға арналған бағалау резервінің сомасы (3(3)(iv) ескертпені қараңыз) және тиісті жағдайларда XKEC (IFRS) 15 қағидаттарына сәйкес танылған кірістің жинақталған сомасын шегергенде бастапқы танылған сомасы бойынша бағаланады.

(у) Салық салу

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҚҰБ табыс салығы мен қосылған құн салығын төлеуден босатылған.

ҚҰБ-ның еншілес және қауымдастырылған үйымдары салықтың барлық түрі бойынша салық төлеушілер болып табылады.

Табыс салығының сомасы ағымдағы салық сомасын және кейінге қалдырылған салық сомасын қамтиды. Табыс салығы өзге жиынтық кіріс құрамында көрсетілетін операцияларға немесе тиісінше өзге жиынтық кіріс құрамында немесе тікелей меншікті капитал құрамында көрсетілетін тікелей капитал шоттарында көрсетілетін меншік иелерімен жасалатын операцияларға жататын сомаларды қоспағанда, пайданың немесе зиянның құрамында толық көлемде көрсетіледі.

Ағымдағы табыс салығы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыста болған табыс салығы бойынша мөлшерлемелерді, сондай-ақ өткен есепті жылдардағы табыс салығының сомасын нақтылау нәтижесінде туындаған міндеттемелердің сомасын ескере отырып, бір жылдағы салық салынатын пайданың болжамды мөлшері негізге алына отырып есептеледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРИ, ЖАЛҒАСЫ

(у) Салық салу, жалғасы

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері оларды шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсету мақсаты үшін айқындалатын активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен олардың салық базасы арасында туындайтын уақытша айырмаларға қатысты көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мынадай уақыт айырмаларына қатысты: шоғырландырылған қаржылық есептілікте гудвилді көрсетуге байланысты және салық салынатын базаны азайтпайтын айырмалар, бастапқы көрсету фактісі бухгалтерлік де, сол сияқты салық салынатын пайдаға да әсер етпейтін активтер мен міндеттемелерге қатысты айырмалар; сондай-ақ еншілес ұйымдарға инвестицияларға байланысты уақытша айырмалар, бас кәсіпорынның көрсетілген айырмаларды іске асыру уақытын бақылау мүмкіндігі болған және осы уақыт айырмалары таяу болашақта іске асырылмайтынына сенімділік болған жағдайда танылмайды.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін есептеу Ұлттық Банк есепті кезеңнің сонында активтер мен міндеттемелердің баланстық құнын өтеуді немесе орнын толтыруды жоспарлайтын тәсілге байланысты салықтық салдарды көрсетеді.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің шамасы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе қолданысқа енгізілген зандарға негізделе отырып, уақытша айырмаларды қалпына келтіру сәтінде болашақта қолданылатын салық мөлшерлемелеріне сүйене отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтері болашақта уақытша айырмашылықтарды, салықтар бойынша қабылданбаған шығыстарды және пайдаланылмаған салық жеңілдіктерін жабу үшін жеткілікті салық салынатын пайда алу ықтималдығы бар шамада көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық активтерінің мөлшері шегерілетін уақытша айырмашылықтарды пайдалануға болатын салық салынатын пайданы алу ықтималдығы жоқ дәрежеде азаяды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(ғ) Сегменттік есептілік

Ұлттық Банктің қызметі «Операциялық сегменттер» ХКЕС (IFRS) 8 мақсаттары үшін бір операциялық сегментті білдіреді. Операциялық сегмент Ұлттық Банк табыс алатын коммерциялық қызметке тартылған не шығыстарды (Ұлттық Банктің басқа да құрамдастарымен операцияларға қатысты кірістер мен шығыстарды қоса алғанда) көтеретін Ұлттық Банктің құрамдас бөлігі болып табылады, оның қызмет нәтижелерін сегменттер арасында ресурстарды бөлу кезінде және олардың қызметінің қаржылық нәтижелерін бағалау кезінде операциялық шешімдер қабылдауға жауапты тұлға тұрақты талдайды және оған қатысты қаржылық ақпарат қолжетімді болады.

(х) Жалдау

Ұлттық Банк шарт жасасу кезінде шарттың жалдау шарты екендігін немесе онда жалдаудың жекелеген құрамдас бөліктері қамтылуын бағалайды. Егер осы шарт бойынша сәйкестендірілген активті белгіленген кезең ішінде өтемақы орнына пайдалануды бақылау құқығы берілсе, шарт тұтастай алғанда немесе оның жекелеген құрамдас бөліктері жалдау шарты болып табылады. Ұлттық Банк шарт бойынша сәйкестендірілген активті пайдалануды бақылау құқығы берілуін бағалау үшін 16 ХКЕС (IFRS) жалдау анықтамасын қолданады.

Ұлттық Банк жалға алушы болып табылатын жалдау шарттары

Жалдаудың құрамдас бөлігі бар шартты жасасқан немесе өзгертуден кездे Ұлттық Банк оны жеке сатудың салыстырмалы бағасы негізінде шарт бойынша өтемақыны жалдаудың әрбір құрамдас бөлігіне бөледі. Ұлттық Банк пайдалану құқығы нысанындағы активті және жалдау бойынша міндеттемені жалдаудың басталған күні таниды. Пайдалану құқығы нысанындағы актив бастапқы құны бойынша бағаланады, оған жалдау бойынша кез келген ынталандыру төлемдері шегеріліп, жалға алу күніне немесе жалға алу басталу күніне дейін жүзеге асырылған жалдау төлемінің кез келген мөлшеріне түзетілген жалдау бойынша міндеттемелердің бастапқы сомасына кез келген шеккен бастапқы тікелей шығын және базалық активтің демонтажы мен орнын ауыстыру немесе базалық активті не ол орналасқан участкені қалпына келтіру шығынының бағалық мәні қосылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(х) Жалдау, жалғасы

Ұлттық Банк жалға алушы болып табылатын жалдау шарттары, жалғасы

Ұлттық Банк жалдау нәтижесінде базалық активке меншік құқығын жалдау мерзімінің сонына алатын немесе пайдалану құқығы нысанындағы активтің құны Банктің сатып алуға опционы іске асыру мүмкіндігін көрсететін жағдайларды қоспағанда, пайдалану құқығы нысанындағы актив кейіннен жалдау мерзімі басталған күннен бастап аяқталғанға дейін желілік әдіспен амортизацияланады. Бұл жағдайда пайдалану құқығы нысанындағы актив негізгі құрал-жабдықтарды пайдалану нәтижесінде алынған актив сияқты дәл сондай негізде анықталатын базалық активті пайдалы пайдалану мерзімі бойы амортизацияланады. Сонымен қатар, пайдалану құқығы нысанындағы актив сомасы, егер ондайлар бар болса, құнсызданудан болатын залал шамасына кезең-кезеңімен азаяды және жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауды ескере отырып түзетіледі.

Жалдау бойынша міндеттемелер басында жалдау шартына енгізілген пайыздық мөлшерлемені немесе егер ондай мөлшерлемені анықтау оқайға түспесе Ұлттық Банктің қосымша қарыз құралдарын тарту мөлшерлемесін пайдалана отырып, дисконтталған, сол күнге әлі жүзеге асырылмаған жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланады. Әдетте, Ұлттық Банк дисконттау мөлшерлемесі ретінде өзінің қосымша қарыз құралдарын тарту мөлшерлемесін пайдаланады.

Ұлттық Банк қосымша қарыз құралдарын тартудың өзінің мөлшерлемесін түрлі сыртқы және ішкі көздерінен пайыздық мөлшерлемелерін алу арқылы айқындаиды және қажеттілігі кезінде жалдау талаптары мен жалдайтын актив түрін көрсету үшін белгілі бір түзетулер енгізеді.

Жалдау бойынша міндеттеме амортизацияланған құны бойынша бағаланады, ол пайыздың тиімді мөлшерлемесі әдісін пайдалана отырып есептеледі. Ол, егер Ұлттық Банктің сатып алуға, жалдауды ұзартуға немесе тоқтатуға опциоң пайдалануына қатысты бағалауы өзгерген жағдайда немесе мәні бойынша қайта қаралған белгіленген жалдау төлемдері болуы кезінде Ұлттық Банктің қалдық құнының кепілі бойынша төленуге тиіс күтілетін соманы бағалау өзгерсе, индекс немесе мөлшерлеме өзгеруі нәтижесінде болашақ жалдау төлемдері өзгерген кезде қайта бағаланады.

Жалдау бойынша міндеттеме осылайша қайта бағаланған кезде, активтің баланстық құнына тиісті түзету пайдалану құқығы түріндегі енгізіледі немесе егер пайдалану құқығы түріндегі активтің баланстық құны нөлге дейін азайтылған болса, пайда немесе зиян құрамында көрсетіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(х) Жалдау, жалғасы

Ұлттық Банк жалға алушы болып табылатын жалдау шарттары, жалғасы

17 ХҚЕС (IAS) сәйкес бұрын операциялық жалдау ретінде сыйыпталған жалдау шарттарына қатысты 16 ХҚЕС (IFRS) қолданған кезде Ұлттық Банк практикалық сипаттағы мынадай қысқартуларды пайдаланды:

- жалдау мерзімі 12 айдан кем болатын жалдау шарттары бойынша пайдалану құқығы мен жалдау шарттары бойынша міндеттемелер нысанындағы активтерді мойындауға мүмкіндік беретін босатуды қолданды;

- стандартты бастапқы қолдану күнінде пайдалану құқығы нысанындағы активті бағалаудан бастапқы тікелей шығындарды алыш таstadtы.

(ц) Шығарылған, бірақ әлі қүшіне енбекен стандарттар

Бірқатар жаңа стандарттар және стандарттарға түзетулер мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен 2021 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты қүшіне енеді. Алайда ҚҰБ осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертулген стандарттарға мерзімінен бұрын өтпеді.

Базалық пайыздық мөлшерлеме реформасы – 2 фазасы (9 ХҚЕС (IFRS), 39 ХҚЕС (IAS), 7 ХҚЕС (IFRS), 4 ХҚЕС (IFRS) және 16 ХҚЕС (IFRS) Түзетулер)

2-кезеңнің түзетулері стандарттардың кейбір талаптарынан практикалық босатуды қамтамасыз етеді. Бұл босатулар келісімшарттағы негізгі пайыздық мөлшерлеме жаңа балама базалық мөлшерлемемен ауыстырылған кезде қаржы құралдарын, жалдау шарттарын немесе хеджирлеуді өзгертуге жатады. Қаржы құралы жөніндегі шартта көзделген ақша ағындарын айқындау үшін негіз базалық пайыздық мөлшерлемелерді реформалаудың тікелей салдары ретінде өзгерілсе және экономикалық баламалы негізде жүзеге асырылса, 2-кезеңге түзетулер стандарттарда қолданыстағы талаптарды қолданғанға дейін қаржы құралының тиімді пайыздық мөлшерлемесін жаңарту үшін практикалық құрал ұсынады. Сонымен қатар түзетулер базалық пайыздық мөлшерлемелерді реформалау нәтижесінде талап етілетін жалдау шартын өзгертуге байланысты жалдау бойынша міндеттемені қайта бағалау кезінде пайыздық мөлшерлеменің өзгеруін көрсететін қайта қаралған дисконттау мөлшерлемесін пайдалану үшін алыш тастауды көздейді. 2-кезеңге түзетулер негізгі пайыздық мөлшерлемелерді реформалау талап ететін өзгеріс хеджирлеу объектісіне және/немесе хеджирлеу құралына қатысты болған кезде хеджирлеуді есепке алудың белгілі бір талаптарынан бірқатар босатуларды ұсынады, сондықтан хеджирлеу қатынастары ешқандай үзіліссіз жалғасуы мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

(ц) Шығарылған, бірақ әлі қүшіне енбекен стандарттар, жалғасы Өзге стандарттар

Мынадай стандарттар, стандарттарға түзетулер мен түсіндірулер Ұлттық Банктің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне елеулі әсер етпейді деп күтілуде:

- COVID-19 пандемиясына байланысты жалға беру бойынша женілдіктер (ХКЕС (IFRS) 16-ға түзету).
- Негізгі құралдар: мақсаты бойынша пайдаланғанға дейінгі түсімдер («Негізгі құралдар» ХКЕС (IAS) 16-ға түзетулер).
- Қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздеріне сілтемелер (ХКЕС (IFRS) 3-ке түзетулер).
- Міндеттемелерді қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді ретінде жіктеу (ХКЕС (IAS) 1-ге түзетулер).
- Ауыртпалықты шарттар - шартты орындауға арналған шығындар (ХКЕС (IAS) 37-ге түзетулер).
- ХКЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары».

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ

Осы ескертпеде Ұлттық Банктің қаржылық тәуекелдерге ұшырауы туралы ақпарат берілген. Ұлттық Банк қолданатын қаржылық тәуекелдерді басқару саясаты туралы ақпарат 37-ескертпеде берілген.

**Кредиттік тәуекел - күтілетін кредиттік зияндар сомасы
Құнсыздандуды бағалау үшін пайдаланылған бастапқы деректер,
шектеулер мен әдістер**
3(з)(iv) ескертпедегі есеп саясатының сипаттамасын қараңыз.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛГАСЫ

Кредиттік тәуекел - күтілетін кредиттік зияндар сомасы, жалғасы

Кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуі

Қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекелдің алғашқы танылған сәтінен бастап айтарлықтай артуы орын алу-алмағанын бағалау кезінде Ұлттық Банк орынды және шамадан тыс шығынсыз немесе күш-жігерсіз қолжетімді негізделген және расталған ақпаратты қарайды. Бағалау сандық, сондай-ақ сапалы ақпаратты, сондай-ақ Ұлттық Банктің тарихи тәжірибесіне, кредиттік сапа мен болжамды ақпаратты сараптамалық бағалауга негізделген талдауды қамтиды.

Бағалау мақсаты салыстыру арқылы кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияға қатысты кредиттік тәуекелдің айтарлықтай жоғарылауы орын алған алмағанын анықтау болып табылады:

- есепті күнгі жағдай бойынша барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығы; және
- кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияны бастапқы тану кезінде анықталған уақыттың осы сәтіне қатысты есептелген барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығы.

Қаржы құралын бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің едөуір артуын бағалау құралды бастапқы тану күнін анықтауды талап етеді.

Ұлттық Банк кредиттік тәуекелдің айтарлықтай жоғарылауы орын алғанын анықтау үшін екі негізгі өлшемшартты пайдаланады:

- сандық өлшемшарттар;
- сапалық белгілер.

Кредиттік тәуекел градациясының (рейтингтерінің) деңгейлері

Ұлттық Банк кредиттік тәуекелге ұшыраған әрбір позицияны дефолт тәуекелін болжау үшін айқындалатын әртүрлі деректер негізінде, сондай-ақ кредит бойынша сараптамалық пікірді қолдану арқылы кредиттік тәуекел деңгейлері арасында бөледі. Ұлттық Банк 9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуін анықтау үшін кредиттік тәуекелдің осы деңгейлерін пайдаланатын болады. Кредиттік тәуекел деңгейлері дефолт тәуекелін көрсететін сапалық және сандық факторларды пайдалана отырып анықталады. Бұл факторлар кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияның сипатына және контрагенттің түріне байланысты өзгериуі мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зияндар сомасы, жалғасы

Кредиттік тәуекел градациясының (рейтингтерінің) деңгейлері, жалғасы

Кредиттік тәуекел рейтингтері дефолттың басталу тәуекелі кредиттік тәуекелдің нашарлау шамасына қарай экспонент бойынша өссе, мәселен, кредиттік тәуекелдің 1 және 2-рейтингтерінің арасындағы айырма кредиттік тәуекелдің 2 және 3-рейтингтерінің арасындағы айырмаға қарағанда аз болып анықталады және түрленеді.

Кредиттік тәуекелге ұшыраған әрбір позиция қолда бар ақпарат және халықаралық рейтингтік агенттіктердің деректері бойынша берілген сыртқы рейтинг негізінде бастапқы тану күніне кредиттік тәуекелдің белгілі бір деңгейіне жатады. Кредиттік тәуекелге ұшыраған позициялар тұрақты мониторингке жатады, бұл бастапқы тану кезінде кредиттік тәуекел рейтингінен өзгеше рейтинг позициясын беруге әкелуі мүмкін. Мониторинг әдетте келесі деректерді талдауды көздейді:

- кредиттік рейтингтік агенттіктердің деректері, баспасөздегі жарияланымдар, сыртқы кредиттік рейтингтердің өзгеруі туралы ақпарат;
- контрагенттер туралы ақпаратты мерзімдік негізде талдау нәтижесінде алынған ақпарат – мәселен, аудителген қаржылық есептілік, басқарушылық есептілік, бюджеттер, болжамдар мен жоспарлар;
- мерзімі өткен берешектің мәртебесі туралы ақпаратты қоса алғанда, төлемдер туралы ақпарат;
- егер осы ақпарат қолжетімді болса, эмитенттердің облигацияларының және кредиттік дефолты своптарының баға белгілеулері;
- қаржылық, экономикалық талаптардың және қызметті жүзеге асыру талаптарының ағымдағы және болжамды өзгерістері;
- контрагент қызметін немесе оның шаруашылық қызметін жүзеге асырудың саяси, нормативтік және технологиялық ортасында нақты және күтілетін елеулі өзгерістер.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел - күтілетін кредиттік зияндар сомасы, жалғасы Дефолт ықтималдығының уақыттық құрылымын құру

Кредиттік тәуекел рейтингтері кредиттік тәуекелге ұшыраған позициялар үшін дефолт ықтималдығының уақыттық құрылымын құру кезінде негізгі бастапқы деректер болып табылады. Ұлттық Банк берешекке қызмет көрсету сапасы және өнірдің, контрагенттің түріне байланысты, сондай-ақ кредиттік тәуекелдің рейтингіне байланысты талданатын кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияларға қатысты дефолт деңгейі туралы мәліметтерді жинаиды. Ұлттық Банк, негізінен, сыртқы кредиттік агенттіктерден алған ақпаратты пайдаланады.

Кредиттік тәуекелдің айтарлықтай жоғарылауының орын алған алмағанын айқындау

Әрбір есепті күні Ұлттық Банк бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы орын алғанын бағалайды. Кредиттік тәуекелдің едәуір артуы мәніне бағалау қаржы құралының сипаттамаларына, қарыз алушының түріне және географиялық аймақта байланысты.

Кредиттік тәуекелді айтарлықтай артуы – қаржы активінің кредиттік рейтингі қаржылық активті бастапқы тану күні кредиттік рейтинг деңгейіне қатысты екі сатыға өзгеруі және (немесе) шарт талаптарын бұзу фактілерін анықтау және (немесе) Ұлттық Банк алдындағы міндеттемелерді орындау мерзімі күнтізбелік отыз күннен бастап сексен тоғыз күнге дейін болатын мерзімі өткен төлемдердің болуы.

«Дефолт» ұғымын анықтау

Ұлттық Банк қаржы активін мынадай:

- контрагенттің/эмитенттің Ұлттық Банк алдындағы кредиттік міндеттемелері Ұлттық Банктің қамтамасыз етуді (ол бар болса) іске асыру сияқты іс-әрекеттерді қолданусыз толық қолемде өтелетіні құмәнді;
- Ұлттық Банктің елеулі кредиттік міндеттемелерінің кез келгені бойынша контрагенттің берешегі 90 күннен астам мерзімі өткен жағдайларда дефолт оқиғасы болған қаржы активтеріне жатқызады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зияндар сомасы, жалғасы «Дефолт» ұғымын анықтау, жалғасы

Контрагенттің/эмитенттің міндеттемелері бойынша дефолт оқиғасының басталуын бағалау кезінде Ұлттық Банк мынадай факторларды:

- сапалық – мәселен, шарттың шектеу талаптарын бұзуды («ковенанттар»);
- сандық – мәселен, мерзімі өткен берешек мәртебесі және Ұлттық Банк алдындағы басқа міндеттемелер бойынша сол эмитенттің төлемеуді; сондай-ақ
- жеке және сыртқы көздерден алынған өзге де ақпаратты ескереді.

Қаржы құралы бойынша дефолт оқиғасының басталуын бағалау кезіндегі бастапқы деректер және олардың маңыздылығы мән-жайлардағы өзгерістерді көрсету үшін уақыт өте келе өзгеруі мүмкін.

Болжамды ақпаратты қосу

Ұлттық Банк болжамды ақпаратты қаржы құралын бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір өсуі тұрғысынан бағалауға да және күтілетін кредиттік зияндарды бағалауға да қосады.

Ұлттық Банк контрөріптердердің/бағалы қағаздар әмитенттің ағымдағы рейтингіне негізделген PD болжамды мәнін түзетуді есептеу кезінде қаржы активінің әрбір елі бойынша макроэкономикалық талдауды және халықаралық рейтингтік агенттіктердің (Rating Outlook) болжамын пайдалана отырып, кредиттік тәуекелді және кредиттік зияндарды бағалауға әсер ететін негізгі факторлардың тізбесін айқындайды.

Макроэкономикалық талдау жұмыссыздықтың, елдің жалпы ішкі кірісінің өзгеру болжамдары туралы деректердің, энергетикалық және энергетикалық жатпайтын индекстердің, елдер акциялары индексінің және Ұлттық Банктің қаржы активтерінің жалпы портфелінде кредиттік рейтингі төмендетілген қаржы активтері үлесінің өзгеру деректері негізінде жүзеге асырылады.

Қаржылышқ активтің әрбір елі бойынша макроэкономикалық талдау TTC (Through-the-Cycle PD) дефолт ықтималдығының көрсеткіштерін PIT (Point-in-Time PD) дефолт ықтималдығының көрсеткіштеріне трансформациялау кезінде ескеріледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік зияндар сомасы, жалғасы

«Дефолт» ұғымын анықтау, жалғасы

Түрлендірілген қаржы активтері

Шартта көзделген қарыз бойынша талаптар нарықтық жағдайлардың өзгеруін және контрагенттің кредитке қабілеттілігінің ағымдағы немесе ықтимал нашарлауына байланысты емес басқа да факторларды қоса алғанда, бірқатар себептер бойынша түрленуі мүмкін. Талаптары түрлендірілген қолданыстағы қарызды есепке алуда тану 3(з)(iii) ескертпеде сипатталған есепке алу саясатына сәйкес әділ құны бойынша түрлендірілген талаптары бар жаңа қарызды есепте тану тоқтатылуы және көрсетілуі мүмкін.

Егер қаржы активінің талаптары өзгерсе және талаптардың түрленуі қаржы активін тануды тоқтатуға әкелмese, қаржы активі бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы орын алған алмағанын анықтау мыналарды:

- шарттың түрлендірілген талаптары негізінде есепті құнгі жағдай бойынша барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығын; және
- шарттың бастапқы талаптары негізінде қаржылық активті бастапқы тану кезінде осы уақыт сәтіне қатысты есептелген барлық мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығын салыстыру арқылы жүргізіледі.

Қарыз талаптарын түрлендіру оны тануды тоқтатуға әкеп соққан кезде жаңадан танылған қарыз 1-кезеңге жатады (ол тану қунінде кредиттік құнсызданған болып табылмайтын талаптарда).

Күтілетін кредиттік зияндарды бағалау

Мынадай айнымалылардың:

- дефолттың ықтималдылығы (PD);
- дефолт жағдайындағы зиянның шамасы (LGD); және
- дефолт жағдайындағы тәуекелдің сомасы (EAD) уақытша құрылымы күтілетін кредиттік зияндарды бағалау кезінде негізгі бастапқы деректер болып табылады.

Дефолт ықтималдығын бағалау (PD) S&P рейтингтік агенттігінің және эмитенттің/контрөріптестің экономика секторының және S&P Global Market Intelligence LLC кредиттік рейтингтерді беру моделінен алғынған ақпарат негізінде есептелетін белгілі бір күнге бағаны білдіреді. Егер контрагент немесе кредиттік тәуекелге ұшыраған позиция рейтинг деңгейлері арасында ауысатын болса, бұл дефолттың тиісті ықтималдығын бағалауда өзгерістерге алып келеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зияндарды бағалау, жалғасы

Дефолт (LGD) жағдайындағы зиянның шамасы дефолт жағдайындағы ықтимал зиянның шамасын білдіреді. Ұлттық Банк LGD көрсеткіштерін «Bloomberg» жүйесінің ақпаратына және S&P Global Market Intellegence LLC сатып алған дефолт кезінде күтілетін залалдардың мәндерін беру моделіне сүйене отырып бағалайды.

Қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік зияндарға арналған резервтерді есептеу мақсаттары үшін рейтингтік агенттіктердің консервативті рейтингтік бағасы, яғни Moody's, Fitch және S&P халықаралық рейтингтік агенттіктерінің деректері бойынша ең аз рейтингтік бағасы пайдаланылады. Қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік зияндар күтілетін кредиттік зияндардың болжамдық модельдері негізінде айқындалады.

Дефолт тәуекеліне ұшыраған талаптар шамасы (EAD) ECL есептеу күніне өтелмеген талаптардың оң баланстық құнын білдіреді.

Бұл көрсеткішті Ұлттық Банк ағымдағы EAD шамасына және оның шарт бойынша жол берілетін ықтимал өзгерістеріне сүйене отырып есептейтін болады. Қаржылық актив үшін EAD шамасы дефолт жағдайында жалпы баланстық құн болып табылады.

Бірінші себеттегі қаржы активтері үшін PD көрсеткіштері 12 айға есептеледі.

Екінші себеттегі қаржы активтері үшін PD және LGD көрсеткіштерін бағалау мақсатында қаржылық активтің бүкіл мерзіміне PD мәні пайдаланылады.

Үшінші себеттегі қаржы активтері үшін PD көрсеткіштері 100%-дық мәніне теңестіріледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредит сапасын талдау

Келесі кестелерде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттардың, қарыздар мен депозиттердің, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың, сатып алынған қарыздар және басқа да активтердің құрамына кіретін қысқа мерзімді дебиторлық берешек бойынша талаптардың кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген. Егер өзгеше көрсетілмесе, қаржы активтері бойынша сома кестеде жалпы баланстық құнның шамасын көрсетеді.

мын тенге	2020 жылғы 31 желтоқсан			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
<i>Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар және депозиттер</i>				
«AAA» кредиттік рейтингі бар	876,811,611	-	-	876,811,611
«AA»-тен «AA+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,938,016,887	5,519,290	-	1,943,536,177
«A»-тен «A+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	132,218,515	-	-	132,218,515
«BBB»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	753,136,673	51,505	-	753,188,178
«BB»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	252,140,620	15,391	-	252,156,011
«B»-тен «B+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	245,403,913	-	-	245,403,913
«CCC»-тен «CCC+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	-	-	14,088,019	14,088,019
Тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ*	135,767,657	-	33,105,332	168,872,989
Жалпы баланстық құны	4,333,495,876	5,586,186	47,193,351	4,386,275,413
Зиянға арналған бағалау резерві	(6,017,737)	(407)	(41,567,269)	(47,585,413)
Баланстық құны	4,327,478,139	5,585,779	5,626,082	4,338,690,000

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік сапаны талдау, жалғасы

мың теңге	2020 жылғы 31 желтоқсан			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
<i>Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар</i>				
«AAA» кредиттік рейтингі бар	128,884,582	-	-	128,884,582
«AA»-тен «AA+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	941,890,542	4,578,099	-	946,468,641
«A»-тен «A+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	465,484,173	23,462,865	-	488,947,038
«BBB»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,231,851,192	13,943,178	-	1,245,794,370
«BB»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	17,846,400	-	-	17,846,400
Баланстық құны	2,785,956,889	41,984,142	-	2,827,941,031
Зиянға ариналған бағалау резерви	(551,519)	(79,088)	-	(630,607)
Баланстық құны – әділ құны**	2,785,956,889	41,984,142	-	2,827,941,031

<i>Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар</i>				
«AAA» кредиттік рейтингі бар	168,611,393	-	-	168,611,393
«A+» кредиттік рейтингі бар	95,086,919	-	-	95,086,919
«BBB»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	770,094,393	-	-	770,094,393
«BB»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	88,503,090	-	-	88,503,090
Жалпы баланстық құны	1,122,295,795	-	-	1,122,295,795
Зиянға ариналған бағалау резерви	(352,060)	-	-	(352,060)
Баланстық құны	1,121,943,735	-	-	1,121,943,735

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік сапаны талдау, жалғасы

мың теңге	2020 жылғы 31 желтоқсан			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
<i>Сатып алғынган қарыздар бойынша талааттар</i>				
«BВВ-» кредиттік рейтингі бар	247,142,183	2,946,144	95,052	250,183,379
«BВ» кредиттік рейтингі бар	47,073,796	16,387	-	47,090,183
«B+» кредиттік рейтингі бар	2,949,119	22,784	-	2,971,903
«B» кредиттік рейтингі бар	227,334,370	236,447	80,828	227,651,645
«B-» кредиттік рейтингі бар	11,762,497	192,387	-	11,954,884
Жалпы баланстық құны	536,261,965	3,414,149	175,880	539,851,994
Зияндарға арналған бағалау резерви	(68,860)	(2,498)	(14,936)	(86,294)
Баланстық құны	536,193,105	3,411,651	160,944	539,765,700

мың теңге	2020 жылғы 31 желтоқсан			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
<i>Қысқа мерзімді дебиторлық берешек</i>				
«BВВ-» кредиттік рейтингі бар	407,531,193	-	-	407,531,193
Жалпы баланстық құны	407,531,193	-	-	407,531,193
Зияндарға арналған бағалау резерви	-	-	-	-
Баланстық құны	407,531,193	-	-	407,531,193

мың теңге	Қайта есептелді				
	Қайта есептелді 2019 жылғы 31 желтоқсан				
1-саты	2-саты	3-саты	СҚҚК	Барлығы	
<i>Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шорттар, қарыздар және депозиттер</i>					
«AAA» кредиттік рейтингі бар	227,398,669	-	-	-	227,398,669
«AA-»-тен «AA+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,019,227,774	3,348,948	-	-	1,022,576,722
«A»-тен «A+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	294,499,014	-	-	-	294,499,014
«BВ-»-тен «BВ+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	8,465,978	2,964,400	-	-	11,430,378
«B-»-тен «B»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	29,629,443	10,669,586	-	-	40,299,029
Тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ *	154,126,526	-	26,125	-	154,152,651
	33,901,493	-	458,219,478	278,262,465	770,383,436
Жалпы баланстық құны	1,767,248,897	16,982,934	458,245,603	278,262,465	2,520,739,899
Зиянға арналған бағалау резерви	(4,020,295)	(1,576)	(275,510,316)	(30,730,063)	(310,262,250)
Баланстық құны	1,763,228,602	16,981,358	182,735,287	247,532,402	2,210,477,649

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредит сапасын талдау, жалғасы

мың теңге	2019 жылғы 31 желтоқсан			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
«AAA» кредиттік рейтингі бар	94,746,177	-	-	94,746,177
«AA»-тен «AA+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	724,731,600	1,793,216	-	726,524,816
«A»-тен «A+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	506,497,328	21,678,793	-	528,176,121
«BBB»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	1,142,328,202	5,539,392	-	1,147,867,594
«BB»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	2,578,389	7,833,980	-	10,412,369
Баланстық құны	2,470,881,696	36,845,381	-	2,507,727,077
Зиянға арналған бағалау резерві	(1,223,156)	(76,893)	-	(1,300,049)
Баланстық құны – әділ құны **	2,470,881,696	36,845,381	-	2,507,727,077

Амортизацияланған құны				
бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
«AAA» кредиттік рейтингі бар	159,406,414	-	-	159,406,414
«A+» кредиттік рейтингі бар	77,974,548	-	-	77,974,548
«BBB»-тен «BBB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	655,825,154	-	-	655,825,154
«BB»-тен «BB+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	83,484,756	-	-	83,484,756
Тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	10,042,455	-	-	10,042,455
Жалпы баланстық құны	986,733,327	-	-	986,733,327
Зиянға арналған бағалау резерві	(940,800)	-	-	(940,800)
Баланстық құны	985,792,527	-	-	985,792,527

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

4. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ ТАЛДАУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік сапаны талдау, жалғасы

мын. теңге	2019 жылғы 31 желтоқсан			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
<i>Сатып алынған қарыздар</i>				
<i>бойынша талаптар</i>				
«BB+» кредиттік рейтингі бар	124,243,661	36,377	4,609	124,284,647
«B+» кредиттік рейтингі бар	2,143,826	-	-	2,143,826
«B» кредиттік рейтингі бар	104,825,536	56,862	5,048	104,887,446
«B-» кредиттік рейтингі бар	19,604,323	3,310	11,998	19,619,631
Жалпы баланстық құны	250,817,346	96,549	21,655	250,935,550
Зиянға арналған бағалау резерві	(710,711)	(3,340)	(8,729)	(722,780)
Баланстық құны	250,106,635	93,209	12,926	250,212,770

*2020 жылы 1-кезеңге (2019 жылы 3-кезеңге және СҚҚҚ) берілген сыртқы кредиттік рейтингі жоқ ПКҚ облигациялары енгізілді. ПКҚ Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің 100% еншілес үйымы болып табылады. 2020 жыл ішінде 2018 және 2019 жылдары сатып алынған ПКҚ облигацияларының бір бөлігі қайта күрылымдалды (10-ескертпе).

**Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар әділ құны бойынша көрсетіледі, ал зиянға арналған бағалау резерві басқа да жиынтық кіріс құрамында танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

5. ТАЗА ПАЙЫЗДЫҚ ЗИЯН

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Тиімді мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, есептелген пайыздық кірістер		
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздық кірістер:		
- Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	150,518,982	131,937,893
- Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	79,844,576	53,929,177
- Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар	17,723,288	5,491,071
- «Кері репо» мәмілелері	7,817,533	8,832,277
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кірістер		
- Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	111,279,285	97,790,467
Тиімді мөлшерлеме әдісін қолдана отырып, есептелген пайыздық кірістердің барлығы	367,183,664	297,980,885
 Пайыздық шығыстар		
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы міндеттемелері бойынша пайыздық шығыстар:		
- Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(348,204,505)	(307,960,426)
- Банктер мен басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	(109,447,963)	(91,115,081)
- «Репо» мәмілелері	(4,854,777)	(13,387,106)
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің депозиттік шоттары	(2,087,263)	(1,474,901)
Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы міндеттемелері бойынша пайыздық шығыстардың барлығы	(464,594,508)	(413,937,514)
	(97,410,844)	(115,956,629)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

6. КОМИССИЯЛЫҚ КІРІСТЕР

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Активтерді басқару бойынша қызмет үшін комиссия	15,770,431	18,682,879
Зейнетакы активтерін басқарудан түскен комиссия	6,954,406	6,001,189
Депозитарлық қызмет, қаржы нарықтарына қызмет көрсету және аударым операциялары	2,035,919	1,624,973
	24,760,756	26,309,041

Активтерді басқару бойынша операциялардан түскен комиссиялық кірістерде Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының және «Мемлекеттік әлеуметтік сақтандыру қоры» АҚ активтерін басқару бойынша қызмет үшін кірістер қамтылады. ҚҰБ клиенттердің нұсқауларына сәйкес алынған қаражатты түрлі қаржы құралдарына инвестициялай отырып, төменде аталған ұйымдардың активтерін басқарады.

Зейнетакы активтерін басқарудан түскен комиссиялық кіріс «БЖЗҚ» АҚ-тан алынды. ҚҰБ 2020 және 2019 жылдар ішінде кірістіліктің нысаналы көрсеткішінен асқаны үшін сыйақы алған жоқ.

Депозитарлық қызмет пен қаржы нарықтарына қызмет көрсетуден түскен кіріске «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ-тың, «ҚҚБ» АҚ-тың негізгі қызметінен түсетін кірістер кіреді.

Аударым операцияларынан түскен кіріске «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы» РМК-ның банкаралық төлемдерден, ақша аударымдарынан және клиринг операцияларынан түскен комиссиялық кірістері кіреді.

7. КОМИССИЯЛЫҚ ШЫҒЫСТАР

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Активтерді басқару бойынша қызметтер	3,669,310	2,759,598
Брокерлік операциялар және шотты жүргізгені үшін комиссиялар	2,542,040	4,161,633
Кастодиандық қызметтер	62,735	259,666
Басқалары	92,689	76,164
	6,366,774	7,257,061

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

8. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫМЕН ЖҮРГІЗЛЕТИН ОПЕРАЦИЯЛАРДАН ТҮСЕТІН ТАЗА ПАЙДА

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер - әділ құнының өзгеруі	(41,153,235)	62,352,874
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер – басқа да пайыздық кірістер	40,067,267	38,386,236
Сыртқы басқарудағы активтер	94,502,925	27,243,197
Басқа да туынды қаржы құралдары	1,866,246	3,718,794
	95,283,203	131,701,101

Әділ құны бойынша бағаланатын реттелген облигациялардың және банктердегі депозиттердің әділ құнының өзгеруінен болған залал (19-ескертпе) тиісінше 17,784,382 мың теңгеге және 23,368,853 мың теңгеге тең (2019: тиісінше 51,371,347 мың теңге және 10,981,527 мың теңге).

Басқа да пайыздық кіріс әділ құны бойынша бағаланатын реттелген облигациялар және банктердегі депозиттер бойынша тиісінше 36,645,865 мың теңге және 3,421,402 мың теңге мөлшеріндегі пайыздық кірістен тұрады (19-ескертпе) (2019: тиісінше 35,087,263 мың теңге және 3,298,973 мың теңге).

9. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАРМЕН ЖҮРГІЗЛЕТИН ОПЕРАЦИЯЛАРДАН ТҮСЕТІН ТАЗА ПАЙДА

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Борыштық инвестициялық бағалы қағаздарды сату	32,933,329	29,687,083
Дивидендтер	7,826,628	3,542,634
	40,759,957	33,229,717

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

10. БАНК СЕКТОРЫН ЖӘНЕ ЭКОНОМИКАНЫ ҚАЛЫПҚА КЕЛТІРУ ШЫҒЫСТАРЫ

2020 жыл ішінде Жұмыспен қамтудың 2020-2021 жылдарға арналған жол картасы бағдарламасын және 2020-2025 жылдарға арналған «Нұрлы Жер» бағдарламасын іске асыру шеңберінде ҚҰБ еншілес үйымы «ҚОҚ» АҚ квазимемлекеттік сектордың бір үйымының тиісінше 10-12 және 2-20 жыл өткен соң оларды өтеу міндеттемесімен тиісінше жылдық 6%-дан 4%-ға дейінгі пайыздық мөлшерлемелермен тиісінше жалпы сомасы 700,000,000 мың теңге және 270,000,000 мың теңге купондық облигацияларын сатып алды. Ұлттық Банк аталған облигацияларды тиісінше жылдық 9.49%-дан 12.13%-ға дейін және жылдық 11.19%-дан 13.19%-ға дейін нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді қолдана отырып есептелген бастапқы тану кезінде (19-ескертпе) әділ құн бойынша көрсетті. Бастапқы тану күніне номиналды құны мен әділ құны арасындағы 223,609,525 мың теңге және 82,138,809 мың теңге мөлшеріндегі айырмашылық 2020 жылы пайда немесе шығын құрамында банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру жөніндегі шығыстар ретінде көрсетілді.

2020 жылы ішінде Банк секторының қаржылық орнықтылығын арттыру бағдарламасы шеңберінде квазимемлекеттік сектордың бір үйымының және екінші деңгейдегі банктердің 226,520,653 мың теңге (2019 жылы: 914,086,276 мың теңге) жалпы сомада, жылдық 0.1%-дан 10.85%-ға дейінгі (2019 жылы: жылдық 0.1%-дан 9%-ға дейінгі) пайыздық мөлшерлемесі бар, оларды 10 жыл (2019 жылы: 10-15 жыл) өткеннен кейін өтеу міндеттемесімен купондық облигациялары да сатып алынды. Ұлттық Банк аталған облигацияларды бастапқы тану кезінде (19 ескертпе) жылдық 13.72%-дан 20.69%-ға дейінгі (2019 жылы: жылдық 12.03%-дан 30.81%-ға дейінгі) нарықтық бағалау пайыздық мөлшерлемелерді қолданып есептелген әділ құны бойынша көрсетті. Бастапқы тану күні 93,666,939 мың теңге мөлшеріндегі номиналды құны мен әділ құны арасындағы айырма 2020 жылы (2019 жылы: 630,397,150 мың теңге) пайда мен қиян құрамында банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру бойынша шығыстар ретінде көрсетілді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

10. БАНК СЕКТОРЫН ҚАЛЫПҚА КЕЛТИРУ ШЫҒЫСТАРЫ, ЖАЛГАСЫ

Бұдан басқа, 2020 жылы ішінде Экономиканың басым салаларын кредиттеу тетігін іске асыру мақсатында «ҚОҚ» АҚ квазимемлекеттік сектордың бір үйымының 32,024,836 мың теңге (2019 жылы: квазимемлекеттік сектордың және екінші деңгейдегі банктердің 86,141,019 мың теңге) жалпы сомада, жылдық 10.75% (2019 жылы: жылдық 10.75%-дан 10.95%-ға дейінгі) пайыздық мөлшерлемесі бар, оларды 1-10 жыл (2019 жылы: 6-7 жыл) өткеннен кейін өтеу міндеттемесімен купондық облигацияларын сатып алды. Ұлттық Банк аталған облигацияларды бастапқы тану кезінде (19 ескертпе) жылдық 10.35%-дан 15.83%-ға дейінгі (2019 жылы: жылдық 11.87%-дан 12.34%-ға дейінгі) нарықтық бағалау пайыздық мөлшерлемелерді қолданып есептелген әділ құны бойынша көрсетті. Бастапқы тану күні 5,262,159 мың теңге мөлшеріндегі номиналды құны мен әділ құны арасындағы айырма 2020 жылы (2019 жылы: 5,218,637 мың теңге) пайда мен қиян құрамында банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру бойынша шығыстар ретінде көрсетілді.

2020 жылы басқа үкіметтік бағдарламалар шеңберінде «ҚОҚ» АҚ пайыздық мөлшерлемелері жылдық 0.1%-дан 5.00%-ға дейін (2019 жыл: жылдық 0.15%), 1-30 жыл өткеннен кейін (2019 жыл: 20 жыл) өтеу міндеттемесімен жалпы сомасы 9,479,994 мың теңгеге (2019 жыл: екінші деңгейдегі банк сомасы 20,000,000 мың теңге) квазимемлекеттік сектор үйымдарының купондық облигацияларын сатып алды. Ұлттық Банк көрсетілген облигацияларды жылдық 9.46%-дан 9.48%-ға дейін (2019 жыл: жылдық 10.41%) нарықтық бағалау пайыздық мөлшерлемелерін қолдана отырып есептелген бастапқы тану кезінде (19-ескертпе) әділ құны бойынша көрсетті. Бастапқы тану күніне номиналды құны мен әділ құны арасындағы 828,466 мың теңге мөлшеріндегі айырмашылық 2020 жылы (2019 жыл: 17,122,626 мың теңге) пайда немесе шығын құрамында банк секторын және экономиканы сауықтыру жөніндегі шығыстар ретінде көрсетілді.

Бұдан басқа, 2020 жыл ішінде екінші деңгейдегі бір банктің купондық облигациясын өтеу кезеңі 2034 жылдан 2040 жылға дейін ұзартылды. Осы қайта құрылымдау модификациядан 35,555,736 мың теңге мөлшеріндегі шығынға әкелді, ол пайда немесе шығын құрамында банк секторын және экономиканы сауықтыру бойынша шығыстар ретінде көрсетілді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

10. БАНК СЕКТОРЫН ҚАЛЫПҚА КЕЛТИРУ ШЫҒЫСТАРЫ, ЖАЛГАСЫ

2020 жылы «ҚОҚ» АҚ пайыздық мөлшерлемелері жылдық 0.10%-дан 4.00%-ға дейін, 15-20 жыл өткеннен кейін өтеу міндеттемесімен 121,829,031 мың теңге сомасына екінші деңгейдегі банктердің реттелген облигацияларын сатып алды. Ұлттық Банк көрсетілген облигацияларды 14.60%-дан 14.81%-ға дейін нарықтық бағалау пайыздық мөлшерлемелерін қолдана отырып есептелген бастапқы тану кезінде (19-ескертпе) әділ құны бойынша көрсетті. Бастапқы тану күніне номиналды құны мен әділ құны арасындағы 99,545,510 мың мөлшеріндегі айырмашылық 2020 жылы пайда немесе шығын құрамында банк секторын және экономиканы сауықтыру бойынша шығыстар ретінде көрсетілді.

Бұдан басқа, 2020 жылы кейбір екінші деңгейдегі банктердің 2017 жылды сатып алғынған реттелген облигациялары бойынша пайыздық мөлшерлемелері жылдық 4.00%-дан 0.01%-ға дейін төмендетілді, ал өтеу кезеңдері 2032 жылдан 2040 жылға дейін ұзартылды. Осы қайта құрылымдау модификациядан 70,980,515 мың теңге мөлшеріндегі шығынға әкелді, ол пайда немесе шығын құрамында банк секторын және экономиканы сауықтыру бойынша шығыстар ретінде көрсетілді.

Барлық реттелген облигациялар Банк секторының қаржылық тұрақтылығын арттыру бағдарламасы шеңберінде сатып алынды.

Қолданылатын нарықтық бағалау пайыздық мөлшерлемелер қарсы агенттердің сыртқы кредиттік рейтингімен негізделген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛКЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

10. БАНК СЕКТОРЫН ҚАЛЫПҚА КЕЛТІРУ ШЫҒЫСТАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

2018 және 2019 жылдары «ҚОҚ» АҚ 450,000,000 мың тенге және 614,086,276 мың тенге сомасында ПКҚ шығарған облигацияларды сатып алды, тиісінше, олар бастапқы тану кезінде әділ құн бойынша көрсетілді. 2020 жылғы желтоқсанда осы облигациялар екінші деңгейдегі банкте орналастырылған ұзак мерзімді салым түріндегі өтеу шотына ішінара сатып алу және облигациялардың қалған бөлігін Үкіметтік ұйымның номиналды құны бойынша өтеусіз негізде беру арқылы қайта құрылымдалды. Қайта құрылымдау нәтижесінде қайта құрылымдау құніне облигациялардың әділ құны 367,958,420 мың тенге мөлшерінде және алынған өтеудің әділ құны 43,175,682 мың тенге мөлшерінде арасындағы айырма пайда немесе шығын құрамында банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру жөніндегі шығыстар ретінде танылды. Осы облигациялардың тенгерімдік және әділ құны арасындағы қалған айырма шығындарға арналған бағалау резервінің құрамында танылды (12-ескертпе). ПКҚ облигацияларының әділ құны ПКҚ базалық активтерінің әділ құны арқылы активтердің бағалау құнына 10%-дан 20%-ға дейінгі жеңілдікті қолдана отырып және сол активтерді сатудан алынатын табыстың 12 айдан 24 айға кешіктірілуі негізінде анықталған.

11. БАСҚА ДА ОПЕРАЦИЯЛЫҚ (ШЫҒЫСТАР)/КІРІСТЕР, НЕТТО

	2020 жыл мың тенге	2019 жыл мың тенге
Ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы бойынша салымдар	(71,218,797)	(35,607,085)
Кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің жарналары, нетто	39,172,057	35,690,169
Коллекциялық монеталарды өткізу және өлшеуіш құймаларды сатып алу	1,857,431	1,884,315
Баспа өнімдерін өткізу	1,428,796	3,446,928
Медальдарды, белгішелерді және зергерлік бұйымдарды өткізу	447,566	513,914
Негізгі құрал-жабдықтарды жалға беру	2,612	1,292
Басқа да кірістер (шығыстар), нетто	2,193,174	(3,424,133)
БҚБТ және БҚОД қайта ұйымдастыру шығыстары	-	(682,614)
ҚРА мүлкін есептен шығару шығыстары	-	(1,250,692)
	(26,117,161)	572,094

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

11. БАСҚА Да ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ШЫҒЫСТАР/КІРІСТЕР, НЕТТО, ЖАЛҒАСЫ

ҚР Қаржы министрлігінің «Ипотекалық тұрғын үй қарыздарын/ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасын бұдан әрі іске асыру туралы» 2017 жылғы 29 желтоқсандағы № 765 бұйрығына сәйкес 2015 жылғы 24 сәуірдегі № 69 Ипотекалық тұрғын үй қарыздарын/ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасын (бұдан әрі – Ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы) іске асыру бойынша функцияларды «ПҚҚ» АҚ-тан «ҚОҚ» АҚ-қа өтеусіз негізде беру мақұлданды. Осы Ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыру бағдарламасы шеңберінде 20 жылға дейінгі мерзімге 0.10% және 2.99% жылдық пайыздық мөлшерлемелермен екінші деңгейдегі банктерде салымдарды нысаналы орналастыру қамтамасыз етіледі.

«ҚОҚ» АҚ 2020 және 2019 жылдары ішінде бірнеше банкке төменгі пайыздық мөлшерлемемен салымдар орналастырды. 2020 жылы бұл салымдар бойынша 67,989,718 мың теңге мөлшерінде (2019 жылы: 32,441,943 мың теңге мөлшерінде жылдық 10.57%-дан 19.16%-ға дейін) 11,59%-дан 15,16%-ға дейін нарықтық жылдық пайыздық мөлшерлемені қолданумен есептелген, салымдарды бастапқы тану күні номиналды құны мен әділ құны арасындағы айырма сомасына зиян танылды. 71,218,797 мың теңге (2019: 35,607,085 мың теңге) мөлшеріндегі жалпы сомада 3,229,079 мың теңге (2019: 3,165,142 мың теңге) мөлшерінде валюталық проблемалы қарыздарды қайта қаржыландыруға байланысты қарыз алушылардың қарыздары бойынша сотқа берілген шағым талаптардан төленген мемлекеттік баж сомалары бойынша екінші деңгейдегі банктердің шығындарын өтеу сомасы да қамтылды.

Кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің жарналарында «КДҚҚ» АҚ-тың қатысушы банктердің жарналарынан, тұрақсыздық айыбынан және 39,172,057 мың теңге мөлшеріндегі мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясынан түсетін түсімнен кірістер, сондай-ақ нөл теңге (2019 жылы тиісінше 36,082,476 мың теңге және 392,307 мың теңге) мөлшеріндегі мәжбүрлеп таратылатын банктердің салымшыларына өтемақы бойынша шығыстар қамтылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

12. КРЕДИТТИК ЗИЯНДАРҒА АРНАЛҒАН РЕЗЕРВТЕР

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге	Қайта есептелді
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер (19-ескертпе)	(164,417,961)	(242,409,063)	
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	588,765	(814,810)	
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	766,311	(417,820)	
Басқа да қаржы активтері	(334,853)	(318,541)	
Сатып алғынған қарыздар бойынша талаптар	679,972	(228,353)	
Қорлар	(65,228)	(38,065)	
Басқа да қаржылық емес активтер	(11,973)	(537)	
	(162,794,967)	(244,227,189)	

13. БАНКНОТТАР МЕН МОНЕТАЛАРДЫ ШЫГАРУШЫСТАРЫ

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Банкноттар дайындау	21,438,694	1,347,694
Монеталар дайындау	8,354,828	3,628,293
Басқалары	764,946	335,467
	30,558,468	5,311,454

2020 жылы банкноттар мен монеталарды шыгару бойынша шығыстарға жабдықтардың тозуы мен амортизациясы бойынша 1,417,263 мың теңге сомадағы шығыстар кіреді (2019 жылы: 64,734 мың теңге).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

14. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ АРНАЛҒАН ШЫҒЫСТАР

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Жалақы	12,775,050	15,457,172
Сыйлықақылар	8,966,328	10,895,915
Әлеуметтік салық	1,453,955	1,840,812
Сақтандыру	434,950	769,156
Оқыту	87,287	294,683
Басқалары	63,223	97,278
	23,780,793	29,355,016

15. БАСҚА ДА ЖАЛПЫ ШАРУАШЫЛЫҚ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Ақпараттық және басқа да қызметтер	39,436,119	7,654,564
Байланысқа жұмсалатын шығыс	2,213,393	1,724,627
Негізгі құрал-жабдықтарды жөндеу және ұстап тұру	1,346,875	1,969,083
Табыс салығынан басқа салықтар	1,287,232	1,288,395
Мүлікті өтеусіз беру	935,755	516,758
Негізгі құрал-жабдықтар мен қорлар	529,356	597,231
Қысқа мерзімді жалдау бойынша шығыс	546,642	233,351
Іссапар шығысы	378,346	742,885
Күзет	360,239	361,244
Амортизация және тозу	339,049	265,112
Коммуналдық төлемдер	304,171	259,493
Көлік шығысы	230,962	369,453
Өкілдік шығыс	185,669	349,865
Негізгі құрал-жабдықтарды сақтандыру	62,063	65,366
БАҚ-тағы жарнамаға, хабарландыруға және сөз сөйлеуге жұмсалған шығыс	51,685	93,937
Басқалары	706,111	719,551
	48,913,667	17,210,915

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

16. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ҮНЕМ

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ҚҰБ табыс салығын төлеуден босатылған. ҚҰБ-тың еншілес және қауымдастырылған ұйымдарының пайдасына табыс салығы салынады.

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге	Қайта есептелді
			2019 жыл мың теңге
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыс үнем	(1,625,922)	1,080,324	
Уақытша айырмалардың туындауы және қалпына келтіру салдарынан кейінге қалдырылған салық активтері шамасының өзгеруі	91,342,022	119,845,442	
Табыс салығы бойынша барлық үнем	89,716,100	120,925,766	

2020 жылы ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша мөлшерлеме 20%-ды (2019 жылы: 20%-ды) құрайды.

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін табыс салығы бойынша тиімді мөлшерлемені есептеу:

	2020 жыл мың теңге	%	2019 жыл мың теңге	%
			2019 жыл мың теңге	
Табыс салығын шегергенге дейінгі зиян	(1,209,899,114)		(898,712,732)	
Табыс салығы бойынша қолданыстағы мөлшерлемеге сәйкес есептелген табыс салығы	241,979,823	(20.00)	179,742,546	(20.00)
ҚҰБ салық салынбайтын операцияларының әсері	(59,000,123)	4.88	(44,834,161)	4.99
Бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын кірістер	7,971,652	(0.66)	3,447,369	(0.38)
«ҚДКК» АҚ қызметі бойынша салық салынбайтын кірістер	5,481,709	(0.45)	11,185,262	(1.24)
«ҚОҚ» АҚ қызметі бойынша шегерілмейтін шығыстар	(15,967,361)	1.32	(30,198,357)	3.36
ПКҚ облигациялары бойынша бұрын құрылған кейінге қалдырылған салықтық активті есептен шығару	(91,158,636)	7.53	-	-
Басқа да салынбайтын кірістер	409,036	(0.03)	1,583,107	(0.18)
89,716,100	(7.42)		120,925,766	(13.46)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

16. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ҮНЕМ, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері

Шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген активтер мен міндеттемелердің құны және салық салынатын базаны есептеу мақсаты үшін пайдаланылатын сомалар арасында туындейтын уақытша айырмалар 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық активтерінің және кейінге қалдырылған салық міндеттемелерінің туындауына әкелді. Егер ҚҰБ-ның еншілес ұйымдары пайдаланылмаған салық зиянын есебіне алуға болатын пайда алған және егер Қазақстан Республикасының заңнамасында ҚҰБ-ның еншілес ұйымдарының көрсетілген жеңілдіктерді болашақ кезеңдерде пайдалану қабілетіне теріс әсер ететін өзгерістер болмаған жағдайда, болашақтағы салық жеңілдіктері алынуы мүмкін.

ҚҰБ табыс салығын төлеуші болып табылмайды.

Табыс салығы бойынша салық салынатын базаның мөлшерін азайтатын уақытша айырмаларды пайдалану мерзімі Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасында шектелмеген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

16. ТАБЫС САЛЫҚЫ БОЙЫНША ҮНЕМ, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері, жалғасы

2020 жыл және 2019 жыл ішінде уақыттық айырмалар шамаларының өзгеруі мынадай болып көрсетілді:

мың теңге	2020 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	Пайда немесе зиян құрамында көрсетілді	Тікелей меншікті капитал құрамында көрсетілді	Еншілес ұйымның шығуы	2020 жылғы 31 желтоқсан- дағы жағдай бойынша қалдық
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	234,111,296	91,229,395	-	-	325,340,691
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер	(2,652,467)	21,487	3,710	-	(2,627,270)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	929,770	(929,770)	-	-	-
Басқа да активтер	22,654	37,153	-	-	59,807
Басқа да міндеттемелер	356,665	49,821	-	-	406,486
Болашақ кезеңге ауыстырылатын салық зияны	23,931	192,880	-	-	216,811
	232,791,849	90,600,966	3,710	-	323,396,525
Танылмаған кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(930,716)	741,056	-	-	(189,660)
Танылған кейінге қалдырылған салық активтері	231,861,133	91,342,022	3,710	-	323,206,865
Кейінге қалдырылған салық активтері	234,344,611	91,268,112	780	-	325,613,503
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(2,483,478)	73,910	2,930	-	(2,406,638)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

16. ТАБЫС САЛЫҚЫ БОЙЫНША ҮНЕМ, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері, жалғасы

мың теңге	2019 жылғы 1 қантардағы жағдай бойынша қалдық	Пайда немесе зиян құрамында көрсетілді	Тікелей меншікті капитал құрамында көрсетілді	Еншілес ұйымның шығуы	Қайта есептелді 2019 жылғы 31 желтоқ- сандағы жағдай бойынша қалдық
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	114,138,993	119,972,303	-	-	234,111,296
Негізгі құрал-жабдықтар және материалдық емес активтер	(2,524,733)	(170,339)	6,785	35,820	(2,652,467)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	929,770	-	-	929,770
Басқа да активтер	7,770	17,458	-	(2,574)	22,654
Басқа да міндеттемелер	338,061	27,490	-	(8,886)	356,665
Болашақ кезеңге ауыстырылатын салық зияны	25,401	(1,470)	-	-	23,931
	111,985,492	120,775,212	6,785	24,360	232,791,849
Танылмаған кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(946)	(929,770)	-	-	(930,716)
Танылған кейінге қалдырылған салық активтері	111,984,546	119,845,442	6,785	24,360	231,861,133
Кейінге қалдырылған салық активтері	114,394,028	119,948,373	2,210	-	234,344,611
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(2,409,482)	(102,931)	4,575	24,360	(2,483,478)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

16. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ҮНЕМ, ЖАЛҒАСЫ

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері, жалғасы

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 325,340,691 мың тенге (2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 234,111,296 мың тенге) мөлшеріндегі кейінге қалдырылған салық активтерін ҚҰБ еншілес ұйымы, «ҚОҚ» АҚ таниды. «ҚОҚ» АҚ басшылығы кейінге қалдырылған салық активтерінің орнын толтыру мүмкіндігін бағалап, «ҚОҚ» АҚ шегерілетін уақыттық айырмаларды назарға ала отырып, жеткілікті салық салынатын кіріске ие болады және кейінге қалдырылған салық активтерін тану орынды деген қорытынды жасады.

17. АҚША ҚАРАЖАТЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	2020 жыл мың тенге	2019 жыл мың тенге
Шетел банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттар	2,238,402,909	938,139,617
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	122,879,854	113,367,726
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз «кері репо» операциялары	20,012,508	145,868,206
Қазақстан банктеріндегі бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз теңгемен депозиттер	1,550,029	-
Қазақстан банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттар	759,473	987,005
Шетел банктеріндегі бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз депозиттер	15,391	-
Халықаралық есеп айырысу банкіндегі шоттар	6,668	235
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген ақша қаражаты мен оның баламаларының барлығы	2,383,626,832	1,198,362,789

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шетел банктеріндегі «ностро» түріндегі шоттарда 16,295,863 мың тенге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 14,059,297 мың тенге) мөлшерінде «ҚҰБ ҰИК» АҚ-тың басқаруындағы пайдаланылуы шектеулі инвестицияланбаған ақша қаражаты қамтылды, олар ақша баламалары құрамына енгізілмеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

18. АЛТЫН

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Банктің сақтау орындағы құймадағы алтын	8,316,001,083	5,333,263,926
Шетел банктерінде депозиттердегі алтын:		
- «AAA» кредиттік рейтингі бар	50,779,800	173,576,718
- «AA-» кредиттік рейтингі бар	45,902,111	565,544,209
- «A--»-тен «A+»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	684,330,921	632,371,696
Шетел банктерінде депозиттердегі алтынның барлығы	781,012,832	1,371,492,623
Шетел банкінің сақтау орындарындағы құймадағы алтын:		
- «AAA» кредиттік рейтингі бар	717,707,368	525,384,413
- «A+» кредиттік рейтингі бар	131,548,388	-
Шетел банкінің сақтау орындарындағы құймадағы алтынның барлығы	849,255,756	525,384,413
	9,946,269,671	7,230,140,962

Кредиттік рейтингтер «Standard and Poor's» рейтингтік агенттіктің немесе соған ұқсас басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің стандарттарына сәйкес берілген.

19. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР

	Қайта есептелді 2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Амортизацияланған құны бойынша есептелетін банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	4,338,690,000	2,210,477,649
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	292,215,561	370,283,443
	4,630,905,561	2,580,761,092

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге	Қайта есептелді
АМОРТИЗАЦИЯЛАНҒАН ҚҰНЫ БОЙЫНША ЕСЕПТЕЛЕТИН			
Шетелдік банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер			
Банктердегі «ностро» түріндегі шоттар			
- «AAA» кредиттік рейтингі бар	876,804,943	227,398,434	
- «AA-»-тен «AA+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	1,241,290,929	363,209,052	
- «A-»-тен «A+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	68,052,184	291,661,462	
- «BBB-»-тен «BBB+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	4,488,595	6,494,800	
- «BB-»-тен «BB+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	2,047,425	15,536,356	
- «B» кредиттік рейтингі бар	87,115	55,235	
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	-	1,353,540	
Банктердегі «ностро» түріндегі шоттардың барлығы	2,192,771,191	905,708,879	
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(1,589)	(8,155)	
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендердегі «ностро» түріндегі шоттардың барлығы	2,192,769,602	905,700,724	
Басқа да шоттар мен депозиттер			
Сыртқы басқарудағы инвестицияланбаған ақша қаражаты (22-ескертпе)			
- «AA» кредиттік рейтингі бар	-	46,504,566	
- «A+» кредиттік рейтингі бар	61,937,952	-	
Басқа да шоттар мен депозиттердің барлығы	61,937,952	46,504,566	
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендердегі басқа да шоттар мен депозиттердің барлығы			
	61,937,952	46,504,566	

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА Да ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

	2020 жыл мың теңге	Қайта есептелді 2019 жыл мың теңге
Халықаралық валюта қорындағы шоттар	702,245,248	612,863,104
Шетел валютасындағы операциялар бойынша дебиторлық берешек	14,786,910	20,379,428
Халықаралық есеп айырысу банкіндегі шоттар	6,668	235
Басқа да шоттар мен депозиттердің барлығы	778,976,778	679,747,333
Шетел банктаріндегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттердің барлығы	2,971,746,380	1,585,448,057

Екінші деңгейдегі банктардегі еншілес ұйымдардың «ностро» түріндегі шоттары

- «BBB» кредиттік рейтингі бар	-	238
- «BB»-тен «BB+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	561,037	650,600
- «B» кредиттік рейтингі бар	188,065	317,809
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	-	3,826
Екінші деңгейдегі банктардегі еншілес ұйымдардың «ностро» түріндегі шоттардың барлығы	749,102	972,473
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(168)	(661)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендең екінші деңгейдегі банктардегі еншілес ұйымдардың «ностро» түріндегі шоттардың барлығы	748,934	971,812

Банктардегі шоттар, қарыздар мен депозиттер және Қазақстан банктарінің және басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегі

Банктардегі депозиттер *	52,601,287	494,768
- «BB» кредиттік рейтингі бар	185,808,411	13,995,627
- «B»-тен «B+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	133,798,301	5,936,313
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	869,309	998,573
Банктардегі депозиттердің барлығы	373,077,308	21,425,281
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(3,183,249)	(176,216)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендең банктардегі депозиттердің барлығы	369,894,059	21,249,065

* 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 10,669,586 мың теңге сомасында своп мәмілелерінің белсенді бөлігі енгізіледі, олар туынды құралдар ретінде емес, банктардегі депозиттер ретінде есепке алынады және шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қагидаттарына сәйкес номиналы бойынша бағаланады (2-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

	2020 жыл мың теңге	Қайта есептелді 2019 жыл мың теңге
Берілген қарыздар *		
- «BBB-» кредиттік рейтингі бар	693,488,838	-
- «B-»-тен «B»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	63,723,747	10,116,446
- «B-»-тен «B»-ға дейін кредиттік рейтингі бар	111,330,432	147,843,294
- «CCC-» кредиттік рейтингі бар	14,088,019	-
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ	155,460,540	750,485,621
Берілген қарыздардың барлығы (10-ескертпе)	1,038,091,576	908,445,361
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(44,400,407)	(310,077,218)
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендердегі берілген қарыздардың барлығы	993,691,169	598,368,143
 Басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегі		
«БЖЗҚ» АҚ-тың дебиторлық берешегі	545,354	489,772
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің дебиторлық берешегі	2,064,104	3,950,800
Басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегінің барлығы	2,609,458	4,440,572
 Банктердегі шоттардың, қарыздар мен депозиттердің және Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының дебиторлық берешегінің барлығы	1,366,194,686	624,057,780
 Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейін амортизацияланған құны бойынша есептелетін банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттардың, қарыздардың және депозиттердің барлығы	4,386,275,413	2,520,739,899
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтін барлығы	(47,585,413)	(310,262,250)
 Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергендердегі амортизацияланған құны бойынша есептелетін банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттардың, қарыздардың және депозиттердің барлығы	4,338,690,000	2,210,477,649

*Амортизацияланған құны бойынша есептелетін берілген қарыздар ПКҚ облигацияларын және екінші деңгейдегі банктер мен квазимемлекеттік сектор үйымдарының купондық облигацияларын қамтиды (10-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

2020 жылы ҚҰБ еншілес ұйымы «ҚОҚ» АҚ 2032 жылы өтешу күнімен жылдық 9% пайыздық мөлшерлемемен 174,000,000 мың теңге сомасында (2019 жыл: 614,086,276 мың теңге жылдық 9% пайыздық мөлшерлемемен, 2029-2034 жылдары өтешу күнімен) ПКҚ облигацияларын сатып алды. «ҚОҚ» АҚ бастапқы тану кезінде әділ құн бойынша сатып алған облигацияларды көрсетті, номиналды және әділ құн арасындағы 51,916,657 мың теңге (2019 жыл: 387,284,855 мың теңге) мөлшеріндегі айырмашылық пайда немесе шығын құрамында банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру бойынша шығыстар ретінде танылды (10-ескертпе).

2020 жылғы желтоқсанда «ҚОҚ» АҚ 2018 және 2019 жылдары сатып алған ПКҚ облигациялары қайта құрылымдалды, соның нәтижесінде қайта құрылымдау күніне облигациялардың әділ құны мен алған өтеудің әділ құны арасындағы айырма пайда немесе шығын құрамында банк секторын және экономиканы қалыпқа келтіру жөніндегі шығыстар ретінде танылды (10-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

	Қайта есептелді	
	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫНДАР		
Банктердегі депозиттер		
- «ВВ» кредиттік рейтингі бар	15,788,599	27,417,869
- «В-»-тен «В+»-ке дейін кредиттік рейтингі бар	20,553,952	31,009,512
Банктердегі депозиттердің барлығы	36,342,551	58,427,381
Берілген қарыздар *		
- «BBB-» кредиттік рейтингі бар	335,074	273,310
- «В-»-тен «В»-га дейін кредиттік рейтингі бар	255,537,936	311,582,752
Берілген қарыздардың барлығы (10-ескертпе)	255,873,010	311,856,062
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	292,215,561	370,283,443

* Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын берілген қарыздар банк секторын қаржылай қолдау бағдарламасы шеңберінде сатып алғынған банктердің реттелген облигацияларын білдіреді (10-ескертпе). 9 ХКЕС (IFRS) сәйкес реттелген облигациялар банктердің қаржылық жағдайы нашарлаған және активтерді шығару фактілері анықталған жағдайда, банктің жай акцияларына реттелген борышты айырбастаудың көзделген тетігі болуы салдарынан SPPI өлшемшарттарына сәйкес келмеу себебінен міндетті түрде пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде сыныпталды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау

2020 және 2019 жылдар ішінде шоттар, қарыздар және депозиттер бойынша зиянға арналған бағалау резервінің өзгеруі мынадай болып көрсетілді:

	2020 жыл				
	1-саты	2-саты	3-саты	СҚҚҚ	Барлығы
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар және депозиттер					
1 қантардағы қалдық	4,020,295	1,576	275,510,316	30,730,063	310,262,250
- 1-сатыға аударым	6	(6)	-	-	-
- 2-сатыға аударым	(52)	52	-	-	-
Шығындарға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(1,958,067)	1,008	78,877,079	83,544,081	160,464,101
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері*	4,222,474	5	-	-	4,222,479
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(266,418)	(2,201)	-	-	(268,619)
Есептен шығару	(493)	-	(312,820,126)	(124,338,231)	(437,158,850)
Бұрын есептен шығарылған активтер бойынша қалпына келтіру	-	-	-	10,064,087	10,064,087
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	(8)	(27)	-	-	(35)
31 желтоқсандағы қалдық	6,017,737	407	41,567,269	-	47,585,413

	Қайта есептелді 2019 жыл				
	1-саты	2-саты	3-саты	СҚҚҚ	Барлығы
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар және депозиттер					
1 қантардағы қалдық	9,061,204	6,588,161	52,180,053	-	67,829,418
- 1-сатыға аударым	442,110	(177,856)	(264,254)	-	-
- 2-сатыға аударым	(615,596)	-	615,596	-	-
- 3-сатыға аударым	(26,926)	-	26,926	-	-
Шығындарға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	2,939,471	178,884	223,427,318	-	226,545,673
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері*	216,476	1,598	-	30,730,063	30,948,137
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(7,979,814)	(6,589,228)	(515,705)	-	(15,084,747)
Есептен шығару	(16,071)	-	-	-	(16,071)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	(559)	17	40,382	-	39,840
31 желтоқсандағы қалдық	4,020,295	1,576	275,510,316	30,730,063	310,262,250

* аталған активтерді сатылар арасында аударуды қосқанда, бір жыл ішінде құрылған жаңа қаржы активтерін қамтиды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

19. БАНКТЕРДЕГІ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНДАҒЫ ШОТТАР, ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕПОЗИТТЕР, ЖАЛҒАСЫ

2020 жыл ішінде 2018 – 2019 жылдар аралығында «ҚҚҚ» АҚ сатып алған ПКҚ облигациялары бойынша зияндарды бағалау резервінің таза өзгеруі тиісінше 3-сатыдағы облигациялар бойынша және СҚҚҚ облигациялары бойынша тиісінше 93,608,168 мың теңгені және 67,064,105 мың теңгені құрады.

2020 жыл ішінде СК ДСФК ЖШС облигациялары бойынша шығындарға жалпы сомасы 10,064,087 мың теңге бағалау резерві есептен шығарылды және қалпына келтірілді.

2020 жылғы желтоқсанда «ҚОҚ» АҚ 2018 және 2019 жылдары сатып алған ПКҚ облигациялары қайта құрылымдалды (10-ескертпе), бұл жалпы сомасы 437,158,357 мың теңге болатын бағалау резервін шығынға жазуға алып келді. ПКҚ облигацияларының шығу қүніне баланстық құны және күтілетін кредиттік зиян резерві ПКҚ базалық активтерінің әділ құны арқылы активтердің бағалау құнына 10%-дан 20%-ға дейінгі жеңілдікті қолдана отырып және сол активтерді сатудан алынатын табыстың 12 айдан 24 айға кешіктірілуі негізінде анықталған.

2019 жылы 614,086,276 мың теңге мөлшерінде ПКҚ облигацияларын сатып алу жалпы баланстық құны ұлғаюына әкелді және тиісінше зиянға арналған бағалау резервінің ұлғаюы 30,730,063 мың теңге болды, олар СҚҚҚ санатына сыныпталды.

2018 жылы сатып алғанған ПКҚ облигациялары құнсыздандып, 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде 3-кезеңнің қаржы құралдары ретінде сыныпталды. Осылай сыныптау 245,756,021 мың теңге мөлшерінде кредиттік зиянға резервтер құру шығыстарын тануға әкелді.

Баланстық құны 22,425,758 мың теңге болатын бұрын берілген қарыздар ішінара өтелуі 3-сатыға енгізілген зиянға арналған бағалау резервінің дәл осындай сомаға азаюына әкелді.

2019 жылы банктердегі депозиттерді 732,237,106 мың теңге мөлшерінде жабу және бұрын берілген қарыздарды 267,420,518 мың теңге мөлшерінде өтеу 15 084 747 мың теңге сомада зиянға арналған бағалау резерві азаюына әкелді.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің контрагент банктерде сомасы меншікті капиталдың 10%-нан асатын шоттары мен депозиттері болмады.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан банктерінде 748,934 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 971,812 мың теңге) сомасына ашылған «ностро» түріндегі шоттар ҚҰБ еншілес үйымдарына тиесілі.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 43,796,297 мың теңге сомадағы қарыздардың 90 күннен астам мерзімге мерзімі өткен

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

(2019 жылғы 31 желтоқсанда: 29,708,279 мың теңге) және олар бойынша 100% мөлшерінде резервтер құрылды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

20. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН БАСҚАРУДАҒЫ ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ

Өзгерістері пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын, басқарудағы қаржы құралдарында 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мыналар қамтылды:

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Активтер		
Сыртқы басқарудағы активтер		
Хедж-қорлар, жеке капитал және жылжымайтын мүлік қорлары	632,525,226	366,391,015
Фьючерстер	262,297	534,827
Форвардтар	238,403	158,038
Жеке басқарудағы активтер		
Валюталық пайыздық своп	-	592,356
Форвардтар	-	107,232
Фьючерстер	-	49,722
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдарының барлығы	633,025,926	367,833,190
Міндеттемелер		
Сыртқы басқарудағы міндеттемелер		
Форвардтар	(467,296)	(228,195)
Фьючерстер	(499,811)	(527,629)
Жеке басқарудағы міндеттемелер		
Валюталық пайыздық своп	-	(178,391)
Фьючерстер	(1,058)	-
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдарының барлығы	(968,165)	(934,215)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

20. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН БАСҚАРУДАҒЫ ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

Баламалы құралдарға инвестициялар Алтын-валюта активтерінің инвестициялық стратегиясына және ҚҰБ Басқармасының 2018 жылғы 28 мамырдағы № 100 қаулысымен бекітілген ҚҰБ алтын-валюта активтері балама құралдарының портфелін басқару жөніндегі инвестициялық стратегиясына сәйкес, сондай-ақ Ұлттық Банк пен «ҚҰБ ҰИК» АҚ арасында жасалған 2013 жылғы 29 наурыздағы № 122ҰБ/10 Сенімгерлікпен инвестициялық басқару туралы шарттың талаптарына сәйкес хедж-қорларға, жеке капитал қорлары мен жылжымайтын мүлік қорларына инвестицияларды қамтиды. Ұлттық Банктің алтын-валюта активтерінің бір бөлігін активтердің балама сыныптарына инвестициялауды «ҚҰБ ҰИК» АҚ хедж-қорларға, жеке капитал қорлары мен жылжымайтын мүлік қорларына инвестициялау мақсатында құрылған компаниялар және/немесе арнайы мақсаттағы әріптестіктер арқылы жүзеге асырады.

Хедж-қорларға инвестициялар

«ҚҰБ ҰИК» АҚ басқаруындағы хедж-қорларға инвестициялар (бұдан әрі - «Хедж-қорларға инвестициялар портфелі») қордың құрылымы арқылы қорлардың әр түрлі нарықтардағы белгілі бір инвестициялық стратегияларға сәйкес инвестициялау үшін инвесторлардың қаражатын жинақтау мақсатында құрылған әр түрлі инвестициялық қорларға және қаржы құралдарының әр түрлі типтеріне инвестицияларын білдіреді. 2020 және 2019 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Хедж-қорларға инвестициялар портфелін географиялық бөлу негізінен Солтүстік Америка мен Еуропаға тиесілі. Хедж-қорларға инвестициялау валютасы – АҚШ доллары. Инвестициялық қорлар компаниялар немесе әріптестіктер түрінде үйымдастырылған. Өз кезегінде бұл инвестициялық қорлар позицияларының қомақты белгілінетін нарықтық құны бойынша бағаланатын өтімділігі жоғары бағалы қағаздарда және туынды қаржы құралдарында, сондай-ақ әділ құны бойынша бағаланатын өтімділігі төмен бағалы қағаздарда және туынды қаржы құралдарында ұстайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

20. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН БАСҚАРУДАҒЫ ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

Жеке капитал қорларына инвестициялар

«ҚҰБ ҰИК» АҚ басқаруындағы жеке капитал қорларына инвестициялар (бұдан әрі «Жеке капитал портфелі») акционерлік капиталға немесе инвестицияланатын компаниялардың бағалы қағаздарына инвестициялау үшін инвесторлардың қаражатын жинақтау мақсатында жүзеге асырылатын қорларға инвестицияларды және қордың құрылымы арқылы қорлардың қорлармен тең инвестицияларын білдіреді. Инвестициялық қорлар компаниялар немесе әріптестіктер түрінде ұйымдастырылуы мүмкін. Жеке капитал портфеліне әр түрлі секторлар мен өнірлерге инвестиациялайтын қорлар кіреді. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша портфельдің ең көп бөлігін ақпараттық технологиялар секторына, тұтынушылық тауарлар мен қызметтер секторына, денсаулық сактау, индустрiadы және қаржы секторларына тікелей инвестицияларға қатысу құрайды. Инвестициялардың негізгі бөлігі Солтүстік Америкаға және Батыс Еуропаға келеді. Қорларға инвестиациялаудың негізгі валюタсы – АҚШ доллары, сондай-ақ еуromен және фунт стерлингпен де инвестициялар бар.

Жылжымайтын мұлік қорларына инвестициялар

«ҚҰБ ҰИК» АҚ басқаруындағы жылжымайтын мұлік қорларына инвестициялар (бұдан әрі «Жылжымайтын мұлік портфелі») жалдау төлемінен және/немесе жылжымайтын мұлік құнының өсуінен кірістер алу мақсатында қорлардың қор құрылымы арқылы қорларға жүзеге асырылатын инвестицияларды білдіреді. Инвестициялық қорлар компаниялар немесе әріптестіктер түрінде ұйымдастырылуы мүмкін. Жылжымайтын мұлікке инвестиациялау портфелі әр түрлі өнірлердегі ғимараттардың әр түрлі типтеріне инвестиациялайтын қорлар кіреді. Жылжымайтын мұлікке инвестиациялау 2018 жылы басталды. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша портфельдің ең көп бөлігін Солтүстік Америкадағы, Еуропадағы, сондай-ақ Азиядағы жылжымайтын мұлік объектілері құрайды. Жылжымайтын мұлік қорларына инвестиациялаудың негізгі валюタсы – АҚШ доллары, сондай-ақ euro мен жапон иенасында да инвестициялар бар.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

20. ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗИЯН АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН БАСҚАРУДАҒЫ ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ЖАЛҒАСЫ

Келесі кестеде сыртқы басқарудағы портфельдерді қоспағанда, негізгі валюталар бөлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шарттарға сәйкес мәміленің орташа алынған валюталық бағамдарын және өтеуге дейін қалған мерзімдерін көрсете отырып, Ұлттық Банктің туынды құралдарымен операциялар бойынша өтелмеген қалдықтарының келісілген сомалары көрсетіледі.

	Шарт бойынша сомасы/ мәміленің шартты сомасы мың теңгемен	Мәміленің орташа алынған фьючерстік бағалары / валюталық бағамдар		
	2020 жыл	2019 жыл	2020 жыл	2019 жыл
Своп				
Үш айдан аз кезеңде				
АҚШ долларын теңгеге сатып алу	1,154,826	-	421.30	-
Форвардтар				
үш айдан аз кезеңдегі				
АҚШ долларына Еуро сатып алу	-	114,810,767	-	1.12
Фьючерс				
үш айдан аз кезеңдегі				
Еуросы сату	-	(11,915,587)	-	134.18
Жапон иенасын сатып алу	-	2,677,488	-	152.13
Жиынтығы		(9,238,099)		
Барлығы	<u>1,154,826</u>	<u>105,572,668</u>		

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

21. «КЕРІ РЕПО» МӘМІЛЕЛЕРИ

**Халықаралық қаржы институттары мен
Қазақстан банктері:**

- AAA кредиттік рейтингі бар
- тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ

	2020 жылы	2019 жылы
	мың теңге	мың теңге
	-	72,847,700
	20,012,508	73,020,506
	20,012,508	145,868,206

Кредиттік рейтингтер «Standard and Poor's» рейтингтік агенттіктің немесе соған ұқсас басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің стандарттарына сәйкес берілген.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «кері репо» келісімдері бойынша қамтамасыз ету ретінде қабылданған қаржы активтерінің әділ құны 19,121,142 мың теңгені (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 146,683,539 мың теңге) құрады.

2020 жылды 20,012,508 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 73,020,506 мың теңге) сомадағы тағайындалған кредиттік рейтингі жоқ «кері репо» мәмілелері «ҚҚБ» АҚ авторепо нарығында жасалды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

22. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛА ҚАҒАЗДАР

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Борыштық құралдар		
Шетел әмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар		
Мемлекеттік облигациялар		
АҚШ Үкіметінің қазынашылық міндеттемелері	479,145,378	290,902,816
Катар Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	86,512,041	64,339,809
Индонезия Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	82,736,717	64,430,327
Ұлыбритания Үкіметінің қазынашылық облигациялары	79,846,362	51,363,271
БАӘ Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	77,813,610	77,910,685
Колумбия Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	74,078,171	66,419,435
Филиппин Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	66,915,236	33,942,731
Мексика Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	57,717,845	45,862,737
Франция Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	54,014,331	54,286,885
Перу Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	38,528,935	15,685,269
Австралия Үкіметінің қазынашылық облигациялары	37,481,617	42,312,229
Канада Үкіметінің қазынашылық облигациялары	32,860,161	25,268,046
Польша Үкіметінің қазынашылық облигациялары	27,784,582	32,872,937
Корея Үкіметінің қазынашылық облигациялары	27,521,807	36,478,150
Литва Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	26,134,949	31,150,544
Жапония Үкіметінің қазынашылық облигациялары	25,824,029	8,597,861
Чили Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	22,464,026	18,704,564
Панама Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	16,813,276	15,219,749
Қытай Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	15,598,428	7,657,929
Гонконг Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	10,568,144	-
Кайман аралдары Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	8,743,560	11,167,457
Парагвай Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	8,667,468	-
Ресей Федерациясы Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	6,436,739	-
Малайзия Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	6,102,685	18,552,692
Испания Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	5,355,315	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

22. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛА ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Марокко Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	3,397,695	-
Ирландия Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	3,014,924	2,422,535
Сингапур Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	1,849,349	5,860,644
Германия Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	1,456,692	1,459,254
Эстония Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	1,428,014	-
Румыния Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	1,014,001	-
Израиль Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	331,325	-
Люксембург Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	-	7,857,620
Уругвай Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	-	4,208,765
Италия Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	-	3,102,634
Сауд Арабиясы Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	-	2,077,018
Оман Үкіметінің мемлекеттік облигациялары	-	1,346,845
Мемлекеттік облигациялардың барлығы	1,388,157,412	1,041,461,438
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес каржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары		
- «AAA» кредиттік рейтингі бар	52,952,728	24,176,576
- «AA+» кредиттік рейтингі бар	-	7,552,561
- «AA» кредиттік рейтингі бар	64,704,662	26,879,393
- «AA-» кредиттік рейтингі бар	4,238,946	26,089,505
- «A+» кредиттік рейтингі бар	30,450,628	20,355,522
- «A» кредиттік рейтингі бар	13,840,763	12,029,216
- «A-» кредиттік рейтингі бар	1,615,227	1,537,324
- «BBB+» кредиттік рейтингі бар	2,630,392	1,999,027
- «BBB» кредиттік рейтингі бар	453,607	-
- «BBB-» кредиттік рейтингі бар	2,961,843	2,684,221
Халықаралық мемлекеттік және мемлекеттік емес каржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздарына инвестициялардың барлығы	173,848,796	123,303,345

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

22. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТАНЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигациялары		
- «A»-тен «AAA»-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар	336,709,949	385,831,119
- «BBB+»-тен «BBB»-ке дейінгі кредиттік рейтингі бар	372,597,532	361,592,512
- «BB+» кредиттік рейтингі бар	8,619,023	2,064,128
Халықаралық компаниялардың корпоративтік облигацияларына инвестициялардың барлығы	717,926,504	749,487,759
Шетел әмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестиациялардың барлығы	2,279,932,712	1,914,252,542
Қазақстан әмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестиациялар		
Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің казынашылық облигациялары	453,101,583	559,188,706
Қазақстан қаржы ұйымдарының борыштық бағалы қағаздары	559,910	7,001,396
«РЕПО» мәмілелері бойынша кепіл ауыртпалығы салынған		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің казынашылық облигациялары	94,346,826	27,284,433
Қазақстан әмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестиациялардың барлығы	548,008,319	593,474,535
Борыштық құралдарға инвестиациялардың барлығы	2,827,941,031	2,507,727,077
Үлестік құралдар		
«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ акциялары	750,000,000	750,000,000
Корпоративтік акциялар	5,496,026	19,526,150
Үлестік құралдарға инвестиациялардың барлығы	755,496,026	769,526,150
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейін басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестиациялық бағалы қағаздардың барлығы	3,583,437,057	3,277,253,227
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв	(630,607)	(1,300,049)
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестиациялық бағалы қағаздардың барлығы *	3,583,437,057	3,277,253,227

* Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестиациялық бағалы қағаздар әділ құны бойынша көрсетіледі, ал зиянға арналған бағалау резерві өзге де жиынтық кірістің құрамында танылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

22. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛА ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік рейтингтер «Standard and Poor's» рейтингтік агенттіктің немесе соған ұқсас басқа халықаралық рейтингтік агенттіктердің стандарттарына сәйкес берілген.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «репо» мәмілелерінде кепіл ретінде нарықтық құны 94,346,826 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 27,284,433 мың теңге) болатын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары болды.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың бір бөлігін алты (2019 жылғы 31 желтоқсанда: жеті) шетелдік активтерді басқарушы компания басқарды. Мандатқа байланысты менеджерлер қаражатты кірісі тіркелген қаржы құралдарына және үлестік қаржы құралдарына инвестиция салады, оларға сондай-ақ туынды құралдарды қолдануға рұқсат етіледі.

Сыртқы басқарудағы активтер портфелінің мынадай инвестициялық стратегиялары бар:

Сыртқы басқаруышы	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге	Стратегия	Индекс
«ҚҰБ» Ұлттық инвестициялық корпорациясы» АҚ	200,547,370	165,045,102	Баламалы құралдар	65% - MSCI ACWI Investable Market Net Total Return Index (M1WDIM), 35% - Barclays Global Aggregate Bond Index (LEGATRUH)
Amundi Corporate Bonds	116,817,894	99,055,168	Инвестициялық денгейдегі жаһандық корпоративтік облигациялар	ICE BofAML Q847 Custom Index

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

22. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛА ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Сыртқы басқарушы	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге	Стратегия	Индекс
Nomura Asset Management U.K. Limited	357,970,439	405,035,601	Инвестициялық деңгейдегі жаһандық корпоративтік облигациялар	ICE BofAML Q847 Custom Index
Wellington	113,090,636	96,980,685	Инвестициялық деңгейдегі жаһандық корпоративтік облигациялар	ICE BofAML Q847 Custom Index
Aviva Investors Global Services Limited	389,944,946	333,297,949	Дамуши нарықтардың тұрақты валютадағы облигациялары	ICE BofAML Q846 Custom Index
Deutsche Asset Management International GmbH	327,496,153	277,738,209	Дамуши нарықтардың тұрақты валютадағы облигациялары	ICE BofAML Q846 Custom Index
SSB	-	25,055	Мандат жабық	Жоқ
Барлық сыртқы басқарудағы активтер	<u>1,505,867,438</u>	<u>1,377,177,769</u>		

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сыртқы басқарудағы портфельдерге кіретін 61,937,952 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 46,504,566 мың теңге) сомасында инвестицияланбаған қалдықтар «Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер» бабы бойынша ұсынылған (19-ескертпе).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

22. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛА ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті талдау

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша күтілетін кредиттік зиянға арналған резервтің өзгеруі белгілі болған:

мың теңге	2020 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
1 қаңтардағы қалдық	1,223,156	76,893	-	1,300,049
- 1-сатыға аударым	51,022	(51,022)	-	-
- 2-сатыға аударым	(939,318)	939,318	-	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	401,860	(802,330)	-	(400,470)
Жаңадан құрылған немесе сатып алған қаржы активтері	547,438	66,075	-	613,513
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(842,573)	(136,781)	-	(979,354)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	109,934	(13,065)	-	96,869
31 желтоқсандағы қалдық	551,519	79,088	-	630,607

мың теңге	2019 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
1 қаңтардағы қалдық	600,234	283,663	-	883,897
- 1-сатыға аударым	60,453	(60,453)	-	-
- 2-сатыға аударым	(45,306)	45,306	-	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	542,311	7,849	-	550,160
Жаңадан құрылған немесе сатып алған қаржы активтері	569,952	403,439	-	973,391
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(500,366)	(605,365)	-	(1,105,731)
Валюта бағамының өзгеруі және басқа да өзгерістер	(4,122)	2,454	-	(1,668)
31 желтоқсандағы қалдық	1,223,156	76,893	-	1,300,049

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ**2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР****22. БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ КІРІС АРҚЫЛЫ ӘДІЛ ҚҰНЫ
БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛА
ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ****Бағасы белгіленбейтін үлестік құралдар**

Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар «ҚазМұнайГаз» ҰҚ» АҚ 2020 жылғы 750,000,000 мың теңге (2019 жылғы 750,000,000 мың теңге) сомасындағы бағасы белгіленбейтін жай акцияларын білдіреді, олардың әділ құнын тиісті деңгейдегі сенімділікпен бағалау мүмкін емес. Қорсетілген үлестік бағалы қағаз үшін нарық болған жоқ және соңғы кездері айтылған салымдардың әділ құнын растайтын мәмілелер жүзеге асырылмаған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

**2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**23. АМОРТИЗАЦИЯЛЫҚ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР**

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Шетел әмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар		
«AAA» кредиттік рейтингі бар еврооблигациялар	154,570,395	145,020,698
«A+» кредиттік рейтингі бар мемлекеттік облигациялар	95,086,919	77,974,548
«AAA» кредиттік рейтингі бар корпоративтік облигациялар	<u>14,040,998</u>	<u>14,385,716</u>
	<u>263,698,312</u>	<u>237,380,962</u>
	<u>(120,217)</u>	<u>(124,495)</u>
	<u>263,578,095</u>	<u>237,256,467</u>
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв Шетел әмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялардың баланстық құны		
Қазақстан әмитенттерінің бағалы қағаздарына инвестициялар		
BBB- кредиттік рейтингі бар Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары	719,355,438	617,668,595
Екінші деңгейдегі банктердің және басқа ұйымдардың бағалы қағаздары	139,242,045	121,641,315
Шымкент қ. әкімдігінің муниципалдық облигациялары	<u>-</u>	<u>10,042,455</u>
	<u>858,597,483</u>	<u>749,352,365</u>
	<u>(231,843)</u>	<u>(816,305)</u>
	<u>858,365,640</u>	<u>748,536,060</u>
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резервті шегергенге дейін инвестициялық бағалы қағаздардың барлығы	<u>1,122,295,795</u>	<u>986,733,327</u>
Күтілетін кредиттік зиянға арналған резерв Инвестициялық бағалы қағаздардың барлығы	<u>(352,060)</u>	<u>(940,800)</u>
	<u>1,121,943,735</u>	<u>985,792,527</u>

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

23. АМОРТИЗАЦИЯЛЫҚ ҚҰНЫ БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік шығындар резервін талдау

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша күтілетін кредиттік шығындар резервінің 2020 және 2019 жылдардағы өзгеруі белгілі болған:

мың теңге	2020 жыл		2019 жыл	
	1-саты		1-саты	
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
1 қаңтардағы қалдық		940,800		126,520
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(629,926)			2,043
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері		41,222		818,401
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері		(61)		(5,634)
Валюта бағамының өзгеруі және өзге де өзгерістер		25		
Есептен шығару		-		(530)
31 желтоқсандағы қалдық		352,060		940,800

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банк амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша зиянға арналған бағалау резервін 12 айлық күтілетін кредиттік зиянға тең сомада таниды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ УШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

24. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛ-ЖАБДЫҚТАР МЕН МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

мың тенге	Жер, үйлер мен ғимараттар	Жиһаз бен жабдықтар	Компьютерлік жабдықтар	Көлік қуралдары	Активтерді пайдалану күкігі	Аяқталмаған күрылым/ орнатылмаған жабдық	Материалдық емес активтер	Барлығы
Нақты шығын/ қайта бағаланған құны 2020 жылғы 1 қантардагы жағдай бойынша қалдық	34,528,609	34,126,852	5,287,887	2,536,275	-	2,980,897	7,486,160	86,946,680
Тұсімдер	750,845	2,182,383	2,219,951	94,876	2,809,726	1,747,818	1,469,766	11,275,365
Шығынға жазу	(42,523)	(180,825)	(185,299)	(27,609)	-	(63,306)	(70,249)	(569,811)
Есептен шығару	(5,941)	(678,901)	(42,431)	(2,649)	-	(16,449)	(182,975)	(929,346)
2020 жылғы 31 желтоқсандагы жағдай бойынша қалдық	35,230,990	35,449,509	7,280,108	2,600,893	2,809,726	4,648,960	8,702,702	96,722,888
Амортизация мен тозу және құнсызданданудан болған шығындар 2020 жылғы 1 қантардагы жағдай бойынша қалдық	582,721	14,396,001	2,694,700	456,835	-	-	3,137,580	21,267,837
Бір жылда есептелген								
амортизация мен тозу	656,249	2,791,888	905,452	229,707	805,439	-	1,156,301	6,545,036
Шығынға жазу	(42,541)	(184,632)	(187,959)	(27,660)	-	-	(70,249)	(513,041)
Есептен шығару	(5,940)	(678,851)	(42,924)	(1,432)	-	-	(182,974)	(912,121)
2020 жылғы 31 желтоқсандагы жағдай бойынша қалдық	1,190,489	16,324,406	3,369,269	657,450	805,439	-	4,040,658	26,387,711
2020 жылғы 31 желтоқсандығы жағдай бойынша баланстық құны	34,040,501	19,125,103	3,910,839	1,943,443	2,004,287	4,648,960	4,662,044	70,335,177

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

24. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛ-ЖАБДЫҚТАР МЕН МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР, ЖАЛГАСЫ

мың тенге	Жер, үйлер мен ғимараттар	Жиһаз бен жабдықтар	Компьютерлік жабдықтар	Көлік қуралдары	Аяқталмаған құрылым орнатылмаган жабдық	Материалдық емес активтер	Барлығы
Наты шығын/ қайта бағаланған күн							
2019 жылғы 1 қантардағы жағдай							
бойынша қалдық	36,636,461	33,246,520	3,893,817	2,979,317	3,462,350	7,619,411	87,837,876
Тұсімдер	1,406,889	1,992,296	2,163,597	198,868	775,235	1,314,262	7,851,147
Шығынға жазу	(1,259,197)	(875,649)	(689,349)	(120,732)	(1,255,927)	(1,069,185)	(5,270,039)
Есептен шыгару	(2,255,544)	(236,315)	(80,178)	(521,178)	(761)	(378,328)	(3,472,304)
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай							
бойынша қалдық	34,528,609	34,126,852	5,287,887	2,536,275	2,980,897	7,486,160	86,946,680
Амортизация мен тозу және құнсыздандану болған шығындар							
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай							
бойынша қалдық	1,542,544	12,549,261	2,499,507	609,440	-	2,871,930	20,072,682
Бір жылда есептелген амортизация мен тозу	1,406,850	2,959,823	868,309	455,035	-	1,576,958	7,266,975
Шығынға жазу	(95,381)	(877,347)	(589,584)	(86,462)	-	(934,313)	(2,583,087)
Есептен шыгару	(2,271,292)	(235,736)	(83,532)	(521,178)	-	(376,995)	(3,488,733)
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай							
бойынша қалдық	582,721	14,396,001	2,694,700	456,835	-	3,137,580	21,267,837
Баланстық құны							
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай							
бойынша қалдық	33,945,888	19,730,851	2,593,187	2,079,440	2,980,897	4,348,580	65,678,843

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

24. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛ-ЖАБДЫҚТАР МЕН МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

2020 жылы және 2019 жылы негізгі құрал-жабдықтар объектілерін сатып алумен немесе құрылсызымен байланысты қарыздар бойынша капиталдандырылған шығындар болған жоқ.

Амортизациялық аударымдар 4,130,697 мың тенге (2019 жыл: 3,748,942 мың тенге) амортизация мен тозу бойынша шығыстар құрамында, 339,049 мың тенге (2019 жыл: 265,112 мың тенге) – өзге де жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар құрамында, 1,417,263 мың тенге (2019 жыл: 64,734 мың тенге) – банкноттар мен монеталарды шығару бойынша шығыстар құрамында, 641,534 мың тенге (2019 жыл: 526,233 мың тенге) – комиссиялық кірістер құрамында, 16,493 мың тенге (2019 жыл: 2,661,954 мың тенге) өзге де операциялық кірістер құрамында көрсетілген.

Активтердің құнын қайта бағалау

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің меншігіндегі үйлер мен ғимараттар, көлік құралдары қайта бағаланған жоқ.

2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің меншігіндегі көлік құралдары қайта бағаланбаған. Ғимараттар мен құрылыштарды қайта бағалау жүзеге асырылды.

Жер участкерінің, үйлердің, ғимараттардың және көлік құралдарының әділ құны әділ құн иерархиясының 3-денгейіне жатқызылады.

Жер участкерінің, үйлердің, ғимараттардың және көлік құралдарының құны қайта бағаланбаған жағдайда, олардың 2020 жылғы 31 желтоқсандағы баланстық құны 12,588,036 мың тенге болар еді (2019 жылғы 31 желтоқсан: 12,161,613 мың тенге).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

25. БАСҚА Да АКТИВТЕР

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Сатып алған қарыздар бойынша талаптар	539,851,994	250,935,550
Қысқа мерзімді дебиторлық берешек	407,531,193	-
Басқа дебиторлық берешек	26,467,506	16,691,051
Зияндарға арналған бағалау резервін шегергенге дейін басқа қаржы активтерінің барлығы	973,850,693	267,626,601
Сатып алған қарыздар бойынша талаптарға қатысты күтілетін кредиттік зияндарға арналған резерв	(86,294)	(722,780)
Басқа қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік зияндарға арналған резерв	(546,715)	(217,685)
Күтілетін кредиттік зияндарға арналған резерв	(633,009)	(940,465)
Басқа қаржы активтерінің барлығы	973,217,684	266,686,136
Корлар	17,952,756	27,796,507
Аффинирленген және аффинирленбegen бағалы металдар мен асыл тастар	3,254,765	3,142,971
Негізгі құрал-жабдықтарға алдын ала төлемдер	1,670,486	2,647,688
Банкноттар мен монеталар жасауға алдын ала төлемдер	823,635	23,521,159
Басқалар	2,382,456	3,264,203
Басқа да қаржылық емес активтердің барлығы	26,084,098	60,372,528
Басқа да активтердің барлығы	999,301,782	327,058,664

Сатып алған қарыздар бойынша талаптар теңгемен ипотекалық қарыздар бойынша сатып алған талап ету құқықтары үшін коммерциялық әріптес банктерден алынуға жататын сомаларды қамтиды.

«ҚОҚ» АҚ ипотекалық тұрғын үй кредиттеудің екі әлеуметтік маңызы бар бағдарламалары: «7-20-25. Әрбір отбасына баспана алудың жаңа мүмкіндіктерін беру» және «Баспана хит» жобаларының операторы болып табылады.

2020 жыл ішінде «ҚОҚ» АҚ екінші деңгейдегі сегіз банктен («Баспана» ИҰ) АҚ 2019 жылы екінші деңгейдегі сегіз банктен) ипотекалық кредиттер портфелін сатып алды.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатып алған қарыздар бойынша талаптардың көлемі 539,851,994 мың теңгені құрады (2019 жыл: 250,935,550 мың теңге). 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сатып алған қарыздар бойынша талаптар бойынша күтілетін кредиттік зияндарға арналған резерв 86,294 мың теңгені құрады (2019 жылғы 31 желтоқсан: 722,780 мың теңге).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

25. БАСҚА ДА АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 407,531,193 мың теңге мөлшеріндегі қысқа мерзімді дебиторлық берешек Кәсіпкерлік субъектілеріне жеңілдікпен кредит беру бағдарламасы (бұдан әрі «Бағдарлама») шеңберінде екінші деңгейдегі банктерге қойылатын талаптардың сомасын білдіреді, олар бағдарламаға қатысушы екінші деңгейдегі банктер арасында кәсіпкерлік субъектілеріне одан әрі кредит беру үшін ҚҰБ-дағы арнайы шоттарда бөлінген.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жылдық 5%-дық сыйақы мөлшерлемесі бойынша Бағдарлама шеңберінде екінші деңгейдегі банктерде шартты салым ретінде орналастырылған ақшалай қаражат қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есептің «Банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер» бабында көрсетілген (19-ескертпе).

Нысаналы мақсаты – 2020 жылғы наурыздан бастап Қазақстан Республикасында төтенше жағдайдың енгізілуінен зардал шеккен, жылдық 8% жеңілдікті мөлшерлеме бойынша он екі айдан аспайтын мерзімге айналым қаражатын толықтыруға кәсіпкерлік субъектілерінің кредиттік желілері шеңберінде кредиттер беру және қаржыландыру.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек кредиттік тәуекел деңгейінің 1-сатысына жатқызылды.

Күтілетін кредиттік зияндар резервін талдау

2020 және 2019 жылдары сатып алғынған қарыздар бойынша талаптар бойынша күтілетін кредиттік зияндар резервінің өзгеруі былайша көрсетілген:

мың теңге	2020 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Сатып алғынған қарыздар				
бойынша талаптар				
1 қантардағы қалдық	710,711	3,340	8,729	722,780
- 2-сатыға аударым	(2,299)	2,299	-	-
- 3-сатыға аударым	(274)	-	274	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	(719,848)	(4,214)	(1,169)	(725,231)
Жаңадан құрылған немесе сатып алғынған қаржы активтері	37,084	1,073	7,102	45,259
Басқалар	43,486	-	-	43,486
31 желтоқсандағы қалдық	68,860	2,498	14,936	86,294

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

25. БАСҚА ДА АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Күтілетін кредиттік зияндар резервін талдау, жалғасы

мың теңге	2019 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Сатып алынған қарыздар бойынша талаптар				
1 қантардағы қалдық	493,261	-	1,166	494,427
2-сатыға аударым	(1,615)	1,615	-	-
3-сатыға аударым	(590)	-	590	-
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	2,122	1,725	7,549	11,396
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	238,320	-	-	238,320
Танылуы тоқтатылған қаржы активтері	(20,787)	-	(576)	(21,363)
31 желтоқсандағы қалдық	710,711	3,340	8,729	722,780

2020 және 2019 жылдардағы басқа да қаржы активтерінің күтілетін кредиттік зияндары бойынша бағалау резервінің өзгеруі белайша көрсетілген:

мың теңге	2020 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Басқа қаржы активтері				
1 қантардағы қалдық	212,688	-	4,997	217,685
Зиянға арналған бағалау резервінің таза өзгеруі	2,637	12,229	319,987	334,853
Есептен шығару	(5,823)	-	-	(5,823)
31 желтоқсандағы қалдық	209,502	12,229	324,984	546,715

мың теңге	2019 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Басқа қаржы активтері				
1 қантардағы қалдық	286,369	-	-	286,369
Жаңадан құрылған немесе сатып алынған қаржы активтері	313,544	-	4,997	318,541
Есептен шығару	(387,225)	-	-	(387,225)
31 желтоқсандағы қалдық	212,688	-	4,997	217,685

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

25. БАСҚА Да АКТИВТЕР, ЖАЛҒАСЫ

Кредиттік сапаны талдау

Келесі кестеде 2020 және 2019 жылдарға амортизацияланған құны бойынша бағаланатын басқа да қаржы активтерінің кредиттік сапасы туралы ақпарат берілген:

мың теңге

	2020 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Басқа да қаржы активтері				
Мерзімі өтпеген	973,430,018	-	-	973,430,018
31-90 қүнге мерзімі өткен	-	38,825	-	38,825
91-180 қүнге мерзімі өткен	-	-	161,418	161,418
181-360 қүнге мерзімі өткен	-	-	220,432	220,432
Жалпы баланстық құны	973,430,018	38,825	381,850	973,850,693
Зиянға ариналған бағалау резерві	(278,363)	(14,726)	(339,920)	(633,009)
Баланстық құны	973,151,655	24,099	41,930	973,217,684

мың теңге

	2019 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Басқа да қаржы активтері				
Мерзімі өтпеген	267,497,348	-	-	267,497,348
31-90 қүнге мерзімі өткен	-	97,298	-	97,298
91-180 қүнге мерзімі өткен	-	-	4,612	4,612
181-360 қүнге мерзімі өткен	-	-	27,343	27,343
Жалпы баланстық құны	267,497,348	97,298	31,955	267,626,601
Зиянға ариналған бағалау резерві	(923,399)	(3,340)	(13,726)	(940,465)
Баланстық құны	266,573,949	93,958	18,229	266,686,136

26. АЙНАЛЫСТАҒЫ АҚША

Айналыстағы банкноттар мен монеталар
Кассадағы банкноттар мен монеталарды
шегергенде

	2020 жыл	2019 жыл
	мың теңге	мың теңге
	3,252,242,640	2,690,130,336
	(1,374,161)	(1,382,550)
	3,250,868,479	2,688,747,786

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

27. БАНКТЕРДІҢ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНЫҢ ШОТТАРЫ МЕН ДЕПОЗИТТЕРИ

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Шетел банктерінің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері		
Халықаралық қаржы ұйымдарының ағымдағы шоттары	582,114,441	508,023,480
ЭЫДҰ құрамына кіретін елдердің банктері	907,483	97,871
Басқа да шетел банктері	<u>1,472,363</u>	<u>1,804,134</u>
Шетел банктері мен басқа да қаржы институттары шоттарының және депозиттерінің барлығы	584,494,287	509,925,485
Қазақстан банктерінің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері		
«Лоро» түріндегі шоттар		
Қазақстанның 10 ірі банкі*	1,378,388,716	1,398,559,539
Қазақстанның басқа да банктері мен қаржы институттары	581,552,657	499,214,510
Депозиттер**		
Қазақстанның 10 ірі банкі*	3,121,368,484	1,174,829,358
Қазақстанның басқа да банктері мен қаржы институттары	<u>1,662,611,740</u>	<u>802,897,309</u>
Қазақстан банктерінің шоттары мен депозиттерінің барлығы	<u>6,743,921,597</u>	<u>3,875,500,716</u>
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттерінің барлығы	<u>7,328,415,884</u>	<u>4,385,426,201</u>

* 2020 жылғы 31 желтоқсандағы активтердің жиынтық көлемі бойынша.

** 2019 жылғы 31 желтоқсанда 15,099,183 мың теңге сомасында своп мәмілелерінің пассивті бөлігін қамтиды ол туынды құралдар ретінде емес, банктердің депозиттері ретінде есепке алынады және шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаудың негізгі қағидаттарына сәйкес номиналы бойынша бағаланады (2-ескертпе).

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банктің бес контрагенті (2019 жылғы 31 желтоқсанда: үш контрагент) бар, олардың шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтары капиталдың 10%-дан астамын құрайды. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген контрагенттердің шоттары мен депозиттері бойынша қалдықтардың жиынтық көлемі 4,175,833,677 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 1,745,431,948 мың теңге) болды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

27. БАНКТЕРДІҢ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫ ИНСТИТУТТАРЫНЫҢ ШОТТАРЫ МЕН ДЕПОЗИТТЕРІ, ЖАЛҒАСЫ

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша халықаралық қаржы үйымдарының ағымдағы шоттарына Халықаралық валюта қорындағы (бұдан әрі «ХВҚ») мүшелігі үшін 582,107,599 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 508,016,638 мың теңге) мөлшеріндегі Қазақстан Республикасының жарнасы кіреді. Арнайы қарыз алу құқықтарында (бұдан әрі «АҚҚ») көрсетілген ХВҚ-дағы мүшелігі үшін жарна ХВҚ-ның әрбір мүшесі үшін белгіленеді. ҚҰБ ХВҚ үшін жарнаға тең сомаға (960,225 мың АҚҚ) борыштық міндеттемелерді шығарды.

28. «РЕПО» МӘМІЛЕЛЕРІ

2020 жылғы желтоқсанда Ұлттық Банк «ҚҚБ» АҚ авторепо нарығында 100,597,147 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 27,941,316 мың теңге) мөлшерінде «репо» мәмілелерін жасады.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «репо» мәмілелері бойынша қамтамасыз етуді білдіретін қаржы активтерінің әділ құны 94,346,826 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 27,284,433 мың теңге) болды.

29. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ҚОРЫНЫҢ АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ

Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының (бұдан әрі «Ұлттық қор») ағымдағы шоттарындағы қаражат 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 441,555,267 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 724,730,007 мың теңге) болды.

2020 және 2019 жылдары Ұлттық Банк Ұлттық қордың активтерін сенімгерлік басқаруды жүзеге асырды. Ұлттық қордың ҚҰБ ағымдағы шоттарын қоспағанда, Ұлттық қордың активтері мен міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржы есептілігіне енгізілмеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

30. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚАРЖЫ МИНИСТРЛІГІНІҢ АҒЫМДАҒЫ ШОТТАРЫ

	2020 жыл	2019 жыл
	мың теңге	мың теңге
Ұлттық валютада	959,663,575	394,704,948
Шетел валютасында	472,488,663	2,830,476
	<u>1,432,152,238</u>	<u>397,535,424</u>

31. КЛИЕНТТЕРДІҢ ШОТТАРЫ

	2020 жыл	2019 жыл
	мың теңге	мың теңге
Ұлттық валютада	238,954,354	180,136,454
Шетел валютасында	92,659	2,750,969
	<u>239,047,013</u>	<u>182,887,423</u>

2020 жылы және 2019 жылы ҚҰБ клиенттердің шоттарына ұлттық және шетел валюталарында қызмет көрсетті. ҚҰБ клиенттерінің салалық қатыстырығы – ол мемлекеттік басқару; ҚҰБ еншілес ұйымдары клиенттерінің салалық қатыстырығы – қаржылық дедалдық, сақтандыру және банктерді тарату.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша клиенттердің шоттарында баланстық құны меншікті капиталдың 2%-ынан астам болатын клиенттің шоттары жоқ (2019 жылғы 31 желтоқсанда: клиент болған жоқ).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

32. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛАР ҚАҒАЗДАР

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздардың шығарылымдарында мынадай құрылым болды:

Эмиссиялар	Баланстық күны	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZW100011771	285,288,716	17/01/2020	15/01/2021	10.14
KZW100011839	82,724,937	07/02/2020	05/02/2021	10.14
KZW100011938	35,468,108	20/03/2020	19/03/2021	12.00
KZW100011979	77,275,949	03/04/2020	02/04/2021	12.00
KZW100012076	166,899,832	15/05/2020	14/05/2021	10.72
KZW100012159	91,072,177	19/06/2020	18/06/2021	10.69
KZW100012225	95,454,285	24/07/2020	22/01/2021	9.99
KZW100012290	162,761,170	21/08/2020	19/02/2021	9.90
KZW100012365	124,133,965	25/09/2020	26/03/2021	9.93
KZW100012407	127,712,618	16/10/2020	15/01/2021	9.54
KZW100012423	101,836,444	23/10/2020	23/04/2021	9.87
KZW100012456	211,906,764	06/11/2020	05/02/2021	9.53
KZW100012480	101,086,656	20/11/2020	21/05/2021	9.81
KZW100012514	215,947,708	09/12/2020	06/01/2021	9.02
KZW100012522	323,784,296	11/12/2020	12/03/2021	9.50
KZW100012530	231,815,382	15/12/2020	13/01/2021	9.01
KZW100012548	196,249,836	23/12/2020	20/01/2021	9.02
KZW100012555	100,178,326	25/12/2020	25/06/2021	9.74
KZW100012563	185,895,963	30/12/2020	27/01/2021	9.01
<u>2,917,493,132</u>				

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

**2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**32. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛАР, ҚАГАЗДАР,
ЖАЛҒАСЫ**

Эмиссиялар	Баланстық құны	Шығару күні	Өтөу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00006211	8,219,741	26/09/2019	26/09/2021	10.33
KZ2C00006211	2,518,078	26/09/2019	26/09/2021	10.49
KZ2C00006211	15,063,861	26/09/2019	26/09/2021	10.92
KZ2C00006211	23,081,892	26/09/2019	26/09/2021	11.02
KZ2C00006211	21,424,716	26/09/2019	26/09/2021	11.02
KZ2C00006328	19,812,181	15/11/2019	15/11/2021	10.92
KZ2C00006328	9,736,786	15/11/2019	15/11/2021	10.91
KZ2C00006328	19,491,945	15/11/2019	15/11/2021	10.91
KZ2C00006328	11,992,408	15/11/2019	15/11/2021	10.89
KZ2C00006328	990,832	15/11/2019	15/11/2021	10.90
KZ2C00006328	3,964,539	15/11/2019	15/11/2021	10.86
KZ2C00006328	6,940,286	15/11/2019	15/11/2021	10.81
KZ2C00006328	19,828,519	15/11/2019	15/11/2021	10.82
KZ2C00006328	6,340,602	15/11/2019	15/11/2021	10.81
KZ2C00006336	1,357,026	26/12/2019	26/12/2022	10.81
KZ2C00006336	3,714,866	26/12/2019	26/12/2022	10.78
KZ2C00006336	15,821,422	26/12/2019	26/12/2022	10.75
KZ2C00006336	7,983,571	26/12/2019	26/12/2022	10.75
KZ2C00006484	14,593,063	27/02/2020	27/02/2023	10.75
KZ2C00006484	6,385,323	27/02/2020	27/02/2023	10.75
KZ2C00006484	14,869,075	27/02/2020	27/02/2023	11.48
KZ2C00006484	2,031,380	27/02/2020	27/02/2023	11.55
KZ2C00006484	6,745,812	27/02/2020	27/02/2023	11.45
KZ2C00006484	7,127,103	27/02/2020	27/02/2023	11.43
KZ2C00006484	5,093,587	27/02/2020	27/02/2023	11.37
KZ2C00006484	2,038,601	27/02/2020	27/02/2023	11.35
KZ2C00006484	6,119,578	27/02/2020	27/02/2023	11.32
KZ2C00006484	5,100,246	27/02/2020	27/02/2023	11.29
KZ2C00006484	5,100,298	27/02/2020	27/02/2023	11.30
KZ2C00006484	3,073,017	27/02/2020	27/02/2023	11.06
KZ2C00006484	6,145,742	27/02/2020	27/02/2023	11.06
KZ2C00006484	5,123,359	27/02/2020	27/02/2023	11.03
KZ2C00006484	10,245,760	27/02/2020	27/02/2023	11.04
KZ2C00006484	2,429,962	27/02/2020	27/02/2023	11.01
KZ2C00006476	4,815,750	10/04/2020	10/04/2025	11.52
KZ2C00006476	6,276,252	10/04/2020	10/04/2025	11.44

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

**2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**32. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛАР ҚАҒАЗДАР,
ЖАЛҒАСЫ**

Эмиссиялар	Баланстық күны	Шығару күні	Өтеу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00006476	2,900,872	10/04/2020	10/04/2025	11.39
KZ2C00006476	4,835,696	10/04/2020	10/04/2025	11.37
KZ2C00006476	2,904,594	10/04/2020	10/04/2025	11.35
KZ2C00006476	2,906,135	10/04/2020	10/04/2025	11.33
KZ2C00006476	4,845,543	10/04/2020	10/04/2025	11.32
KZ2C00006476	486,339	10/04/2020	10/04/2025	11.20
KZ2C00006476	4,865,443	10/04/2020	10/04/2025	11.19
KZ2C00006476	2,929,216	10/04/2020	10/04/2025	11.12
KZ2C00006476	10,735,708	10/04/2020	10/04/2025	11.10
KZ2C00006948	6,935,912	04/09/2020	04/09/2022	10.93
KZ2C00006948	6,934,711	04/09/2020	04/09/2022	10.97
KZ2C00006948	4,953,144	04/09/2020	04/09/2022	10.97
KZ2C00006948	4,953,012	04/09/2020	04/09/2022	10.97
KZ2C00006948	6,634,980	04/09/2020	04/09/2022	10.98
KZ2C00006948	2,971,919	04/09/2020	04/09/2022	10.97
KZ2C00006948	9,908,551	04/09/2020	04/09/2022	10.95
KZ2C00006948	6,244,068	04/09/2020	04/09/2022	10.96
KZ2C00006955	6,494,639	11/09/2020	11/09/2025	11.17
KZ2C00006955	6,492,668	11/09/2020	11/09/2025	11.29
KZ2C00006955	14,858,194	11/09/2020	11/09/2025	11.25
KZ2C00006906	204,726,300	21/10/2020	21/10/2032	11.92
KZ2C00007037	12,879,550	06/11/2020	06/11/2022	10.95
KZ2C00007037	14,861,614	06/11/2020	06/11/2022	10.94
KZ2C00007037	14,868,285	06/11/2020	06/11/2022	10.92
KZ2C00007037	11,901,233	06/11/2020	06/11/2022	10.89
KZ2C00007037	5,457,001	06/11/2020	06/11/2022	10.85
KZ2C00007136	9,164,899	20/11/2020	20/11/2030	11.11
KZ2C00007110	4,746,947	11/12/2020	11/12/2025	11.01
KZ2C00007110	9,509,698	11/12/2020	11/12/2025	10.98
KZ2C00007128	13,974,175	14/12/2020	14/12/2027	11.05
	728,478,225			
	3,645,971,357			

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

**2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**32. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛАР ҚАҒАЗДАР,
ЖАЛҒАСЫ**

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздардың шығарылымдарында мынадай құрылым болды:

Эмиссиялар	Баланстық күны	Шығару күні	Өтөу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZW100010633	43,526,531	18/01/2019	17/01/2020	9.03
KZW100010831	37,652,064	08/02/2019	07/02/2020	9.12
KZW100010989	195,973,658	15/03/2019	13/03/2020	9.00
KZW100011045	48,447,859	05/04/2019	03/04/2020	8.96
KZW100011144	100,805,122	17/05/2019	15/05/2020	8.77
KZW100011193	51,630,387	07/06/2019	05/06/2020	8.92
KZW100011235	116,467,575	21/06/2019	19/06/2020	9.95
KZW100011284	359,360,113	12/07/2019	10/07/2020	9.97
KZW100011326	36,526,447	26/07/2019	24/01/2020	9.79
KZW100011367	87,574,882	09/08/2019	07/08/2020	9.97
KZW100011391	138,298,399	23/08/2019	21/02/2020	9.81
KZW100011425	56,986,940	06/09/2019	04/09/2020	10.00
KZW100011474	92,147,824	27/09/2019	27/03/2020	9.96
KZW100011508	51,678,763	11/10/2019	09/10/2020	10.17
KZW100011524	65,455,509	18/10/2019	17/01/2020	9.86
KZW100011532	86,688,017	16/10/2019	14/10/2020	10.17
KZW100011557	68,781,633	25/10/2019	24/04/2020	10.08
KZW100011573	114,828,473	01/11/2019	31/01/2020	9.89
KZW100011607	20,719,624	01/11/2019	30/10/2020	10.17
KZW100011623	24,296,935	08/11/2019	06/11/2020	10.19
KZW100011656	98,283,988	22/11/2019	22/05/2020	10.11
KZW100011680	50,817,055	06/12/2019	04/12/2020	10.20
KZW100011698	282,714,300	11/12/2019	08/01/2020	9.41
KZW100011706	256,588,732	18/12/2019	15/01/2020	9.41
KZW100011714	192,938,952	20/12/2019	20/03/2020	9.89
KZW100011722	326,087,700	25/12/2019	22/01/2020	9.39
KZW100011730	113,144,667	27/12/2019	26/06/2020	10.11
KZW100011748	259,632,313	31/12/2019	29/01/2020	9.37
<u>3,378,054,462</u>				

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

**2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН
ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**

**32. ШЫҒАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛАР ҚАҒАЗДАР,
ЖАЛҒАСЫ**

Эмиссиялар	Баланстық күны	Шығару күні	Өтөу күні	Тиімді пайыздық мөлшерлеме
KZ2C00005833	10,581,151	05/04/2019	05/04/2020	9.72
KZ2C00005833	10,581,505	12/04/2019	05/04/2020	9.72
KZ2C00005833	10,586,133	13/05/2019	05/04/2020	9.55
KZ2C00005833	7,413,093	29/05/2019	05/04/2020	9.38
KZ2C00005833	3,177,249	13/06/2019	05/04/2020	9.37
KZ2C00005833	9,419,156	14/06/2019	05/04/2020	9.43
KZ2C00005833	7,396,705	02/07/2019	05/04/2020	10.27
KZ2C00005833	11,621,052	16/07/2019	05/04/2020	10.35
KZ2C00005833	10,565,638	25/07/2019	05/04/2020	10.31
KZ2C00005833	10,563,370	08/08/2019	05/04/2020	10.39
KZ2C00005833	6,338,881	23/08/2019	05/04/2020	10.34
KZ2C00005833	7,506,823	27/08/2019	05/04/2020	10.31
KZ2C00006211	8,101,405	26/09/2019	26/09/2021	10.33
KZ2C00006211	2,478,655	03/10/2019	26/09/2021	10.49
KZ2C00006211	14,775,829	09/10/2019	26/09/2021	10.92
KZ2C00006211	22,621,838	11/10/2019	26/09/2021	11.01
KZ2C00006211	20,998,514	29/10/2019	26/09/2021	11.02
KZ2C00006328	19,424,407	15/11/2019	15/11/2021	10.92
KZ2C00006328	9,547,303	21/11/2019	15/11/2021	10.92
KZ2C00006328	19,113,164	28/11/2019	15/11/2021	10.90
KZ2C00006328	11,760,780	05/12/2019	15/11/2021	10.89
KZ2C00006328	971,663	12/12/2019	15/11/2021	10.90
KZ2C00006328	3,889,065	19/12/2019	15/11/2021	10.84
KZ2C00006336	1,333,058	26/12/2019	26/12/2022	10.88
<u>240,766,437</u>				
<u>3,618,820,899</u>				

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

32. ШЫГАРЫЛҒАН БОРЫШТЫҚ БАҒАЛАР ҚАҒАЗДАР, ЖАЛҒАСЫ

Шыгарылған борыштық бағалы қағаздардағы және қаржылық қызметтен түсken ақша ағымындағы өзгерістерді салыстырып тексеру

2020 және 2019 жылдары шыгарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша өзгерістер мынадай болды:

	2020 жыл мың теңге
Жыл басындағы сальдо	3,618,820,899
Ақшамен төленген, шыгарылған ноттар	14,795,265,568
Өтелген номиналды құны	<u>(14,783,505,350)</u>
Қаржылық қызметтен түсken ақша ағымдарына байланысты барлық өзгерістер	11,760,218
Басқа да өзгерістер	350,095,044
Есептелген сыйақы	<u>(334,704,804)</u>
Жыл аяғындағы шамасы	<u>3,645,971,357</u>

	2019 жыл мың теңге
Жыл басындағы сальдо	4,113,400,912
Ақшамен төленген, шыгарылған ноттар	30,600,920,476
Өtelген номиналды құны	<u>(31,124,090,128)</u>
Қаржылық қызметтен түсken ақша ағымдарына байланысты барлық өзгерістер	(523,169,652)
Басқа да өзгерістер	307,960,426
Есептелген сыйақы	<u>(279,370,787)</u>
Жыл аяғындағы шамасы	<u>3,618,820,899</u>

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

33. БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРИ

Депозиттерге кепілдік беру резерві Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте капитал құрамында «Кепіл берудің арнайы резерві» ретінде көрсетіліп, 598,376,004 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсан: 500,764,758 мың теңге) болды (35-ескертпе).

Кепілді өтемақыны төлеумен байланысты кепілдіктерді өтеуге арналған резерв Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте міндеттемелердің құрамында «Бағалау міндеттемелері» ретінде танылып, 53,056,189 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 33,162,428 мың теңге) болды.

Төменде 2020 жылғы 31 желтоқсанда және 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін кепілдіктерді өтеуге арналған резерв өзгерістерінің талдауы ұсынылған:

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
1 қантарға кепілдікті өтеуге арналған резерв <i>Бағалау міндеттемелері бойынша резервке аударымдарга әсер ететін өзгерістер</i>	33,162,428	55,963,528
Тәуекелдің параметрлеріндегі өзгеріс	14,197,985	9,543,579
Дефолт оқиғасының орын алудан 3-сатыға аударымы)	17,360,768	-
Тәуекелдің едәуір артуы (1-сатыдан 2-сатыға аударымы)	418,280	5,170,455
Депозиттер бойынша кепілді өтемақы сомасының өзгеруі	<u>5,671,895</u>	-
Бір жыл ішінде пайда немесе зиянның құрамында көрсетілген шығыстардың барлығы	37,648,928	14,714,034
Таратуға байланысты салымшылар алдындағы міндеттемелерге ауысу	(17,755,167)	(37,515,134)
31 желтоқсанға кепілдіктерді өтеуге арналған резерв	53,056,189	33,162,428

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

33. БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ, ЖАЛГАСЫ

Кепілдік резервін талдау

2020 және 2019 жылдардағы кепілдік резервінің өзгеруі былайша көрсетілген:

мың теңге

	2020 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Кепілдік резерві				
1 қаңтардағы қалдық	27,991,973	5,170,455	-	33,162,428
2-сатыға аударым	(418,280)	418,280	-	-
3-сатыға аударым	-	(17,360,768)	17,360,768	-
Резервтің таза өзгеруі	25,482,496	11,772,033	394,399	37,648,928
Таратылуына байланысты кепілдік берілген өтемді төлеу	-	-	(17,755,167)	(17,755,167)
31 желтоқсандағы қалдық	53,056,189	-	-	53,056,189

мың теңге

	2019 жыл			
	1-саты	2-саты	3-саты	Барлығы
Кепілдік резерві				
1 қаңтардағы қалдық	18,448,394	-	37,515,134	55,963,528
2-сатыға аударым	(5,170,455)	5,170,455	-	-
Резервтің таза өзгеруі	14,714,034	-	-	14,714,034
Таратылуына байланысты кепілдік берілген өтемді төлеу	-	-	(37,515,134)	(37,515,134)
31 желтоқсандағы қалдық	27,991,973	5,170,455	-	33,162,428

2020 жылы аталған банктердің депозиторларына олардың таратылуына байланысты кепілдік берілген өтемді төлеу бұрын құрылған резервтер мен ағымдағы кезеңнің шығыстары есебінен жүзеге асырылды. Көрсетілген банктер бойынша міндеттемелер сомасы 17,755,167 мың теңге (2019 жылы: 37,854,994 мың теңге) болды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

33. БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ, ЖАЛГАСЫ

Кепілді өтемақы – бұл банкті мәжбүрлеп тарату жағдайында белгілі бір салымшыға төленетін ақшаның жиынтық сомасы. «Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндettі кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес салымшы әрбір банк бойынша жеке-жеке әрбір салымшыға мемлекеттік кепілдің ең жоғары сомасынан аспайтын, есептелмеген сыйақысыз депозит (депозиттер) бойынша қалдық сомасында кепілдік берілген өтем алады. Әрбір салымшыға ең жоғары кепілдік көлемі:

- ұлттық валютамен жинақ салымдары бойынша 15 миллион теңгеге дейін;
- мерзімді емес және мерзімді салымдар, талап етуге дейінгі салымдар, ұлттық валютамен ағымдағы шоттар және төлем карточкалары бойынша 10 миллион теңгеге дейін;
- шетел валютасымен салымдар және шоттар бойынша 5 миллион теңгеге дейін сома болады.

Ұлттық Банк қатысуши банктердің дефолтқа ұшырау ықтималдылығын ескере отырып, олар мәжбүрлеп таратылған жағдайда, депозиторларға кепілді өтемақыны төлеу бойынша күтілетін кредиттен болатын зиянға арналған резервтерді және кепілді өтемақыны төлеумен байланысты Кепілдікті өтеуге арналған резервті есептеу әдістемесіне сәйкес банктерді тарату процесінде қалыпқа келтірілмейтін қаражат үлесін есептейді. Банктің дефолтқа ұшырау ықтималдылығы тәуекелге бейімділігі бойынша жіктеу тобына байланысты анықталады, ол, өз кезегінде, банктің тәуекелге ұшырағыштығы дәрежесін көрсетеді. Тәуекелге бейімділігі бойынша жіктеу тобы капиталдың жеткіліктілігін, активтердің сапасын, кірістілігі мен өтімділігін талдау негізінде анықталады. Банктерді тарату процесінде қалыпқа келтірілмейтін қаражат үлесі банкті мәжбүрлеп тарату процесінде депозиторларға кепілді өтемақыны төлеу және төленген қаржыны қайтару бойынша тарихи деректердің негізінде анықталады.

Дефолт ықтималдылығын анықтау, кредит тәуекелінің айтарлықтай ұлғаюы, дефолт тәуекеліне бейімділік және дефолтқа ұшырау жағдайында зиянның мөлшері, сондай-ақ макроэкономикалық сценарийлердің модельдері кредиттен болатын зиянға арналған бағалау резервіне айтарлықтай ықпал етеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

34. БАСҚА Да МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Банктік емес қызмет бойынша басқа да кредиторлар	20,182,833	14,287,979
Банктік қызмет бойынша басқа да кредиторлар	4,317,017	3,257,437
Басқа да қаржы міндеттемелердің барлығы	24,499,850	17,545,416
Жалақы бойынша кредиторлық берешек	7,293,138	6,063,447
Салықтар бойынша кредиторлық берешек (корпоративтік табыс салығын қоспағанда)	1,326,586	1,480,208
Алынған басқа да алдын ала төлемдер	416,645	994,087
Негізгі құрал-жабдықтарды сатып алу бойынша кредиторлық берешек	297,381	246,343
Басқа да қаржы емес міндеттемелердің барлығы	9,333,750	8,784,085
Басқа да міндеттемелердің барлығы	33,833,600	26,329,501

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Банктік емес қызмет бойынша өзге кредиторлар» бабының құрамында контрәріптерден алтын сатып алғаны үшін 15,442,141 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда 11,118,356 мың теңге) мөлшерінде төлеу бойынша міндеттемелер бар, олар 2021 жылғы қаңтарда өтелген және 2,049,494 мың теңге мөлшерінде жалдау бойынша міндеттеме (2019 жыл: нөл).

2020 жылды «ҚДКК» АҚ таратылатын банктердің салымшылары алдында кепілді өтемақыны төлеу бойынша міндеттемелерді мойындалды. Олар бойынша міндеттемелер сомасы 17,755,167 мың теңге (2019 жылды: 37,854,994 мың теңге) болды. Кепілдік берілген өтемді төлеу агент банк арқылы жүзеге асырылды. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кепілдік берілген өтемді төлеу бойынша міндеттеменің қалған сомасы 2,255,315 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда 1,327,982 мың теңге) болды.

35. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ

Жарғылық капитал

ҚҰБ-ның жарғылық капиталын қалыптастыру кейінгі өзгерістерімен және толықтыруларымен Қазақстан Республикасы Президентінің 1995 жылғы 30 наурыздағы Жарлығымен реттеледі. ҚҰБ жарғылық капиталы мемлекетке тиесілі және кем дегенде 20,000,000 мың теңге мөлшерінде қалыптастырылады.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚҰБ жарғылық капиталы 20,000,000 мың теңгені құрады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

35. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ, ЖАЛҒАСЫ

Дивидендтер мен резервтік капитал

«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Банк жарғылық капиталдан кем емес мөлшерде резервтік капиталды қалыптастыруға тиіс. Резервтік капитал болінбекен таза кіріс есебінен толықтырылады және Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасы белгілеген тәртіппен жүргізілген операциялар бойынша шығындарды өтеуге және зиянның орнын толтыруға ғана арналады. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша резервтік капитал нөл теңгені құрады (2019 жылғы 31 желтоқсан: нөл теңге).

Кепілдік берудің арнайы резерві

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттеріне міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының ережелеріне сәйкес кепілдік берілген өтемді төлеумен байланысты қызметті жүзеге асыру үшін «ҚДКК» АҚ өзінің жарғылық капиталының 70% мөлшері шегіндегі «ҚДКК» АҚ шығыстары, қатысушы банктердің жарналары, қосылу шарты бойынша міндеттемелерді орындағаны немесе тиісінше орындағаны үшін қатысушы банктерге қолданылатын тұрақсыздық айыбы, мәжбүрлеп таратылатын қатысушы банктің кепілдік берілген өтем сомасы бойынша «ҚДКК» АҚ талаптарын қанағаттандыру, сондай-ақ ҚҰБ шешіміне сәйкес пайданы бөлу тәртібімен алған ақшалай қаражат есебінен кепілдік берудің арнайы резервін қалыптастырады. Кепілдік берудің арнайы резерві қатысушы банк мәжбүрлеп таратылған жағдайда депозиторларға кепілдік берілген өтемді төлеу мақсатында қалыптастырылады.

«Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде орналастырылған депозиттерге міндетті кепілдік беру туралы» Қазақстан Республикасы Заңының ережелеріне сәйкес Депозиттерге міндетті кепілдік беруді жүзеге асыратын ұйымның арнайы резервінің нысаналы мөлшері қатысушы банктердегі бүкіл кепілдік берілген депозиттер сомасының 5% кем болмайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

35. ЖАРҒЫЛЫҚ КАПИТАЛ, ЖАЛҒАСЫ

Кепілдік берудің арнайы резерві, жалғасы

Жарғылық капиталдың 70%-ын қоспағанда арнайы резервтің нақты мөлшері 2020 және 2019 жылдардағы 31 желтоқсанда қатысушы банктердегі кепілдік берілген депозиттердің жынытық сомасынан 598,376,004 мың тенгені немесе 5.5%-ды және сәйкесінше 500,764,758 мың тенгені немесе 5.4%-ды құрайды.

	2020 жыл мың тенге	2019 жыл мың тенге
Кепілдік берілген депозиттер жүйесіне қатысушы банктердің күнтізбелік жарналары	256,051,123	242,868,293
Мәжбүрлеп таратылатын банктің тарату комиссиясы өтеген сома	25,582,193	17,359,058
Кепілдік берілген депозиттер жүйесіне қатысушы банктердің төлеген өсімпұлдары, айыппұлдары	61,024	50,099
Заңға сәйкес меншікті қаражат есебінен резервті қалыптастыру	55,600,000	55,600,000
Арнайы резервті қалыптастыруға жатқызылған таза кірістер	261,081,664	184,887,308
Кепілдік берудің арнайы резерві	598,376,004	500,764,758

Капиталды басқару

Белінбеген пайда ҚҰБ Басқармасы айқындастын сомада жарғылық және/немесе резервтік капиталдың құрамына аударылады. Қазақстан Республикасының Президенті Ұлттық Банктің жылдық есебін бекіткеннен кейін белінбеген пайданың қалған бөлігі бір қаржылық жылға кейінге қалдырумен мемлекеттік бюджетке аударылады.

Егер резервтік капиталдың мөлшері жарғылық капитал сомасынан аз болса, онда барлық белінбеген пайда ҚҰБ-ның қарамағында қалады және ол жарғылық капитал мөлшеріне жеткенге дейін резервтік капиталды толықтыруға бағытталады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

36. СЕГМЕНТТЕР БОЙЫНША ТАЛДАУ

Ұлттық Банктің қызметі осы шоғырландырылған қаржылық есептілік мақсаттары үшін бір есептік сегменттен тұрады. Ұлттық Банктен Ұлттық Банк орындайтын функцияларға байланысты кіріс немесе шығыс туралы есептерді беру талап етілмейді, қызметтің аталған түрлері осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің мақсаты үшін жекелеген операциялық сегменттер ретінде қаралмайды.

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері

Тәуекелдерді басқару Ұлттық Банктің функцияларын дұрыс орындау үшін негіз болады және оның операциялық қызметінің маңызды элементі болып табылады. Ұлттық Банк өз қызметін жүзеге асыру барысында кездесетін нарықтық тәуекел, кредиттік тәуекел және өтімділік тәуекелі негізгі тәуекелдер болып табылады.

Ұлттық Банктің тәуекелдерді басқару саясаты Ұлттық Банк ұшырайтын тәуекелдерді айқындауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдерге шектеулер мен лимиттерді белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейіне және олардың белгіленген шектеулер мен лимиттерге сәйкес келуіне тұрақты мониторинг жүргізуге бағытталған. Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдер нарықтағы жағдайдаң, ұсынылатын банк өнімдерінің және қызметтердің өзгерістерін және орын алатын үздік халықаралық практиканы көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралып отырады.

Басшылық тәуекелдерді басқару жөніндегі бақылау жүйесінің тиісінше жұмыс істеуіне, маңызды тәуекелдерді басқаруға және тәуекелдерді басқару жөніндегі саясат пен рәсімдерді бекітуге, сондай-ақ ірі инвестициялық шешімдерді мақұлдауға жауапты болады.

Басқарма, Директорлар кеңесі, комитеттер мен комиссиялар және тиісті жұмыс топтары тұрақты негізде Ұлттық Банктің ақша-кредит және инвестициялық саясатына байланысты мәселелерді қарайды және өз активтерін және клиенттердің активтерін басқару шенберінде шектеулер мен лимиттерді, сондай-ақ Ұлттық Банктің контрөріптестерін кредиттік бағалау бойынша талаптарды белглейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Тәуекелдерді басқару саясаты мен рәсімдері, жалғасы

ҚҰБ Басқармасының 2015 жылғы 17 маусымдағы № 112 қаулысымен бекітілген Банктің алтынвалюта активтерін басқару жөніндегі инвестициялық стратегияға (бұдан әрі «ABA инвестициялық стратегиясы») сәйкес Ұлттық Банк активтерінің өтімділігін және сақталуын қамтамасыз ету, сондай-ақ орта және ұзақ мерзімді перспективаларда кірістілікті арттыру басқарудың негізгі мақсаты болып табылады.

Ұлттық Банктің мақсаттары мен функцияларын орындауға сәйкес Ұлттық Банктің алтынвалюта активтері мынадай портфельдерге бөлінді: өтімділік портфелі, инвестициялық портфель, стратегиялық портфель, алтын портфелі, дамушы нарықтар портфелі және балама құралдар портфелі.

ABA инвестициялық стратегиясына сәйкес «ҚҰБ ҮИК» АҚ еншілес компаниясы балама құралдар портфелін басқарады.

ABA инвестициялық стратегиясына және ҚҰБ Басқармасының 2018 жылғы 28 мамырдағы № 100 қаулысымен бекітілген ҚҰБ алтынвалюта активтерінің балама құралдар портфелін басқару жөніндегі инвестициялық стратегияға сәйкес, сондай-ақ ҚҰБ пен «ҚҰБ ҮИК» АҚ арасында жасалған 2013 жылғы 29 наурыздағы № 122ҰБ/10 Сенімгерлік инвестициялық басқару туралы шарттың талаптарына сәйкес, «ҚҰБ ҮИК» АҚ компаниялар және/немесе арнайы мақсаттағы серіктестіктер арқылы Ұлттық Банктің алтынвалюта активтерінің бір бөлігін баламалы активтер сыныптарына инвестициялауды жүзеге асырады.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл нарық факторлары мен конъюнктура өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша ақша қаражаты құнының немесе болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі. Нарықтық тәуекел валюталық тәуекелден, пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелінен, сондай-ақ басқа да баға тәуекелдерінен тұрады. Нарықтық тәуекел нарықтағы жалпы және ерекше өзгерістердің және нарық бағаларының құбылмалылық деңгейі мен валюталардың айырбастау бағамы өзгерістерінің ықпалына ұшырайтын пайыздық және үлестік қаржы құралдарына қатысты ашық позициялар бойынша туындайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Қабылданған тәуекел үшін алынатын кірістілікті оңтайландыруды қамтамасыз ете отырып, нарықтық тәуекелге ұшырау қолайлы өлшемдер шенберінен аспайтындаған етіп басқару және бақылау нарықтық тәуекелді басқару міндесті болып табылады.

Ұлттық Банк барлық ашық позицияларды бағалау ресімдерін тұрақты түрде жүргізу және жекелеген қаржы құралдары бойынша портфельдің шамасына қатысты ашық позиция бойынша шектеулер мен лимиттерді, пайыздық мөлшерлемелерді, валюталық позицияны, шығын лимиттерін өзгерту мерзімдерін белгілеу және олардың сақталуына жүйелі түрде мониторинг жүргізу арқылы нарықтық тәуекелді басқарады, оның нәтижелері Басқармада қаралады және бекітіледі.

Ұлттық Банк «Tracking Error» («Портфель кірістілігі ауытқуының құбылмалылығы») әдіснамасын пайдаланады. «Tracking Error» көрсеткіші инвестордың бағалы қағаздарының ағымдағы портфелі кірістілігінің нақты көрсеткіштерінің эталондық портфель кірістілігі көрсеткіштерінен қаншалықты ауытқытындығын көрсетеді. Қамтылатын туынды құралдарды есепке ала отырып алтынвалюта активтерінің инвестициялық портфелінің кірістілігі ауытқуының күтілетін өзгерісі (expected tracking error) әр айдың соңғы жұмыс күніндегі жылдық 2 (екі) пайыздан аспайды.

«Tracking Error» әдіснамасы инвестор эталондық портфельге қатысты портфельді басқаруды жүзеге асырған жағдайларда ғана пайдаланылуы мүмкін.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алтынвалюта активтерінің инвестициялық портфелі үшін мыналардан тұратын келесі композиттік индекс эталондық портфель болды:

- 62,0% – ICE BofAML 0-3 Year US Treasury Index (G1QA);
- 12,5% – ICE BofAML 0-3 Year Germany, France, Netherlands, Austria, Luxembourg & Finland Government Index (EBDF);
- 12,5% – ICE BofAML 0-3 Year UK Gilt Index (GBL0);
- 8,0% – ICE BofAML 0-3 Year Australia Government Index (GJBT);
- 5,0% – ICE BofAML 0-3 Year All Maturity Canadian Government Index (GBCJ).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

---

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алтынвалюта активтерінің инвестициялық портфелі үшін мыналардан тұратын келесі композиттік индекс эталондық портфель болды:

- 52% – ICE BofAML 0-3 Year US Treasury Index (G1QA);
- 15% – ICE BofAML 0-3 Year Germany, France, Netherlands, Austria, Luxembourg & Finland Government Index (EBDF);
- 10% – ICE BofAML 0-3 Year UK Gilt Index (GBL0);
- 8% – ICE BofAML 0-3 Year Australia Government Index (GJBT);
- 5% – ICE BofAML 0-3 Year Japan Government Index (G1YA);
- 5% – ICE BofAML 0-3 Year All Maturity Canadian Government Index (GBCJ);
- 5% – ICE BofAML 0-3 Year South Korean Government Index (GBSK).

Хедж-қорларға, жеке меншік капитал қорларына және жылжымайтын мүлік қорларына инвестицияларды бірінші кезекте нарықтық тәуекелдер мен өтімділік тәуекелі салады. Бұл ретте осындай балама құралдарға, оның ішінде инвестициялық қорларға инвестициялар ұзақ мерзімді институционалдық инвесторлар арасында кеңінен қолданылады. Мұндай инвесторлар өтімділік тәуекелі, сондай-ақ қаржы нарықтарындағы қысқа мерзімді ауытқулар тәуекелі үшін сыйақы алуды көздейді. Соған сәйкес, осы қорлар бойынша дью-дилиженсті мұқият іріктеу, жүргізу және бір менеджерге және бір қорга инвестициялау лимиттері осы тәуекелдерді бақылау және онтайландыру үшін міндетті құралдар болып табылады. Бұдан басқа, осы қорлардың инвестициялық және операциялық тәуекелдеріне және олардың менеджерлеріне тоқсан сайынғы және жартыжылдық негізде тұрақты тұрде мониторинг және бақылау жүргізіледі. Шоғырлану тәуекелін азайту және әртараптандыру мақсатында жоғарыда аталған лимиттерден басқа стратегиялар, инвестициялаудың көнелігі (жеке капитал қорын қалыптастыру жылдары) және географиясы бойынша инвестициялауды әртараптандыру талаптары қолданылады.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі – бұл нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе ақша қаражатының болашақ ағындарының өзгеру тәуекелі. Ұлттық Банк қаржылық жағдайы мен ақша қаражатының ағындарынан басым нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ауытқуларының әсеріне ұшырағыш. Мұндай ауытқулар пайыздық маржаның деңгейін ұлғайтуы да мүмкін, бірақ оны төмендетуі де мүмкін не пайыздық мөлшерлемелер кенеттен өзгерген жағдайда, шығындар туындауына әкелуі мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОФЫРЛАНДЫРЫЛГАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдерін талдау

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі көбінесе пайыздық мөлшерлемелердің өзгерісіне мониторинг жүргізу арқылы басқарылады. Негізгі қаржы құралдары бойынша пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау мерзімдеріне қатысты қысқаша ақпарат былай берілуі мүмкін:

мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Пайызызы	Баланстық құны
2020 жылғы 31 желтоқсан							
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасындағы ақша							
каражаты	-	-	-	-	-	122,879,854	122,879,854
Алтын	733,253,739	47,759,093	-	-	-	9,165,256,839	9,946,269,671
Банктердегі және басқа да қаржы институттарын-дағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	924,351,914	327,572,266	-	184,080,393	1,149,115,944	2,045,785,044	4,630,905,561
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдары	-	-	-	-	-	633,025,926	633,025,926
«Кері репо» мәмілелері	20,012,508	-	-	-	-	-	20,012,508
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	59,149,372	77,103,833	253,172,757	1,421,656,807	823,303,652	949,050,636	3,583,437,057
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	14,481,524	28,715,508	124,746,555	184,163,170	769,836,978	-	1,121,943,735
Басқа да қаржы активтері	7,178,171	5,584,837	11,540,436	102,494,980	414,095,121	432,324,139	973,217,684
	1,758,427,228	486,735,537	389,459,748	1,892,395,350	3,156,351,695	13,348,322,438	21,031,691,996

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОФЫРЛАНДЫРЫЛГАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛГАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарau мерзімдерін талдау, жалғасы

мын тенге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Пайызызы	Баланстық күны
МИНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	3,250,868,479	3,250,868,479
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	4,426,022,073	231,614,789	126,343,362	-	-	2,544,435,660	7,328,415,884
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдары	-	-	-	-	-	968,165	968,165
«репо» мәмілелері	100,597,147	-	-	-	-	-	100,597,147
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	441,555,267	441,555,267
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	959,663,575	-	-	-	-	472,488,663	1,432,152,238
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	-	239,047,013	239,047,013
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2,279,143,747	638,349,385	169,406,387	331,206,463	227,865,375	-	3,645,971,357
Багалау міндеттемелері	-	-	-	-	-	53,056,189	53,056,189
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	24,499,850	24,499,850
	7,765,426,542	869,964,174	295,749,749	331,206,463	227,865,375	7,026,919,286	16,517,131,589
	(6,006,999,314)	(383,228,637)	93,709,999	1,561,188,887	2,928,486,320	6,321,403,152	4,514,560,407

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОФЫРЛАНДЫРЫЛГАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қараша мерзімдерін талдау

мың теңге	3 айдан аз	3 айдан 6 айга дейін	6 айдан 12 айга дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Пайызызы	Баланстық күны
2019 жылғы 31 желтоқсан							
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасындағы ақша							
қаражаты	-	-	-	-	-	113,367,726	113,367,726
Алтын	881,427,572	194,067,835	295,997,216	-	-	5,858,648,339	7,230,140,962
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	886,155,515	-	10,668,033	-	964,145,833	719,791,711	2,580,761,092
Пайда немесе зиян арқылы әділ күны бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдары через прибыль или убыток	592,356	-	-	-	-	367,240,834	367,833,190
«Кері репо» мәмілелері	145,868,206	-	-	-	-	-	145,868,206
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ күны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	232,179,134	110,850,380	85,513,756	1,289,217,932	704,260,939	855,231,086	3,277,253,227
Амортизациялық күны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	9,332,144	19,068,344	32,092,523	292,218,462	633,081,054	-	985,792,527
Басқа да қаржы активтері	4,958	3,269	9,796	3,883,358	247,742,863	15,041,892	266,686,136
	2,155,559,885	323,989,828	424,281,324	1,585,319,752	2,549,230,689	7,929,321,588	14,967,703,066

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОФЫРЛАНДЫРЫЛГАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қараша мерзімдерін талдау

мың тенге	3 айдан аз	3 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Пайызызыз	Баланстық күны
МИНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	2,688,747,786	2,688,747,786
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	1,943,481,776	19,145,707	15,175,701	-	-	2,407,623,017	4,385,426,201
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдары	178,391	-	-	-	-	755,824	934,215
«Репо» мәмілелері	27,941,316	-	-	-	-	-	27,941,316
Қазақстан Республикасы Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	-	-	-	-	-	724,730,007	724,730,007
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	394,704,948	-	-	-	-	2,830,476	397,535,424
Клиенттердің шоттары	-	-	-	-	-	182,887,423	182,887,423
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	2,042,370,902	703,311,987	738,122,328	135,015,682	-	-	3,618,820,899
Бағалау міндеттемелері	-	-	-	-	-	33,162,428	33,162,428
Басқа да қаржылық міндеттемелер	-	-	-	-	-	17,545,416	17,545,416
	4,408,677,333	722,457,694	753,298,029	135,015,682		6,058,282,377	12,077,731,115
	(2,253,117,448)	(398,467,866)	(329,016,705)	1,450,304,070	2,549,230,689	1,871,039,211	2,889,971,951

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер

Осыдан кейінгі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер көрсетіледі. Осы сыйақы мөлшерлемелері тиісті активтер мен міндеттемелерді өтеудегі шамамен алғандағы кірістілікті көрсетеді.

	2020 жыл мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %	2019 жыл мың теңге Баланстық құны	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %
Пайыздық активтер				
Алтын				
Шетелдік банктердің депозиттеріндегі алтын	781,012,832	0.02	1,371,492,623	0.03
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер				
«Ностро» түріндегі шоттар				
- еурода	878,093,322	0.64	228,886,883	0.59
- басқа валютада	40,004,149	0.91	3,896,491	0.73
- жапон иенасында	3,652,450	0.13	339,662,264	0.29
- рубльде	945,259	2.00	16,362,042	2.00
- АҚШ долларында	51,822	0.30	282,243,204	1.44
- фунт стерлингте	50,487	0.30	-	-
- Корея вонында	456	0.15	124,036	0.10
Банктердегі қарыздар және депозиттер				
- теңгеде	1,662,322,572	6.0	989,794,461	6.65
- АҚШ долларында	-	-	-	-
- Австралия долларында	-	-	-	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер, жалғасы

	2020 жыл мың теңге Баланстық күні	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %	2019 жыл мың теңге Баланстық күні	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %
Пайда немесе зиян арқылы әділ құнды бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдары	- тенгеде	-	-	592,356
«Кері репо» мәмілелері	20,012,508	10.00	145,868,206	8.63
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құнды бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- АҚШ долларында	1,554,250,824	2.97	1,318,003,077	3.42
- тенгеде	547,448,409	8.18	592,960,274	8.16
- еврома	267,131,287	1.62	262,104,826	1.22
- фунт стерлингте	114,492,558	1.56	84,254,345	2.57
- Канада долларында	65,047,361	2.01	52,139,101	2.01
- Австралия долларында	56,186,390	2.78	54,453,652	3.65
- Жапония иенасында	29,829,592	0.79	29,658,859	0.38
- Корея вонында	-	-	28,448,007	2.68

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Орташа тиімді пайыздық мөлшерлемелер, жалғасы

	2020 жыл мың теңге Баланстық күны	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, %	2019 жыл мың теңге Баланстық күны	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме , %
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар				
- теңгеде	1,026,726,874	7.82	907,699,125	7.46
- Қытай юанінде	95,086,645	2.71	77,974,390	3.12
- АҚШ долларында	130,216	3.20	119,012	3.20
Басқа да активтер				
- теңгеде	540,893,545	6.22	251,644,244	4.91
Пайыздық міндеттемелер				
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар және депозиттер				
<i>Мерзімді депозиттер</i>				
- АҚШ долларында	2,874,654,006	0.29	923,234,617	0.77
- теңгеде	1,909,326,218	8.56	1,054,492,049	8.85
<i>Қарыздар</i>				
- теңгеде	-	-	76,518	5.00
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағала- натын басқарудағы қаржы құралдары				
- рубльде	-	-	178,391	5.65
«Репо» мәмілелері				
- теңгеде	100,597,147	8.00	27,941,316	8.25
Бірыңғай Қазынашылық шот				
- теңгеде	959,663,575	0.25	394,704,948	0.25
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар				
- теңгеде	3,645,971,357	9.73	3,618,820,899	9.56

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруінен әсер етуді талдау

Пайыздық мөлшерлемелерді қайта қараудың мерзімдерін талдауға негізделген пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелін басқару қаржы активтері мен міндеттемелері әсерінің мониторингімен толықтырылады. Пайыздық мөлшерлемелердің өсу немесе кему жағына қарай кірістілік қисығының 300 базистік тармаққа қатар жылжуының ықшамдалған сценарийі және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы мен 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы пайыздық активтер мен міндеттемелер бойынша қайта қаралған позициялар негізінде жасалған сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне пайданың немесе зиянның және капиталдың әсерін талдау (пайыздық мөлшерлемені қайта қарау тәуекелі) былай көрініс алуы мүмкін:

	2020 жыл		2019 жыл	
	Пайда немесе зиян мың тенге	Менишікті капитал мың тенге	Пайда немесе зиян мың тенге	Менишікті капитал мың тенге
Мөлшерлемелердің өсу жағына қарай				
300 базистік тармаққа қатар жылжу	(138,975,275)	(138,975,275)	(58,722,226)	(58,722,226)
Мөлшерлемелердің кему жағына қарай				
300 базистік тармаққа қатар жылжу	<u>138,975,275</u>	<u>138,975,275</u>	<u>58,722,226</u>	<u>58,722,226</u>

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарының және пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі салдарынан (2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданылатын позициялардың және пайыздық мөлшерлемелердің өсу немесе кему жағына қарай кірістілік қисығының 50 базистік тармаққа қатар жылжуының ықшамдалған сценарийі негізінде жасалған) басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеруіне таза пайданың немесе зиянның және капиталдың әсерін талдау былай көрініс алуы мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруінен әсер етуді талдау, жалғасы

	2020 жы		2019 жыл	
	Таза пайда немесе зиян мың теңге	Меншікті капитал мың теңге	Таза пайда немесе зиян мың теңге	Меншікті капитал мың теңге
Мөлшерлемелердің кему жағына қарай 50 базистік тармаққа қатар жылжу	-	40,515,904	-	42,330,398
Мөлшерлемелердің өсу жағына қарай 50 базистік тармаққа қатар жылжу	-	(46,919,451)	-	(44,182,322)

Жоғарыда келтірілген кестелерде басқа бірдей талаптар болған кезде пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі жөніндегі негізгі жорамалда кірісі белгіленген қаржы құралдары құнының өзгеру нәтижесі көрсетілген. Іс жүзінде жорамал болжанатын фактормен және талдауда ескерілмеген басқа да факторлардың арасында өзара байланыс болуы мүмкін. Сондай-ақ әсер етудің бағаланған көрсеткіштерінде өтелгенге дейінгі баға-кірістілік қисығының дөңес болуынан желілік сипатының жоқ екендігін атап өткен жөн, сондықтан осы нәтижелердің негізінде көп не аз ықпал интерполяциялауга немесе экстраполяциялауға тиіс емес.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарықтық тәуекел, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі, жалғасы

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруінен әсер етуді талдау, жалғасы

Әсер етуді талдауда Ұлттық Банктің активтер мен міндеттемелерді белсенді басқаратыны ескерілмейді. Бұған қоса Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы нарықта болып жатқан өзгерістерге қарай өзгеріске ұшырауы мүмкін. Мысалы, Ұлттық Банктің қаржылық тәуекелдерді басқару саласындағы стратегиясы нарықтың құбылмалылық тәуекелін басқаруға бағытталған. Бағалы қағаздар нарығында бағалардың күрт жағымсыз құбылуы жағдайларында басшылық АВА Инвестициялық стратегиясында көзделген негізгі шектеулер мен лимиттер сақталған жағдайда қаржы құралдарын сату, инвестициялық портфельдің құрамын өзгерту сияқты әдістерді, сондай-ақ активтердің құнын құлдыраудан қорғаудың өзге де әдістерін қолдануы мүмкін. Сондықтан жорамалдағы өзгеріс міндеттемелерге нақты ықпал етпей, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте нарықтық баға бойынша есепке алынатын активтерге айтарлықтай әсер етуі мүмкін. Бұл жағдайда активтер мен міндеттемелерді бағалаудың түрлі әдістері капитал шамасының айтарлықтай ауытқуына экелуі мүмкін.

Валюталық тәуекел

Ұлттық Банкте бірнеше шетел валютасында берілген активтер мен міндеттемелер бар.

Валюталық тәуекел – бұл валюталардың нарықтық айырбастау бағамдарының өзгеруі салдарынан қаржы құралы бойынша әділ құнның немесе болашақ ақша қаражаты ағындарының өзгеру тәуекелі. Ұлттық Банк өзінің валюталық тәуекелге ұшырағыштығын хеджирлемейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюта тәуекелі, жалғасы

Ұлттық Банктің 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша валюталар түрғысынан валюта тәуекеліне ұшырауды осылайша көрініс алуы мүмкін:

МЫҢ ТЕНГЕ АКТИВТЕР	Тенге	Алтын	АҚШ доллары	Евро	Жапон йенасы	ҚАҚ	Фунт стерлинг	Басқалары	Барлығы
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаржаты	-	-	121,562,192	1,204,434	8,356	-	55,657	49,215	122,879,854
Алтын	-	9,946,269,671	-	-	-	-	-	-	9,946,269,671
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	1,659,159,182	-	1,304,724,635	888,914,755	12,020,417	705,899,076	8,045,522	52,141,974	4,630,905,561
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын баскарудағы қаржы құралдары «Кері репо» мәмілелері	-	632,741,794	-	16,041	25,753	-	37,231	205,107	633,025,926
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	20,012,508	-	-	-	-	-	-	-	20,012,508
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	1,297,448,409	-	1,701,478,143	313,606,871	33,306,273	-	116,363,610	121,233,751	3,583,437,057
Қауымдастық ұйымдарға инвестициялар	1,026,726,874	-	130,216	-	-	-	-	95,086,645	1,121,943,735
Басқа да қаржы активтері	5,683,549	-	-	-	-	-	-	-	5,683,549
Барлық активтер	973,217,684	-	-	-	-	-	-	-	973,217,684
Барлық активтер	4,982,248,206	9,946,269,671	3,760,636,980	1,203,742,101	45,360,799	705,899,076	124,502,020	268,716,692	21,037,375,545

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюта тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Тенге	Алтын	АҚШ доллары	Евро	Жапон иенасы	ҚАҚ	Фунт стерлинг	Басқалары	Барлығы
МИНДЕТТЕМЕЛЕР									
Айналыстағы ақша	3,250,868,479	-	-	-	-	-	-	-	3,250,868,479
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	2,900,520,773	-	3,412,871,716	400,581,450	11,223,679	582,107,600	3,296,698	17,813,968	7,328,415,884
Пайда немесе зиян арқылы өділ құны бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдары «Репо» мәмілелері	1,058	-	448,267	259,538	7,055	-	44,506	207,741	968,165
100,597,147	-	-	-	-	-	-	-	-	100,597,147
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	441,555,267	-	-	-	-	-	-	-	441,555,267
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	959,663,575	-	41,530	469,553,327	-	-	-	2,893,806	1,432,152,238
Клиенттердің шоттары	238,954,354	-	65,647	26,969	-	-	17	26	239,047,013
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3,645,971,357	-	-	-	-	-	-	-	3,645,971,357
Бағалау міндеттемелері	53,056,189	-	-	-	-	-	-	-	53,056,189
Басқа да қаржы міндеттемелері	21,555,779	-	2,943,864	207	-	-	-	-	24,499,850
Барлық міндеттемелер	11,612,743,978	-	3,416,371,024	870,421,491	11,230,734	582,107,600	3,341,221	20,915,541	16,517,131,589
Таза позиция	(6,630,495,772)	9,946,269,671	344,265,956	333,320,610	34,130,065	123,791,476	121,160,799	247,801,151	4,520,243,956
Тәуекелдерді басқару мақсатында үсталатын туынды құралдардың ықпалы	19,889,617	-	(19,890,675)	-	-	-	-	-	(1,058)
Тәуекелдерді басқару мақсатында үсталатын туынды құралдардың ықпалын ескере отырып таза позиция	(6,610,606,155)	9,946,269,671	324,375,281	333,320,610	34,130,065	123,791,476	121,160,799	247,801,151	4,520,242,898

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюта тәуекелі, жалғасы

Мына кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтер мен міндеттемелердің құрылымы берілген (қайта есептелді):

мың теңге	Тенге	Алтын	АҚШ доллары	Евро	Жапон йенасы	ҚАҚ	Фунт стерлинг	Басқалары	Барлығы
АКТИВТЕР									
Кассадагы шетел валютасындағы ақша қаржаты	-	-	112,273,640	988,928	7,191	-	48,738	49,229	113,367,726
Алтын	-	7,230,140,962	-	-	-	-	-	-	7,230,140,962
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	995,233,227	-	348,123,375	238,773,503	345,245,722	615,733,251	12,163,675	25,488,339	2,580,761,092
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдары «Кері репо» мәмілелері	699,588	-	366,846,541	128,506	880	-	39,249	118,426	367,833,190
145,868,206	-	-	-	-	-	-	-	-	145,868,206
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	1,342,960,273	-	1,393,929,217	290,440,230	12,466,502	-	100,071,220	137,385,785	3,277,253,227
Қауымдастыран үйимдарга инвестициялар	907,699,125	-	119,012	-	-	-	-	77,974,390	985,792,527
Басқа да қаржы активтері	2,291,347	-	-	-	-	-	-	-	2,291,347
Барлық активтер	266,686,099	-	-	37	-	-	-	-	266,686,136
	3,661,437,865	7,230,140,962	2,221,291,785	530,331,204	357,720,295	615,733,251	112,322,882	241,016,169	14,969,994,413

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюта тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Тенге	Алтын	АҚШ доллар	Евро	Жапон йенасы	ҚАҚ	Фунт стерлинг	Басқалары	Барлығы
МИНДЕТТЕМЕЛЕР									
Айналыстағы ақша	2,688,747,786	-	-	-	-	-	-	-	2,688,747,786
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	1,482,880,456	374	1,719,865,609	334,432,188	319,195,287	508,016,638	5,202,481	15,833,168	4,385,426,201
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқарудағы қаржы құралдары «Репо» мәмілелері	-	-	454,304	55,696	47,114	-	16,281	360,820	934,215
27,941,316	-	-	-	-	-	-	-	-	27,941,316
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	724,730,007	-	-	-	-	-	-	-	724,730,007
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	394,704,948	-	70,527	-	-	-	-	2,759,949	397,535,424
Клиенттердің шоттары	180,136,454		2,693,054	54,369	-	-	113	3,433	182,887,423
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3,618,820,899	-	-	-	-	-	-	-	3,618,820,899
Бағалау міндеттемелері	33,162,428	-	-	-	-	-	-	-	33,162,428
Басқа да қаржы міндеттемелері	15,263,968	-	2,278,788	2,660	-	-	-	-	17,545,416
Барлық міндеттемелер	9,166,388,262	374	1,725,362,282	334,544,913	319,242,401	508,016,638	5,218,875	18,957,370	12,077,731,115
Таза позиция	(5,504,950,397)	7,230,140,588	495,929,503	195,786,291	38,477,894	107,716,613	107,104,007	222,058,799	2,892,263,298
	39,706,245	-	(114,777,000)	114,810,767	-	-	-	(39,706,245)	33,767
Тәуекелдерді басқару мақсатында үсталатын туынды құралдардың ықпалы	(5,465,244,152)	7,230,140,588	381,152,503	310,597,058	38,477,894	107,716,613	107,104,007	182,352,554	2,892,297,065

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Валюта тәуекелі, жалғасы

Ұлттық Банктің басшылығы 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасындағы ағымдағы экономикалық ахуалды ескере отырып, теңгенің АҚШ долларына валюталық бағамының 20%-ға ауытқуы бағам өзгеруінің шынайы дәлізі болуы мүмкін деп пайымдайды. Ұлттық Банк сезімталдықтың бұл деңгейін Ұлттық Банктің негізгі басқару қызметкерлері үшін валюта тәуекелі туралы ішкі есептерді дайындау кезінде пайдаланады және басшылықтың валюта бағамдарының ықтимал өзгеруін бағалауын көрсетеді. Сезімталдықты талдауға кезең сонындағы валюталық позициялар бойынша әр валютаны айырбастау кезінде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы валюта бағамдарымен салыстырғанда нығайту және әлсірету сценарийлерімен берілген бағамдары пайдаланылатын кезең сонында орын алған валюталық позициялар бойынша сомаларғана енгізілген.

Төменде келтірілген кестеде көрсетілгендей, 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша теңге бағамының құлдырауы мынадай валюталарға қатынасы бойынша капиталдың төменде сипатталған ұлғаюна (азауына) ұшырататын еді. Осы талдау Ұлттық Банктің көзқарасы тұргысынан есепті кезенің аяғындағы жағдай бойынша дәлелді ықтимал талдау болып табылатын валюта бағамдарының өзгерістеріне негізделеді. Сезімталдықтың бұл деңгейі Ұлттық Банктің негізгі басқару қызметкерлері үшін валюта тәуекелі туралы есептерді дайындау кезінде Ұлттық Банкте пайдаланылады. Талдауда барлық қалған ауыспалы, әсіресе пайыздық мөлшерлемелер өзгеріссіз қалатындығын білдіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы **Валюта тәуекелі, жалғасы**

	Капитал, мың теңге 2020 жыл	Капитал, мың теңге 2019 жыл
	(+20% -20%)	(+20% -20%)
АҚШ доллары бағамының тенгеге қатынасы бойынша өсүі	64,875,056	76,230,501
АҚШ доллары бағамының тенгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(64,875,056)	(76,230,501)
Евро бағамының тенгеге қатынасы бойынша өсүі	66,664,122	62,119,412
Евро бағамының тенгеге қатынасы бойынша төмендеуі трой унциясы бағамының тенгеге қатынасы бойынша өсүі	(66,664,122)	(62,119,412)
трой унциясы бағамының тенгеге қатынасы бойынша өсүі төмендеуі	1,989,253,934	1,446,028,118
жапон иенасы бағамының тенгеге қатынасы бойынша өсүі жапон иенасы бағамының тенгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(1,989,253,934)	(1,446,028,118)
фунт стерлинг бағамының тенгеге қатынасы бойынша өсүі фунт стерлинг бағамының тенгеге қатынасы бойынша төмендеуі	6,826,013	7,695,579
ҚАҚ бағамының тенгеге қатынасы бойынша өсүі ҚАҚ бағамының тенгеге қатынасы бойынша төмендеуі басқа валюталар бағамының тенгеге қатынасы бойынша өсүі	(6,826,013)	(7,695,579)
басқа валюталар бағамының тенгеге қатынасы бойынша төмендеуі	24,232,160	21,420,801
басқа валюталар бағамының тенгеге қатынасы бойынша төмендеуі	(24,232,160)	(21,420,801)
ҚАҚ бағамының тенгеге қатынасы бойынша өсүі ҚАҚ бағамының тенгеге қатынасы бойынша төмендеуі басқа валюталар бағамының тенгеге қатынасы бойынша өсүі	24,758,295	21,543,323
басқа валюталар бағамының тенгеге қатынасы бойынша өсүі	(24,758,295)	(21,543,323)
басқа валюталар бағамының тенгеге қатынасы бойынша төмендеуі	49,560,230	36,470,511
	(49,560,230)	(36,470,511)

Сезімталдықты талдауға шектеу қою

Жоғарыда келтірілген кестелерде теңге бағамының өзгеруі туралы негізгі жорамалда белгіленген кірістілігі бар қаржы құралдары құнының өзгеруінің әсері, өзге де тең жағдайларда көрсетілген. Іс жүзінде жол берілу болжанатын факторлар мен талдауда ескерілмеген басқа факторлар арасында түзету болыу мүмкін. Сондай-ақ, бағаланған сезімталдық көрсеткіштерінде желілік емес сипаты бар, сондықтан көп немесе аз әсерлер осы нәтижелер негізінде интерполяцияланбауға немесе экстраполяцияланбауға тиіс.

Жоғарыда келтірілген сезімталдықты талдаудағы басқа да шектеулердің қатарына қандай да бір сенімділік дәрежесімен нақты болжауға келмейтін нарықтағы болашақ өзгерістер туралы Ұлттық Банктің болжамы ғана болып табылатын әлеуетті тәуекелді ашу мақсатында нарықтағы жорамалдық әрекеттерді қолдану жатады. Сондай-ақ, барлық пайыздық мөлшерлемелер бірдей өзгеретіні туралы болжам да шектеу болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Нарық тәуекелі, жалғасы

Басқа да баға тәуекелдері

Басқа да баға тәуекелдері – бұл әділ құн ауытқуларының немесе нарық бағаларының өзгерістері нәтижесінде қаржы құралы бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарының тәуекелдері (пайыздық мөлшерлеме өзгерістерінің ықпал ету тәуекелі немесе валюталық тәуекел салдарынан туындаған өзгерістерді қоспағанда) осындай өзгерістер аталған нақты құралға немесе оның эмитентіне тән факторлардан немесе нарықта айналыстағы барлық ұқсас қаржы құралдарына ықпал ететін факторлардан туындағанына не туындағанына байланысты емес. Ұлттық Банкте қаржы құралы бойынша ұзақ немесе қысқа позиция бар болған кезде басқа баға тәуекелдері туындаиды.

Бағалы қағаздардың баға белгілеуіне жасалатын өзгерістерге таза пайда немесе зиян және капитал сезімталдығын талдау (2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолданыстағы барлық позициялар және барлық бағалы қағаздардың баға белгілеулерінің 10% төмендеуінің немесе өсуінің жеңілдетілген сценарийі негізінде жасалған) мынадай түрде ұсынылуы мүмкін.

	2020 жыл		2019 жыл	
	Пайда	Меншікті	Пайда	Меншікті
	немесе зиян	капиталы	немесе зиян	капиталы
	мың теңге	мың теңге	мың теңге	мың теңге
бағалы				
қағаздардың құны				
10%-ға өсуі	63,252,523	75,549,603	36,639,102	76,952,615
бағалы				
қағаздардың құны				
10%-ға төмендеуі	(63,252,523)	(75,549,603)	(36,639,102)	(76,952,615)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37 ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредит тәуекелі

Кредит тәуекелі – бұл қарыз алушының, эмитенттің және/немесе Ұлттық Банктің контрагентінің міндеттемелерін орындамау нәтижесінде туындайтын қаржылық зияндар тәуекелі. Ұлттық Банк кредит тәуекелін (танылған қаржы активтері мен танылмаған шарттық міндеттемелер бойынша) кредит тәуекелінің шоғырландыру лимиттерін белгілеу және сақтау бойынша талаптар кіретін бекітілген саясатты және рәсімдерді қолдану, сондай-ақ қызметіне инвестициялық шешімдерді өзірлеу кіретін Инвестициялық комитет, Тәуекелдер жөніндегі комитет ұсынымдарын іске асыру арқылы басқарады. Кредит тәуекелін басқару әдістемесін Басқарма қарайды және бекітеді.

Ұлттық Банктің кредит тәуекелін басқару саясаты:

- Ұлттық Банктің контрагенттері, клирингтік брокерлері және кастодиандары бойынша тәуекелдің ең жоғары лимитін есептеу және белгілеу әдіснамасын;
- Ұлттық Банктің контрагенттері, клирингтік брокерлері және кастодиандары бойынша тұрақты мониторингті жүргізу және тәуекел лимитін қайта қарау рәсімдерін белгілейді.

Монетарлық операциялар бөлімшесі қаржы көрсеткіштерін және халықаралық рейтингтік агенттіктердің деректерін пайдалана отырып, қаржылық жағдайдың коэффициенттерін талдауды негізге ала отырып, Ұлттық Банктің бекітілген контрәріптестерінің тізбесіне қосу үшін ұсынылатын жаңа контрәріптестер туралы ақпаратты дайындайды. Осы есептің негізінде Инвестициялық комитет жаңа контрәріптесті бекітеді.

Ұлттық Банктің монетарлық операциялар бөлімшесі әрбір жеке контрәріпtes, клирингтік брокер және кастодиан үшін белгіленген лимитке күнделікті мониторинг жүргізеді. Жекелеген контрәріптестердің талдауынан басқа монетарлық операциялар бөлімшесі қаржы құралдарының кредиттік рейтингтерінің белгіленген шектеулер мен лимиттерге сәйкес келуіне мониторинг жүргізеді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Кредит тәуекелі, жалғасы

Есепті күндегі жағдай бойынша қаржы активтеріне қатысты кредит тәуекеліне ұшырағыштықтың ең жоғары деңгейі мынадай түрде ұсынылуы мүмкін:

АКТИВТЕР	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Алтын	781,012,832	1,371,492,623
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	4,630,905,561	2,580,761,092
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	633,025,926	367,833,190
«Кері репо» мәмілелері	20,012,508	145,868,206
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	2,827,941,031	2,507,727,077
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	<u>1,121,943,735</u>	<u>985,792,527</u>
Басқа да қаржы активтері	<u>973,217,684</u>	<u>266,686,136</u>
Тәуекелдің ең жоғары деңгейінің барлығы	<u>10,988,059,277</u>	<u>8,226,160,851</u>

Есепті күндегі жағдай бойынша танылмаған шарттық міндеттемелерге қатысты кредит тәуекелінің ең жоғары деңгейі 38-ескертпеде ұсынылған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу

Төмендегі кестелерде берілген ақпаратты ашуға қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер туралы ақпарат кіреді, онда мыналар ескеріледі:

- Ұлттық Банктің қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынады немесе;

- заңды күші бар өзара есепке алу туралы бас келісімнің немесе қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте олар өзара есепке алынатынына не алынбайтынына қарамастан осыған ұқсас қаржы құралдарына қолданылатын осындай келісімдердің мәні болып табылады.

Ұқсас келісімдерге туынды құралдардың клирингі туралы келісім, «репо» мәмілелеріне арналған ауқымды бас келісімдер және бағалы қағаздарды қарызға беру туралы ауқымды бас келісімдер кіреді. Ұқсас қаржы құралдарына туынды құралдар, «репо» мәмілелері, «кери репо» мәмілелері, қарыз беру және бағалы қағаздарды қарызға беру туралы келісімдер кіреді.

Ұлттық Банктің биржада жүзеге асырылмайтын туынды құралдарымен операциялар своптар мен туынды құралдар бойынша Халықаралық дилерлер қауымдастығы (ISDA) өзірлеген бас келісімдерге сәйкес жүргізіледі. Негізінен, осы келісімдерге сәйкес бір валютадағы аяқталмаған операцияларға қатысты белгілі бір күні әрбір контрагентке төлеуге жататын сомалар бір тарап екінші тарапқа төлеуге жататын бірыңғай таза соманы қалыптастырады. Белгілі бір жағдайларда, мәселен, дефолт сияқты кредит оқиғасы туындаған кезде барлық аяқталмаған операциялар келісімге сәйкес тоқтатылады, тоқтатылу сәтіндегі құны бағаланады және жалғыз таза сомага ғана есеп айырысу операцияларында төленеді немесе төленуге жатады.

Ұлттық Банктің «Репо» мәмілелері, «кери репо» мәмілелері, қарыз беру және бағалы қағаздарын қарызға беру туралы келісімдері РЕПО (ISMA) мәмілелері жөніндегі бас келісімдердің немесе Қазақстан қор биржасындағы мүшелік талаптарының мәні болып табылады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Бұрын көрсетілген своптар мен туынды құралдар бойынша Халықаралық дилерлер қауымдастыры (ISDA) әзірлеген бас келісімдер және өзара есепке алу туралы үқсас бас келісімдер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алу үшін өлшемшарттарға жауап бермейді. Ұлттық Банк немесе оның контрәріптестері дефолт, төлем жасауға қабілетсіз немесе банкрот болған жағдайдаға заң жүзінде қолданыста болып табылатын танылған сомаларды өзара есепке алу құқығын жасау себеп болады. Оның үстіне, Ұлттық Банк және оның контрәріптестері өзара есепке алу арқылы берешекті реттеуге немесе активтерді сатуға және міндеттемелерін біrmезгілде орындауға ииеттенбейді.

Ұлттық Банк «репо» мәмілелеріне және «кери репо» мәмілелеріне қатысты нарықта айналыста жүрген бағалы қағаздар түрінде қамтамасыз етуді береді және қабылдайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛГАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде заңды түрғыда жарамды өзара есеп айырысу туралы бас келісімдердің және 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осыған үқсас келісімдердің мәні болып табылатын қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер берілген.

мың теңге

	Қаржылық жағдай туралы		Қаржылық жағдай туралы		
	шоғырландырылған есепте өзара есепке алынған, танылған	Қаржылық жағдай туралы	шоғырландырылған есептегі қаржы активтерінін/ қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Қаржы күралдары	Алынған ақшалай қамтамасыз ету
	қаржы активтерінін/ қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	шоғырландырылған есептегі қаржы активтерінін/ қаржылық міндеттемелердің таза сомасы	Қаржы күралдары	Алынған ақшалай қамтамасыз ету	Таза сомасы
Қаржы активтерінін/ қаржылық міндеттемелердің түрлері	20,012,508	-	20,012,508	(19,121,142)	-
«Кері репо» мәмілелері	94,346,826	-	94,346,826	(94,346,826)	-
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	114,359,334	-	114,359,334	(113,467,968)	891,366
Барлық қаржы активтері	(100,597,147)	-	(100,597,147)	94,346,826	-
«Репо» мәмілелері	(100,597,147)	-	(100,597,147)	94,346,826	(6,250,321)
Барлық қаржылық міндеттемелер					(6,250,321)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛГАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде занды түрғыда жарамды өзара есеп айырысу туралы бас келісімдердің және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осыған ұқсас келісімдердің мәні болып табылатын қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер берілген.

мың теңге

	Танылған қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Танылған қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынған, танылған қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің толық сомасы		Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алынған сомалар	
			Қаржы күралдары	Алынған ақшалай қамтамасыз ету	Таза сомасы	
Қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің түрлері						
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер «Кері репо» мәмілелері	10,669,586 145,868,206	- -	10,669,586 145,868,206	(10,669,586) (145,868,206)	- -	- -
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	27,284,433	-	27,284,433	(27,284,433)	-	-
Барлық қаржы активтері	183,822,225	-	183,822,225	(183,822,225)	-	-
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері «Репо» мәмілелері	(15,099,183) (27,941,316)	- -	(15,099,183) (27,941,316)	10,669,586 27,941,316	- -	(4,429,597) -
Барлық қаржылық міндеттемелер	(43,040,499)	-	(43,040,499)	38,610,902	-	(4,429,597)

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің толық сомалары және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған және бұрын келтірілген кестелерде ашылған олардың таза сомалары қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте мынадай негізде:

- «репо» мәмілелері және «кері репо» мәмілелері нәтижесінде туындайтын активтер мен міндеттемелер – амортизацияланған құны ретінде бағаланады.

Төмендегі кестеде бұдан бұрын ұсынылғандай, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің таза сомаларын салыстырып тексеру, 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған көрсеткіштер ұсынылды.

мың теңге

Қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің турлері	Таза сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырыл ған есептегі корсеткіштердің атауы	Қаржылық жағдай туралы шоғырланды рылған есептегі баланстық құны	Өзара есепке алу туралы ақпаратты ашудың мәні болып табылмайтын қаржы активі/ қаржылық міндеттемелер	Ескертпе
		«Кері репо» мәмілелері	20,012,508	«Кері репо» мәмілелері Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	21
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	94,346,826 <u>(100,597,147)</u>	байынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	3,583,437,057 <u>(100,597,147)</u>	3,489,090,231 -	22 28
«Репо» мәмілелері		«Репо» мәмілелері			

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді өзара есепке алу, жалғасы

Бұдан әрі кестеде бұрын ұсынылғанындей, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің таза сомаларын салыстырып тексеру, 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған көрсеткіштер ұсынылды.

мың теңге	Қаржы активтерінің/ қаржылық міндеттемелердің түрлері	Таза сомасы	Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі көрсеткіштердің атауы	Қаржылық жағдай туралы шоғырланды- рылған есептегі баланстық құны	Өзара есепке алу туралы ақпаратты ашуың мәні болып табылмайтын қаржы активі/ қаржылық міндеттемелер	Ескертпе
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	10,669,586		Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер «Кері репо» мәмілелері	2,580,761,092	2,570,091,506	19
«Кері репо» мәмілелері	145,868,206		«Кері репо» мәмілелері	145,868,206	-	21
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	27,284,433		Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	3,277,253,227	3,249,968,794	22
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер «Репо» мәмілелері	(15,099,183) (27,941,316)		Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер «Репо» мәмілелері	(4,385,426,201) (27,941,316)	(4,370,327,018) -	27 28

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Отімділік тәуекелі

Отімділік тәуекелі – бұл Ұлттық Банк өз міндеттемелерін орындау үшін ақша қаражатын тартуда қыындықтарға тап келуі мүмкін тәуекел. Отімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша сәйкес келмеген кезде туындейды. Активтер мен міндеттемелердің өтеу мерзімдері және пайыздық мөлшерлемелері бойынша сәйкес келуі және/немесе бақыланатын сәйкес келмеуі өтімділік тәуекелін басқаруда негізге алатын сэт болып табылады. Жүргізілген операциялардың әртүрлілігі және соларға байланысты белгісіздік салдарынан активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімі бойынша толық сәйкес келу қаржы институттары үшін әдеттегі тәжірибе болып табылмайды, бұл операциялардан түсетін пайданы ұлғайту мүмкіндігін береді, алайда зияндарды туыннату тәуекелін арттырады.

Ұлттық Банк міндеттемелерді өтеудің мерзімдерін олардың келіп түсуіне қарай барлық міндеттемелерді орындау үшін қажетті ақшалай қаражаттың үнемі болуын қамтамасыз ету мақсатында өтімділіктің қажетті деңгейін қолдайды. Отімділікті басқару бойынша саясатты Басқарма қарайды және бекітеді.

Ұлттық Банк шығарылған борыштық бағалы қағаздардан, басқа банктердің ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді кредиттерінен, негізгі корпоративтік клиенттердің және жеке тұлғалардың депозиттерінен тұратын қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған және тұрақты құрылымын, сондай-ақ жоғары өтімді активтердің әртараптандырылған портфелін Ұлттық Банк өтімділікке қатысты көзделмеген талаптарға жедел және ауытқуларсыз ықпал етуге қабілетті болуы үшін белсенді қолдауға тырысады.

Ұлттық Банк эмиссиялық банк (ұлттық валюта - теңгенің эмиссиясын жүргізеді) болып табылатындығын ескере отырып, ұлттық валютадағы міндеттемелердің орындалмау тәуекелі төмен және өтімділік тәуекелі негізінен Ұлттық Банктің шетел валютасымен көрсетілген қаржылық міндеттемелерді орындауға жатады.

Ұлттық Банктің өтімділікті басқару жөніндегі саясаты мыналардан тұрады:

- негізгі валюталар бойынша ақша қаражаты ағындарын және өтімді активтердің қажетті деңгейінің ақша қаражатының осы ағындарына байланысты есеп айырысуды болжау;
- қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған құрылымын қолдау;

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

- ақша ағыны үзілген жағдайда қорғау шарасы ретінде еркін іске асыруға болатын жоғары өтімді активтердің портфелин қолдау («өтімділік портфелі»);
- өтімділікті және қаржыландырудың берілген деңгейін қолдау бойынша резервтік жоспарларды әзірлеу;
- өтімділік көрсеткіштерінің белгіленген нормативтерге сәйкес келуін бақылауды жүзеге асырады.

Монетарлық операциялар бөлімшесі активтер мен міндеттемелердің өтімділігі туралы ақпарат негізінде өтімділік бойынша позицияға талдау жүргізеді. Осыдан кейін монетарлық операциялар бөлімшесі жоғары өтімді активтерді сатып алу арқылы өтімділік деңгейін қолдайды. Өтімділікті басқару мақсаттарына жету үшін өтімділік портфелі сатылуы қысқа мерзімде нарықтық баға бойынша жүзеге асырылуы мүмкін активтерге инвестицияланады.

ABA Инвестициялық стратегиясына сәйкес өтімділік портфелі мына өлшемдерге сәйкес келуі тиіс:

- өтімділік портфелінің дюрациясы 1 жылдан аспауы тиіс;
- өтімділік портфелінің базалық валютасы АҚШ доллары болып табылады;
- өтімділік портфелінің көлемі олар бойынша орындау мерзімі кемінде 5 (бес) жұмыс күні болатын міндеттемелерді ескере отырып кемінде бір миллиард АҚШ доллары деңгейіне дейін төмендемеуі тиіс;
- өтімділік портфелінің көлемі алдағы 6 ай ішінде сыртқы мемлекеттік борышқа қызмет көрсету бойынша төлемдер көлемінен аз болмауы тиіс. Осы шектеу күнтізбелік тоқсанда 1 рет тексеріледі (әрбір тоқсанның оныншы жұмыс күні).

Егер өтімділік портфелінің нарықтық құны осы өлшемдерге жауап бермесе, өтімділік портфелін толықтыру барынша қысқа мерзімде, бірақ осындай сәйкесіздіктер анықталған күннен бастап 1 айдан кешіктірмей, немесе Ұлттық Банктің Инвестициялық комитетінің шешімімен көзделген өзге мерзімде жүргізіледі.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Өтімділік портфелінің активтері қолма-қол валютаға, A- (Standard & Poor's) және/немесе A3 (Moody's) төмен емес кредит рейтингі бар елдердің мемлекеттік (тәуелсіз) борыштық міндеттемелеріне, AAA (Standard & Poor's) және/немесе Aaa (Moody's) төмен емес кредит рейтингі бар халықаралық қаржы ұйымдарының агенттік борыштық міндеттемелеріне, A- (Standard & Poor's) и/или A3 (Moody's) төмен емес кредит рейтингі бар елдердің аймақтық (муниципалды) борыштық міндеттемелеріне, депозиттік сертификаттарға (CD), A1 (Standard&Poor's) немесе P1 (Moody's) төмен емес қысқа мерзімді кредит рейтингі бар коммерциялық қағаздарға (CP), депозиттерге, валюталық міндеттемелерді хеджирлеу шенберінде мерзімі 1 айға дейін еркін айырбасталатын валюталардағы форвард мәмілелеріне инвестициялануы мүмкін. Депозитке орналастырудың ең ұзақ мерзімі бір айдан аса алмайды.

Өтімділік портфелінің активтері еркін айырбасталатын валюталарға, Қытай Халық Республикасының ұлттық валютасына, сондай-ақ Еуразиялық экономикалық одақтық құрамына кіретін елдердің ұлттық валюталарына инвестиацияланады.

Ұлттық Банктің екінші деңгейдегі банктердің және басқа клиенттердің алдындағы міндеттемелерін шегергенде өтімділік портфелінің көлемі нөлден артық болғанда, АҚШ долларында номиналданған сондай активтердің үлесі сол көлемнің кемінде 70 (жетпіс) пайызын құрайды. Бұл талап бұзылған жағдайда монетарлық операциялар бөлімшесі бұзушылықты құнтізбелік 14 (он төрт) күн ішінде жояды. Ұлттық Банктің екінші деңгейдегі банктердің және басқа клиенттердің алдындағы міндеттемелерін шегергенде өтімділік портфелінің көлемі нөлден кем болғанда, АҚШ долларында номиналданған активтердің нысыналы үлесі АҚШ долларындағы міндеттемелердің 50 (елу) пайызын құрайды.

Келесі бұдан әрі кестелерде қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражатының дисконтталмаған ағындары өтеу мерзімі болатын шартта анағұрлым ертерек белгіленген күндері көрсетіледі. Осы кестелерде көрсетілген ақша қаражаты ағындарының түсімдерінің және шығынға жазу жиынтық өлшемі қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражатының шартты дисконтталмаған ағындарын білдіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділкі тәуекелі, жалғасы

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық міндеттемелер бойынша өтеу мерзімдері бойынша талдау мынадай үлгіде ұсынылуы мүмкін:

мың теңге							Ақшалай каражат ағындарының/ (түсімдерінің) шығынга жазудың салық салынғанға дейінгі молшері	Баланстық күны
	Талап ету бойынша және 1 айдан аз	1-ден 3 айға дейін	3-тен 6 айға дейін	6-дан 12 айға дейін	1 жылдан артық	Өтеу мерзіміз		
Тұынды емес қаржылық міндеттемелер								
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері «Репо» мәмілелері	6,043,098,662 100,685,323	345,339,063 -	231,614,789 -	127,227,353 -	- -	582,517,441 -	7,329,797,308 100,685,323	7,328,415,884 100,597,147
Қазақстан Республикасы Үлттық қорының ағымдағы шоттары	441,555,267	-	-	-	-	-	441,555,267	441,555,267
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	1,432,356,023	-	-	-	-	-	1,432,356,023	1,432,152,238
Клиенттердің шоттары	239,047,013	-	-	-	-	-	239,047,013	239,047,013
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,512,731,407	965,145,835	670,428,176	207,487,345	572,190,272	-	3,927,983,035	3,645,971,357
Бағалау міндеттемелері	53,056,189	-	-	-	-	-	53,056,189	53,056,189
Басқа да қаржы міндеттемелер	24,499,850	-	-	-	-	-	24,499,850	24,499,850
Тұынды міндеттемелер								
- Түсімдер	(36,871,389)	(103,127,515)	-	-	-	-	(139,998,904)	-
- Шығынға жазу	37,333,734	94,907,700	-	-	-	-	132,241,434	968,165
Барлық міндеттемелер	9,847,492,079	1,302,265,083	902,042,965	334,714,698	572,190,272	582,517,441	13,541,222,538	13,266,263,110
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттеме	367,450,597	-	-	-	-	-	367,450,597	367,450,597

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық міндеттемелер бойынша өтеу мерзімдері бойынша талдау мынадай үлгіде ұсынылуы мүмкін:

мың тенге	Талап ету	бойынша және 1 айдан аз	1-ден 3 айға дейін	3-тен 6 айға дейін	6-дан 12 айға дейін	1 жылдан артық	Өтеу мерзіміз	Ақшалай каражат ағындарының/ (тұсімдерінің) шығынга жазудың салық салынғанға дейінгі мөлшері	Баланстық құны
Тұынды емес қаржылық міндеттемелер									
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері «Репо» мәмілелері	3,843,532,963 27,966,572	-	19,178,652	15,175,701	-	-	508,389,168	4,386,276,484 27,966,572	4,385,426,201 27,941,316
Қазақстан Республикасы Үлттық қорының ағымдағы шоттары	724,730,007	-	-	-	-	-	-	724,730,007	724,730,007
Казақстан Республикасы	397,619,240	-	-	-	-	-	-	397,619,240	397,535,424
Клиенттердің шоттары	182,887,423	-	-	-	-	-	-	182,887,423	182,887,423
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,276,290,281	784,790,104	719,724,715	785,596,952	138,016,000	-	-	3,704,418,052	3,618,820,899
Бағалау міндеттемелері	33,162,428	-	-	-	-	-	-	33,162,428	33,162,428
Басқа да қаржы міндеттемелер	17,545,416	-	-	-	-	-	-	17,545,416	17,545,416
Тұынды міндеттемелер									
- Тұсімдер	(186,199,454)	-	-	-	-	-	-	(186,199,454)	-
- Шығынға жазу	218,708,528	-	-	-	-	-	-	218,708,528	934,215
Барлық міндеттемелер	6,536,243,404	784,790,104	738,903,367	800,772,653	138,016,000	508,389,168	9,507,114,696	9,388,983,329	
Кредиттік сипаттагы шартты міндеттеме	338,371,970							338,371,970	338,371,970

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

Басшылық белгілі бір қаржылық міндеттемелерге қатысты ақша қаражаты ағындарының қозғалысы шарттарда белгіленгеннен айырмашылығы болуы мүмкін екендігін күтеді не себебі басшылық ақша қаражаты ағыны қозғалысын басқаруға уәкілетті, не бұрынғы тәжірибе осы қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағындары қозғалысының мерзімдері шарттарда белгіленген мерзімдерден айырмашылығы болуын көрсетіп отыр.

Бұрын келтірілген кестелерде ұсынылған салық салынғанға дейін ақша қаражаты ағынының шығынға жазу/(тұсімдерінің) номиналдық өлшемдері тәуекелдерді басқару үшін пайдаланылатын туынды міндеттемелерге қатысты ақша қаражатының шартты дисконтталмаған ағындарды білдіреді. Ұсынылған деректер туынды құралдардың таза құнын көрсетеді, олар бойынша есеп айырысулар нетто-өлшемде жүзеге асырылады, және туынды міндеттемелерге қатысты салық салынғанға дейін ақша қаражаты ағындары тұсімдерінің және шығынға жазу өлшемдерін көрсетеді, олар бойынша есеп айырысулар толық сомада бірмезгілде жүзеге асырылады (мысалы, валюталық форвард келісімшарттары және «своп» түріндегі валюталық мәмілелері).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

37. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Отімділкі тәуекелі, жалғасы

Кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомалардың (күтілетін өтеу мерзімдеріне қатысты) талдауы берілген:

мың тенге АКТИВТЕР	Талап ету						Отеу мерзімізіз	Барлығы
	бойынша және 1 айдан аз	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық			
Кассадағы шетел валютасымен ақшалай қаражат	122,879,854	-	-	-	-	-	-	122,879,854
Алтын	452,881,456	300,653,693	47,759,093	-	-	-	9,144,975,429	9,946,269,671
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шорттар мен депозиттер	2,273,376,754	1,036,739	339,017,642	182,035,866	1,133,193,313	702,245,247	4,630,905,561	
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	238,403	262,297	-	-	-	632,525,226	633,025,926	
«Кері репо» мәмілелері	20,012,508	-	-	-	-	-	-	20,012,508
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	10,759,438	79,204,450	464,319,894	1,436,825,989	826,601,763	765,725,523	3,583,437,057	
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестиациялық бағалы қағаздар	-	14,481,523	153,462,063	184,163,170	769,836,979	-	1,121,943,735	
Қауымдастыран ұйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	5,683,549	5,683,549	
Басқа да қаржы активтері	17,296,978	3,654,579	424,659,212	102,605,021	425,001,894	-	973,217,684	
Активтердің барлығы	2,897,445,391	399,293,281	1,429,217,904	1,905,630,046	3,154,633,949	11,251,154,974	21,037,375,545	

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОФЫРЛАНДЫРЫЛГАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Өтімділік тәуекелі, жалғасы

мың теңге	Талап ету бойынша және						Өтеу мерзімізі	Барлығы
	1 айдан аз	1 айдан	3 айға дейін	3 айдан	1 жылдан	5 жылдан артық		
			12 айға дейін	5 жылға дейін				
МИНДЕТТЕМЕЛЕР								
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	-	3,250,868,479	3,250,868,479
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	6,042,127,080	345,339,063	358,842,141	-	-	-	582,107,600	7,328,415,884
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары «Репо» мәмілелері	464,461	503,704	-	-	-	-	-	968,165
«Репо» мәмілелері	100,597,147	-	-	-	-	-	-	100,597,147
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	441,555,267	-	-	-	-	-	-	441,555,267
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	1,432,152,238	-	-	-	-	-	-	1,432,152,238
Клиенттердің шоттары	239,047,013	-	-	-	-	-	-	239,047,013
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,417,890,747	940,779,240	728,229,532	331,206,463	227,865,375	-	-	3,645,971,357
Бағалау міндеттемелер	53,056,189	-	-	-	-	-	-	53,056,189
Басқа да қаржы міндеттемелер	24,499,850	-	-	-	-	-	-	24,499,850
Міндеттемелердің барлығы	9,751,389,992	1,286,622,007	1,087,071,673	331,206,463	227,865,375	3,832,976,079	16,517,131,589	
Таза позиция	(6,853,944,601)	(887,328,726)	(342,146,231)	1,574,423,583	2,926,768,574	7,418,178,895	4,520,243,956	

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Отімділік тәуекелі, жалғасы

Келесі кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларға талдау (күтілетін өтеу мерзімдері бөлігінде) ұсынылған:

МЫҢ ТЕНГЕ	Талап ету						Өтеу мерзіміз	Барлығы
	бойынша және 1 айдан аз	1-ден 3 айға дейін	3-ден 12 айға дейін	1-ден 5 жылға дейін	5 жылдан артық			
АКТИВТЕР								
Кассадағы шетел валютасымен ақша қаражаты	113,367,726	-	-	-	-	-	-	113,367,726
Алтын	829,088,387	60,817,232	490,065,051	-	-	-	5,850,170,292	7,230,140,962
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар мен депозиттер	978,594,222	14,119,456	10,668,033	-	964,516,277	612,863,104	2,580,761,092	
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішіндеі пайда немесе зиян құрамында көрсетілетін қаржы құралдары	265,385	1,176,790	-	-	-	366,391,015	367,833,190	
«Кері репо» мәмілелері	86,147,299	59,720,907	-	-	-	-	-	145,868,206
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	29,437,133	85,604,284	132,016,880	1,550,807,912	705,037,864	774,349,154	3,277,253,227	
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестиациялық бағалы қағаздар	-	9,332,144	51,160,867	292,218,462	633,081,054	-	985,792,527	
Қауымдастырылған үйымдарға инвестициялар	-	-	-	-	-	2,291,347	2,291,347	
Басқа да қаржы активтері	15,046,712	138	13,065	3,883,358	247,742,863	-	266,686,136	
Активтердің барлығы	2,051,946,864	230,770,951	683,923,896	1,846,909,732	2,550,378,058	7,606,064,912	14,969,994,413	

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОФЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

37. ТӘҮЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ, ЖАЛҒАСЫ

Отімділік тәуекелі, жалғасы

мың тенге	Талап еткенге дейін және 1 айдан аз	1-ден 3 айга дейін	3-ден 12 айга дейін	1-ден 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Отеу мерзіміз	Барлығы
МИНДЕТТЕМЕЛЕР							
Айналыстағы ақша	-	-	-	-	-	2,688,747,786	2,688,747,786
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	3,843,088,155	-	34,321,408	-	-	508,016,638	4,385,426,201
Әділ құны бойынша бағаланатын, өзгерістері кезең ішінде пайда немесе зиян курамында көрсетілетін қаржы құралдары	228,195	706,020	-	-	-	-	934,215
«Репо» мәмілелері	27,941,316	-	-	-	-	-	27,941,316
Қазақстан Республикасы							
Ұлттық Қорының ағымдағы шоттары	724,730,007	-	-	-	-	-	724,730,007
Қазақстан Республикасы							
Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	397,535,424	-	-	-	-	-	397,535,424
Клиенттердің шоттары	182,887,423	-	-	-	-	-	182,887,423
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,270,531,533	771,839,369	1,441,434,315	135,015,682	-	-	3,618,820,899
Бағаланатын міндеттемелер	33,162,428	-	-	-	-	-	33,162,428
Басқа да қаржы міндеттемелер	17,545,416	-	-	-	-	-	17,545,416
Барлық міндеттемелер	6,497,649,897	772,545,389	1,475,755,723	135,015,682	-	3,196,764,424	12,077,731,115
Таза позиция	(4,445,703,033)	(541,774,438)	(791,831,827)	1,711,894,050	2,550,378,058	4,409,300,488	2,892,263,298

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

38. КРЕДИТТІК СИПАТТАҒЫ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Ұлттық Банктің кредиттік ресурстарды ұсыну бойынша міндеттемелері бар. Берілген міндеттемелер мақұлданған кредит, сондай-ақ овердрафт нысанындағы кредиттік ресурстар беруді көздейді.

Ұлттық Банк банктік кепілдік береді және өз клиенттерінің үшінші тұлғалар алдындағы міндеттемелерін орындауды қамтамасыз ету мақсатында аккредитивтер ашады. Аталған келісімдер лимиттерді белгілейді және әдетте, бес жылға дейінгі қолданыс мерзімі бар.

Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелердің шартты сомасы бұдан әрі кестеде санаттар бойынша көрсетілген. Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар аталған шартты міндеттемелердің толық орындалатындығын болжайды. Кепілдіктер мен аккредитивтерге қатысты кестеде көрсетілген сомалар, егер контрагенттер өз міндеттемелерін шарт талаптарына сәйкес орындай алмаған жағдайда, есепті күндегі жағдай бойынша көрсетілген бухгалтерлік зиянның ең көп шамасын білдіреді.

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Шартқа сәйкес сома		
Инвестициялық міндеттемелер	362,390,222	337,305,007
Кредиттерді және кредиттік желілерді беру жөніндегі міндеттемелер	5,036,507	1,049,231
Кепілдіктер мен аккредитивтер	23,868	17,732
	367,450,597	338,371,970

Кредиттік сипаттағы барлық шартты міндеттемелер кредиттік тәуекелдің 1-сатысына жатады.

Активтердің баламалы сыныптарына инвестициялық бағдарламаны 2020 жылғы 31 желтоқсанда жеке капитал және жылжымайтын мүлік қорлары алдында 362,390,222 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда : 37,305,007 мың теңге) төлем міндеттемесі бар арнайы мақсаттағы компаниялар және/немесе әріптестік арқылы «ҚҰБ ҰИК» АҚ жүзеге асырады. Берілген расталған міндеттемелер өзгеруі мүмкін.

Кредиттік сипаттағы аталған шартты міндеттемелердің көбі олар ішінәра немесе толық орындалғанға дейін тоқтатылуы мүмкін. Оның салдарынан жоғарыда көрсетілген кредиттік сипаттағы келісімді шартты міндеттемелер ақша қаражатының күтілетін әкетілуі бола алмайды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

39. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Сақтандыру

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметінің нарығы даму сатысында, сондықтан басқа елдерде қолданылатын сақтандыру түрлерінің басым бөлігіне Қазақстан Республикасында әлі де қол жеткізілген жоқ. Ұлттық Банк үйлер мен жабдықтарды сақтандыруды, Ұлттық Банктің мүлкін пайдалану нәтижесінде келтірілген мүліктік немесе экологиялық зиянға қатысты үшінші тұлғалардың жауапкершілігіне қатысты немесе Ұлттық Банктің қызметіне қатысты басқа жағдайларда қызметті уақытша тоқтатуды толық көлемде жүзеге асырған жоқ. Ұлттық Банк өз қызметін жеткілікті деңгейде сақтандырмаған кезеңге дейін келтірілген зияндар немесе белгіленген активтерден айырылу Ұлттық Банктің қызметі мен қаржы жағдайына едәуір теріс етуі мүмкін деген тәуекел бар.

Аяқталмаған сот талқылаулары

Басшылықтың қандай да болмасын маңызды нақты немесе аяқталмаған сот талқылаулары туралы, сондай-ақ Ұлттық Банкке қарсы қойылуы ықтимал әлеуетті қуынымдар туралы ақпараты жоқ.

Шартты салықтық міндеттемелер

Қазақстан Республикасының салық жүйесі жаңадан қалыптасып жатқандықтан, заңнамалық нормалардың жиі өзгеруі, ресми түсініктемелер мен сот шешімдерінің көп жағдайда анық баяндалмай және қарама-қайшы болып жатқандықтан, оның салдарынан түрлі салық органдарының оларға әртүрлі түсінік беруіне жол беріледі. Салықтардың дұрыс есептелуіне қатысты тексерулер және зерттеулер жүргізуді ірі көлемде айыппұлдар салу және өсімпұлдар есептеу құқығына ие бірнеше реттеуші органдар айналысады. Есепті кезеңде салықтарды дұрыс есептеудің дұрыстығын келесі күнтізбелік бес жыл ішінде тексеруге болады. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда салықтық жыл одан ұзак уақыт кезеңінде ашық болып қалуы мүмкін.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

---

39. ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Шартты салықтық міндеттемелер, жалғасы

Аталған жағдайлар Қазақстан Республикасында басқа елдердегі ұксас тәуекелдерден анағұрлым басым түсетін салық тәуекелдерін туындатады. Басшылықтың пікірі бойынша, салық міндеттемелері басшылықтың Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасына, нормативтік құжаттар мен сот органдары шешімдеріне ресми түсініктемелеріне түсінік беруіне қарай салық міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте толық көрсетілді. Алайда, түрлі реттеуші органдардың салық заңнамасына беретін түсінігі басшылықтың пікірінен бөлек болуы фактісін назарға ала отырып, реттеуші органдар тарарапынан мәжбүрлеп ықпал ету шараларын қолданған жағдайда, олар шоғырландырылған қаржылық есептілікке айтарлықтай әсер етуі мүмкін.

40. ҚОРЛАРДЫ БАСҚАРУ, СЕНІМГЕРЛІК БАСҚАРУ БОЙЫНША ҚЫЗМЕТТЕР ЖӘНЕ КАСТОДИАНДЫҚ ҚЫЗМЕТ

Қорларды басқару және сенімгерлік басқару бойынша қызмет

Ұлттық Банк трастық компанияларға, зейнетакы қорларына және өзге ұйымдарға сенімгерлік басқару бойынша қызмет көрсетеді, атап айтқанда активтерді басқарады не алынған қаражатты клиенттің нұсқауларына сәйкес түрлі қаржы құралдарына инвестициялайды.

Ұлттық Банк осы көрсетілген қызметтерді көрсеткені үшін комиссиялық сыйақы алады. Сенімгерлік басқаруға алынған активтер Ұлттық Банктің активтері болып табылмайды, және тиісінше қаржылық жағдайы туралы оның шоғырландырылған қаржылық есебінде көрсетілмейді. Ұлттық Банк көрсетілген салымдарды жүзеге асыру кезінде көрсетілген инвестицияларға кепілдік бермейтіндіктен, кредиттік тәуекелге ұшырамайды.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық Банк тысқары ұйымдардың тапсырмасы бойынша басқарған активтердің сомасы 2,920,805,765 мың теңгені (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 3,005,069,993 мың теңгені) құрады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

40. ҚОРЛАРДЫ БАСҚАРУ, СЕНІМГЕРЛІК БАСҚАРУ БОЙЫНША ҚЫЗМЕТТЕР ЖӘНЕ КАСТОДИАНДЫҚ ҚЫЗМЕТ, ЖАЛҒАСЫ

Қорларды басқару және сенімгерлік басқару бойынша қызмет, жалғасы

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Ұлттық қордың Ұлттық Банк басқарған активтерінің жалпы сомасы 25,886,664,948 мың теңгені (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 25,105,963,753 мың теңгені) құрады. ҚҰБ-ның инвестициялық саясатына сәйкес аталған активтердің бір бөлігін сыртқы басқарушылар жүзеге асырады.

Кастодиандық қызмет

Ұлттық Банк 2020 және 2019 жылдары «БЖЗҚ» АҚ-қа кастодиандық қызмет көрсетті. 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «БЖЗҚ» АҚ-тың Ұлттық Банкте кастодиандық қызмет алатын активтерінің жалпы сомасы 12,894,602,814 мың теңгені (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 10,798,305,943 мың теңгені) құрады.

Депоненттердің активтері

ҚҰБ 2012 жылғы 26 қарашада қаржы құралдарының және өз клиенттері ақшасының есебін жүргізетін «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» акционерлік қоғамының (бұдан әрі – «Орталық депозитарий») акцияларын сатып алды. Орталық депозитарийдің қаржы құралдарының және клиенттері ақшасының есебі Орталық депозитарийдің өзіне тиесілі қаржы құралдары мен ақшасынан жеке баланстан тыс шоттарда жүзеге асырылады.

Орталық депозитарийде номиналды ұстауда және депоненттердің банктік шоттарында болған қаржы құралдары мен ақшаның жалпы сомасы 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 85,932,691,243 мың теңге (2019 жылғы 31 желтоқсанда: 66,944,975,992 мың теңге) болды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

41. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

Директорлар кеңесінің және Басқарманың мүшелерімен операциялар

2020 жыл ішінде Ұлттық Банк Басқармасының және Директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы 862,149 мың теңгені (2019 жылы: 826,770 мың теңге) құрады. Сыйақыға жалақы мен басқа да төлемдер қосылған.

Басқа байланысты тараптармен операциялар

2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоттар бойынша қалдықтар және орташа тиімді сыйақы мөлшерлемелер, сондай-ақ 2020 және 2019 жылдар үшін басқа байланысты тараптармен операциялар бойынша тиісті пайда немесе зиян мынадай болды:

	Мемлекеттік компаниялар мен үйымдар			
	2020 жылғы 31 желтоқсан		2019 жылғы 31 желтоқсан	
	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, мың теңге	%	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, мың теңге	%
Каржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп				
АКТИВТЕР				
Алтын	19,652,137	-	-	-
Банктердегі және басқа да қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	885,095,436	6.06	451,256,947	8.86
«Кері репо» мәмілелері	20,012,508	10.00	73,020,506	10.25
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар:				
Үлестік бағалы қағаздар	750,000,000	-	750,000,000	-
Борыштық бағалы қағаздар	547,448,409	8.18	592,960,274	8.16
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	830,710,297	8.39	720,876,946	8.05
Ағымдағы салықтық актив	2,481,329	-	1,157,892	-
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	325,613,503	-	234,344,611	-
Басқа да активтер	8,746,582	-	13,475,343	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛГЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

41. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Басқа байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

	Мемлекеттік компаниялар мен үйымдар			
	2020 жылғы 31 желтоқсан		2019 жылғы 31 желтоқсан	
	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, мың теңге	%	Орташа тиімді пайыздық мөлшерлеме, мың теңге	%
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Банктердің және басқа да қаржы институттарының шоттары мен депозиттері «Репо» мәмілелері	807,474,455	5.36	704,194,880	6.16
Казақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	100,597,147	8.00	27,941,316	8.25
Казақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	441,555,267	-	724,730,007	-
Клиенттердің шоттары	1,432,152,238	0.17	397,535,424	0.25
Ағымдағы салықтық міндеттеме	237,851,911	-	178,723,600	-
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттеме	166	-	146	-
Басқа да міндеттемелер	2,406,637	-	2,483,478	-
	6,413,823	-	6,475,662	-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

41. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР, ЖАЛҒАСЫ

Басқа байланысты тараптармен операциялар, жалғасы

		Мемлекеттік компаниялар мен үйымдар	
		2020 жылғы 31 желтоқсан	Қайта есептелді 2019 жылғы 31 желтоқсан
		мың теңге	мың теңге
Пайда немесе зиян туралы шоғырландырылған есеп			
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер		156,173,752	187,413,373
Пайыздық шығыстар		(51,092,967)	(50,856,002)
Комиссиялық кірістер		19,016,099	20,305,694
Комиссиялық шығыстар		(529,150)	(1,157,734)
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен жүргізілетін операциялардан түсетең таза пайда		7,826,628	3,542,634
Басқа да операциялық кірістер/(шығыстар), нетто		824,688	(27,055)
Банкноттар мен монеталарды шығару шығыстары		(110,256)	(35,892)
Қызметкерлерге арналған шығыстар		(1,324,090)	(1,694,622)
Басқа да жалпы шаруашылық және әкімшілік шығыстар		(2,348,853)	(2,144,825)
Табыс салығы бойынша үнем		89,716,100	120,925,766

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

42. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР

Есептік жіктеулер және әділ құн

Келесі кесте 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

мың тенге АКТИВТЕР	Есеп саясатына сәйкес әділ құны бойынша бағаланатын (2-ескертпе)	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (борыштық) арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (үлестік) арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Аморти- зацияланған құны бойынша есептелең басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	-	-	-	122,879,854	122,879,854	122,879,854
Алтын	9,946,269,671	-	-	-	-	9,946,269,671	9,946,269,671
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	-	292,215,561	-	-	4,338,690,000	4,630,905,561	4,630,905,561
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	633,025,926	-	-	-	633,025,926	633,025,926
«Кері репо» мәмілелері	-	-	-	-	20,012,508	20,012,508	19,121,142
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	2,827,941,030	5,496,027	-	2,833,437,057	2,833,437,057
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	-	-	-	1,121,943,735	1,121,943,735	1,011,484,991
Басқа да қаржы активтері	-	-	-	-	973,217,684	973,217,684	973,217,684
	9,946,269,671	925,241,487	2,827,941,030	5,496,027	6,576,743,781	20,281,691,996	20,170,341,886

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

42. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік жіктеулер және әділ құн, жалғасы

мың теңге МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Айналыстағы акша
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы куралдары
«Репо» мемлелері
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары
Клиенттердің шоттары
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар
Бағаланатын міндеттемелер
Басқа да қаржы міндеттемелер

Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын	Амортизацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
-	3,250,868,479	3,250,868,479	3,250,868,479
-	7,328,415,884	7,328,415,884	7,328,415,884
968,165	-	968,165	968,165
-	100,597,147	100,597,147	94,346,826
-	441,555,267	441,555,267	441,555,267
-	1,432,152,238	1,432,152,238	1,432,152,238
-	239,047,013	239,047,013	239,047,013
-	3,645,971,357	3,645,971,357	3,652,035,740
-	53,056,189	53,056,189	53,056,189
-	24,499,850	24,499,850	24,499,850
968,165	16,516,163,424	16,517,131,589	16,516,945,651

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТЕЛЕР

42. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік жіктеулер және әділ құн, жалғасы

Келесі кесте 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері мен міндеттемелерінің баланстық және әділ құнын көрсетеді:

Мың теңге	Есеп саясатына сәйкес әділ құны бойынша багаланатын (2-ескертпе)	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша багаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (борыштық) арқылы әділ құны бойынша багаланатын	Басқа да жиынтық кіріс (үлестік) арқылы әділ құны бойынша багаланатын	Аморти- зацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
АКТИВТЕР							
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	-	-	-	113,367,726	113,367,726	113,367,726
Алтын	7,230,140,962	-	-	-	-	7,230,140,962	7,230,140,962
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	-	370,283,443	-	-	2,199,808,063	2,570,091,506	2,570,091,506
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша багаланатын қаржы күралдары	-	367,833,190	-	-	-	367,833,190	367,833,190
«Кері репо» мәмілелері	-	-	-	-	145,868,206	145,868,206	146,683,539
Сату үшін қолда бар қаржы активтері	-	-	2,507,727,077	19,526,150	-	2,527,253,227	2,527,253,227
Өтеу мерзіміне дейін ұсталынатын инвестициялар	-	-	-	-	985,792,527	985,792,527	946,757,595
Басқа да қаржы активтері	-	-	-	-	266,686,136	266,686,136	266,686,136
	7,230,140,962	738,116,633	2,507,727,077	19,526,150	3,711,522,658	14,207,033,480	14,168,813,881

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

42. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік жіктеулер және әділ құн, жалғасы

МЫҚ ТЕНГЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Айналыстағы ақша
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары
«Репо» мәмілелері
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары
Клиенттердің шоттары
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар
Бағаланатын міндеттемелер
Басқа да қаржы міндеттемелер

	Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бағаланатын	Амортизацияланған құны бойынша есептелетін басқалары	Жалпы баланстық құны	Әділ құны
	-	2,688,747,786	2,688,747,786	2,688,747,786
	-	4,370,327,018	4,370,327,018	4,370,327,018
	934,215	-	934,215	934,215
	-	27,941,316	27,941,316	27,284,433
	-	724,730,007	724,730,007	724,730,007
	-	397,535,424	397,535,424	397,535,424
	-	182,887,423	182,887,423	182,887,423
	-	3,618,820,899	3,618,820,899	3,628,200,507
	-	33,162,428	33,162,428	33,162,428
	-	17,545,416	17,545,416	17,545,416
	934,215	12,061,697,717	12,062,631,932	12,071,354,657

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

42. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік жіктеулер және әділ құн, жалғасы

Әділ құнды бағалау активтерді сату кезінде алынатын немесе бағалау құніне нарыққа қатысушылар арасындағы қарапайым мәмілелер жағдайында міндеттемелерді беру кезінде төленген бағаны анықтауға бағытталған.

Дегенмен, белгісіздік пен пайымдаулардың субъективтілігін ескере отырып, әділ құн активтерді дереу сату немесе міндеттемелерді беру аясында іске асырылатын құн ретінде қаралмауы тиіс.

Белсенді нарықта айналыстағы қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелердің әділ құны нарықтық баға белгілеу немесе дилерлік бағаларға негізделеді. Ұлттық Банк бағалаудың әртүрлі әдістерін қолданумен Ұлттық Банктің барлық басқа қаржы құралдарының әділ құнын белгілейді.

Бағалаудың мақсаты – ол бойынша бағалау құніне нарыққа қатысушылар арасында активтерді сату және міндеттемелерді беру бойынша ұйымдастырылған нарықта операция жүзеге асырылатын әділ құнды айқындау болып табылады.

Бағалау әдістеріне ағымдағы сәтке келтірілген таза құнын бағалау және ақша құралдарының ағынын дисконттау, олар бойынша нарықтық баға белгілеудер белгілі болған үқсас құралдармен салыстыру, сондай-ақ бағалаудың басқа әдістері кіреді. Пайымдаулар және бағалау үшін қолданылатын деректер тәуекелсіз және базалық пайыздық мөлшерлемелерді, кредитік спрэдтерді және дисконттау мөлшерлемелерін бағалау, акциялар мен облигацияларға баға белгілеу, валюталық бағамды, қор индекстерін, сондай-ақ күтілетін баға құбылмалығы мен оларды салыстыруды қамтиды. Бағалау әдістері нарықтың тәуекелсіз қатысушылары белгілейтін есепті күндегі жағдай бойынша қаржы құралдарының құнын көрсететін әділ құнды бағалауга бағытталған.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

42. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Есептік жіктеулер және әділ құн, жалғасы

Ұлттық Банк тек жалпыға қолжетімді нарықтық деректерді пайдаланатын және пайымдаулар мен басшылықтың бағалауын қажет етпейтін пайыздық және валюталық своптар сияқты стандартты және негұрлым қарапайым қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін кеңінен танымал үлгілерді қолданады. Үлгілер үшін бақыланып отырған баға белгілеулер және шығыс деректері, әдетте, борыштық және үлестік бағалы қағаздар нарығында айналыстағылар, биржада айналыстағы туынды құралдар, сондай-ақ пайыздық своптар сияқты қарапайым биржадан тыс туынды құралдар үшін нарықта қол жетімді болады.

2020 және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша хедж-қорлардағы және жеке капитал қорларына инвестициялардың әділ құны тәуелсіз басқарушылар және/немесе басқарушы менеджерлер ұсынатын активтердің таза құнына негізделеді.

22-ескертпеде көрсетілгендей, сату үшін қолда бар 750,000,000 мың теңге көлеміндегі (2019 жылы: 750,000,000 мың теңге) баланстық құнымен бағасы белгіленбegen үлестік бағалы қағаздардың әділ құнын анықтау мүмкін емес.

Своп мәмілелерінің әділ құны айқындалған жоқ, өйткені олар туынды қаржы құралдары сияқты емес, «банктердегі және өзге де қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер» және «банктердің және өзге де қаржы институттарының шоттары мен депозиттері» сияқты (19 және 27-ескертпелер) есепке алынады және есеп негіздеріне сәйкес номиналды құны бойынша бағаланады (2-ескертпе).

2020 жылғы 31 желтоқсанда своп мәмілелерінің активті және пассивті бөліктері жоқ (2019 жылғы 31 желтоқсанда: тиісінше 10,669,586 мың теңге және 15,099,183 мың теңге).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

42. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Ұлттық Банк көрсетілген бағалауды қалыптастыру кезінде қолданылатын деректердің маңыздылығын ескеретін, әділ құнды бағалаудың төмендегі иерархиясын пайдалана отырып, әділ құнды бағалайды:

- 1-денгей: бірдей қаржы құралдарына қатысты белсенді нарықтағы баға белгілеулер (түзетілмеген);

- 2-денгей: 1-денгейге жататын баға белгілеулерден басқа, тікелей (яғни баға белгілеулер) немесе жанама (яғни баға белгілеуден туындағын деректер) қолжетімді деректер. Бұл санатқа мыналарды пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді: бағалаудың белсенді немесе басқа әдістері ретінде қарастырылмайтын, олардың қолданылатын барлық деректері тікелей немесе жанама түрде бақыланып отырған шығыс деректерге сүйенетін ұқсас құралдарға арналған белсенді нарықтарда нарықтық баға белгілеулерді, нарықтардағы ұқсас құралдарға арналған нарықтық баға белгілеулерді;

- 3-денгей: қолжетімді емес деректер. Бұл санатқа бақыланып отырған шығыс деректерге негізделмеген ақпаратты пайдалана отырып бағаланатын құралдар енеді, бұл ретте мұндай бақыланбайтын деректер құралды бағалауга маңызды әсер етеді. Бұл санатқа құралдар арасында айырманы көрсету үшін маңызды бақыланбайтын баға белгілеуді немесе пайымдауларды пайдалану талап етілетін ұқсас құралдарға арналған баға белгілеуге негізделген құралдар кіреді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

42. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша көрсетілетін қаржы құралдарының әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша талдауы келтірілген. Сомалар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларға негізделеді.

2020 жылғы 31 желтоқсан

мың теңге	1-денгей 1	2-денгей	3-денгей	Барлығы
Алтын	9,946,269,671	-	-	9,946,269,671
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттар	-	292,215,561	-	292,215,561
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	500,700	-	-	500,700
- Туынды активтер	500,700	-	-	500,700
- Үлестік инвестициялар	-	179,299,439	453,225,787	632,525,226
- Туынды міндеттемелер	(967,107)	(1,058)	-	(968,165)
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	2,280,492,622	547,448,409	-	2,827,941,031
- Борыштық құралдар және тіркелген кірістілігі белгіленген басқа құралдар	5,496,027	-	-	5,496,027
- Үлестік инвестициялар	<u>12,231,791,913</u>	<u>1,018,962,351</u>	<u>453,225,787</u>	<u>13,703,980,051</u>

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

42. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

2019 жылғы 31 желтоқсан

мың теңге	1-денгей	2-денгей	3-денгей	Барлығы
Алтын	7,230,140,962	-	-	7,230,140,962
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы қарыздар мен депозиттар	-	370,283,443	-	370,283,443
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы күралдары	692,865	749,310	-	1,442,175
- Тұынды активтер	-	132,364,075	234,026,940	366,391,015
- Үлестік инвестициялар	(755,824)	(178,391)	-	(934,215)
Басқа да жыныстық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	1,914,252,542	593,474,535	-	2,507,727,077
- Борыштық қүралдар және тіркелген кірістілігі белгіленген басқа қүралдар	19,526,150	-	-	19,526,150
- Үлестік инвестициялар	9,163,856,695	1,096,692,972	234,026,940	10,494,576,607

Бұдан әрі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнын бағалау иерархиясының 3-денгейіне жататын қүралдар бойынша талдауы келтіріледі.

	2020 жыл мың теңге	2019 жыл мың теңге
Жыл басындағы әділ құны	234,026,940	120,839,180
Салымдар	132,399,917	105,054,608
Төлемдер	(27,069,972)	(10,460,972)
Пайда мен зиян арқылы танылған кіріс	85,828,787	19,155,658
Шетелдік қызмет бойынша шетел валютасын қайта санау резерви	28,040,115	(561,534)
Жыл соңындағы әділ құны	453,225,787	234,026,940

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

42. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРИ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРИ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Ұлттық Банктің 3-денгейге жатқызылған «ҚҰБ ҮИК» АҚ басқаруындағы үlestік құралдарға инвестициялары жеке капиталдың инвестициялық қорларына және жылжымайтын мүлік қорларына салымдарды қамтиды. Бұл қорлар акционерлік капиталға немесе инвестицияланатын компаниялардың (жеке капитал қорлары) бағалы қағаздарына инвестициялау үшін инвесторлардың қаражатын жинақтау мақсатында жүзеге асырылатын қорлар қорының құрылымы арқылы қорларға Инвестициялар және қорлармен қоса инвестициялар болып табылады, жалға алу төлемінен кіріс алу және/немесе жылжымайтын мүлік құнның өсуі мақсатында жүзеге асырылатын қорлар қорының құрылымы арқылы қорларға инвестициялар (жылжымайтын мүлік қорлары). 2020 жылғы 31 желтоқсанда және 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін осы инвестиациялық қорларға салымдардың әділ құнны шоғырландыру үшін Ұлттық Банк тәуелсіз әкімшілер және/немесе басқарушы менеджерлер ұсынатын есептерді пайдаланды. Тәуелсіз әкімшілердің және/немесе қорлардың басқарушы менеджерлерінің есептерді жасау кезінде пайдаланылған тәсіл әрбір Қордың меншігіндегі базалық портфельдік инвестициялардың таза активтерінің әділ құнны бағалауды көздейді. Тоғыспалы тексеру ретінде әкімшілер және / немесе менеджерлер сондай-ақ қорлардың әрқайсысының есептілігінде ұсынылған инвестициялардың әділ құннына талдау жүргізеді және бағаланған әділ құн мен қорларды басқару жөніндегі компаниялар ұсынған әділ құн арасындағы елеулі айырмашылықтар үшін негізді бағалайды.

Базалық портфельдік инвестициялардың құнны бағалау үшін тәуелсіз әкімшілер және/немесе басқарушы менеджерлер қаралатын Бизнестің сипатына, нарықтағы салыстырылатын обьектілердің қолжетімділігіне және компанияның өмірлік циклінің сатысына байланысты соңғы мәмілелердің бағасына, кірістілік коэффициенттеріне және дисконтталған ақша ағындарына негізделген қаржылық модельдерді қоса алғанда, бағалаудың бірқатар әдістерін пайдаланады.

2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, егер барлық қаржы құралдарының баға белгіленімі 1%-ға төмендеген болса, онда әділ құнның 4,532,258 мың теңгеге азауы пайдаға немесе залалға ықпал етер еді (31 желтоқсан 2019 жыл: 2,340,269 мың теңге).

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШІН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

42. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

Бұдан әрі кестеде 2020 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша әділ құнының талдауы келтірілген.

мын тенге	1-денгей	2-денгей	Әділ құнның барлығы	Баланстық құнның барлығы
АКТИВТЕР				
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	122,879,854	122,879,854	122,879,854
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	-	4,338,690,000	4,338,690,000	4,338,690,000
«Кері репо» мәмілелері	-	19,121,142	19,121,142	20,012,508
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	158,758,928	852,726,063	1,011,484,991	1,121,943,735
Басқа да қаржы активтері	-	973,217,684	973,217,684	973,217,684
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Айналыстағы ақша	-	3,250,868,479	3,250,868,479	3,250,868,479
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	7,328,415,884	7,328,415,884	7,328,415,884
«Репо» мәмілелері	-	100,597,147	100,597,147	100,597,147
Қазақстан Республикасы Ұлттық корының ағымдағы шоттары	-	441,555,267	441,555,267	441,555,267
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	1,432,152,238	1,432,152,238	1,432,152,238
Клиенттердің шоттары	-	239,047,013	239,047,013	239,047,013
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	3,652,035,740	3,652,035,740	3,645,971,357
Бағаланатын міндеттемелер	-	53,056,189	53,056,189	53,056,189
Басқа да қаржы міндеттемелері	-	24,499,850	24,499,850	24,499,850

Бұдан әрі кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы құралдарының әділ құн иерархиясының деңгейлері бойынша әділ құнының талдауы келтірілген.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ БАНКІ

2020 ЖЫЛЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ҮШИН ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР

42. ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ: ӘДІЛ ҚҰНЫ ЖӘНЕ ЕСЕПТІК ЖІКТЕУЛЕР, ЖАЛҒАСЫ

Әділ құнды бағалау иерархиясы, жалғасы

МЫҢ ТЕНГЕ	1-денгей	2-денгей	Әділ құнының барлығы	Баланстық құнының барлығы
АКТИВТЕР				
Кассадағы шетел валютасындағы ақша қаражаты	-	113,367,726	113,367,726	113,367,726
Банктердегі және басқа қаржы институттарындағы шоттар, қарыздар мен депозиттер	-	2,199,808,063	2,199,808,063	2,199,808,063
«Кері репо» мәмілелері	-	146,683,539	146,683,539	145,868,206
Амортизациялық құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	237,082,002	709,675,593	946,757,595	985,792,527
Басқа да қаржы активтері	-	266,686,136	266,686,136	266,686,136
МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Айналыстағы ақша	-	2,688,747,786	2,688,747,786	2,688,747,786
Банктердің және басқа қаржы институттарының шоттары мен депозиттері	-	4,370,327,018	4,370,327,018	4,370,327,018
«Репо» мәмілелері	-	27,284,433	27,284,433	27,941,316
Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының ағымдағы шоттары	-	724,730,007	724,730,007	724,730,007
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің ағымдағы шоттары	-	397,535,424	397,535,424	397,535,424
Клиенттердің шоттары	-	182,887,423	182,887,423	182,887,423
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	-	3,628,200,507	3,628,200,507	3,618,820,899
Бағаланатын міндеттемелер	-	33,162,428	33,162,428	33,162,428
Басқа да қаржы міндеттемелері	-	17,545,416	17,545,416	17,545,416